

แผนพัฒนาด้านสับปะรด

พ.ศ. 2566 – 2570

คำนำ

แผนพัฒนาด้านสับปะรดมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรับมือกับความท้าทายจากภัยคุกคามจากการแข่งขัน ความท้าทายทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก พร้อมทั้งยกระดับขีดความสามารถของประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางของการผลิตสับปะรดคุณภาพ การแปรรูประดับโลก พร้อมทั้งการเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงการพัฒนาขีดความสามารถด้านการผลิต การตลาดของเครือข่ายสับปะรด ในระบบห่วงโซ่อุปทานในการร่วมพัฒนาสับปะรดของประเทศ

ทั้งนี้ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ความท้าทายในอนาคต การกำหนดจุดยืนและตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ การกำหนดทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์สูงสุด ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และมาตรการ และแผนปฏิบัติการ

การดำเนินการจัดทำแผนสำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเกษตรกร ภาคผู้ประกอบการ เครือข่ายสับปะรด และขอขอบพระคุณ ดร.วีชรวิชญ์ กิริตติสุตโรจน์ ประธานกรรมการบริหาร Harvard Asia Academy พร้อมทั้งที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ และร่วมจัดทำแผนพัฒนาด้านสับปะรดจนเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อย คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาด้านสับปะรดจะเป็นกรอบในการดำเนินงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี และร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทานสับปะรดต่อไป

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด

ธันวาคม 2565

บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 – 2570

คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570 เป็นการเตรียมรับการเติบโตในอนาคตและพัฒนาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถนำศักยภาพทางการเกษตรของชาติ และบุคลากรทางการเกษตรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เพื่อพัฒนาสับปะรดให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างสมบูรณ์ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 รวมถึงสอดคล้องกับการปรับตัวเข้าสู่ความปกติใหม่ (New normal) ซึ่งแผนฯ ดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดยืนการพัฒนา ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ “ศูนย์กลางระดับโลกในการผลิต แปรรูป และสร้างคุณค่า มูลค่าทางเศรษฐกิจจากสับปะรดอย่างยั่งยืน”

2. เป้าหมาย

- 1) พื้นที่ปลูกที่ได้รับการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจากนโยบายภาครัฐ โดยระบบน้ำ, GAP และปรับพื้นที่ตาม Agri-map เพิ่มขึ้นร้อยละ 48 ต่อปี จนถึงปี 2570
- 2) ผลผลิตภาพการผลิต (Productivity) ในอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
- 3) มูลค่าการส่งออกสับปะรดและผลิตภัณฑ์สับปะรด เพิ่มขึ้นเป็น 25,540 ล้านบาท ในปี 2570
- 4) รายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด เพิ่มขึ้นเป็น 422,090 บาทต่อปี ในปี 2570

3. พันธกิจ

- 1) สนับสนุนและพัฒนาสับปะรดให้สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบการวิจัยและสายพันธุ์ การบริหารจัดการแปลง การบริหารจัดการดินและน้ำ การจัดการแรงงาน การจัดการอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร การบริหารโซนนิง การเกษตร การจัดการระบบโลจิสติกส์ การบริหารผลผลิตสับปะรดให้มีความสมดุลทั้งอุปสงค์ อุปทานของระบบเศรษฐกิจการเกษตรมูลค่าสูง การบริโภคที่มีคุณภาพ และการดูแลธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 3) เสริมสร้างขีดความสามารถ และการบริหารจัดการภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อการเป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูป การตลาด ศูนย์กลางการพัฒนาสับปะรดเป็นอาหารแห่งอนาคตที่มีคุณภาพมาตรฐาน
- 4) ส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้ และคุณภาพชีวิตเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ สามารถบริหารจัดการการเกษตรที่ยั่งยืนด้วยตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีศักยภาพในการผลิตสับปะรดคุณภาพ ปลอดภัย และสามารถบริหารจัดการปัจจัยการผลิตได้มากขึ้น สามารถปรับตัวทันการเปลี่ยนแปลงและทันต่อการแข่งขัน

5) ส่งเสริมการสร้างสรรคืวิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิต การแปรรูปและการตลาด รองรับความต้องการของการบริโภค โรงงานอุตสาหกรรม และการแข่งขันของตลาดโลก

4. จุดยืนการพัฒนา มี 4 ข้อ ได้แก่ 1) การเสริมสร้างขีดความสามารถแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด และระบบการบริหารจัดการการเกษตรที่ทันสมัยและยั่งยืน ด้วยกลไกเครือข่ายภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคีทุกภาคส่วน 2) การสร้างคุณค่าและมูลค่าจากผลผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการตลาดสู่ผู้บริโภคแบบครบวงจร และยั่งยืนตามแนวทางการพัฒนา BCG Economy 3) การสร้างสมดุลความต้องการผู้บริโภคของภาคอุตสาหกรรม และการบริโภคภายในประเทศ 4) การเสริมสร้างความเป็นเลิศด้านการส่งออกสู่ผู้บริโภคคุณภาพ และบริการการค้า การส่งออกครบวงจร

5. ประเด็นการพัฒนา มี 3 ด้าน ได้แก่

1) การพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และบริหารจัดการระบบนิเวศสู่ผู้บริโภคที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมาตรฐานการจัดการที่ยั่งยืน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 19 โครงการ 2 กิจกรรม โดยมุ่งเน้นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสู่ประเทศไทยด้วยองค์ความรู้ วิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการผลิตที่มีคุณภาพ เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสู่ผู้บริโภค ที่พึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง ปรับระบบการบริหารจัดการดิน น้ำ และการจัดการตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) รองรับการพัฒนาแปลงสู่ผู้บริโภค และพัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการยกระดับการจัดการสู่ผู้บริโภคที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง

2) การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต และเทคโนโลยีการแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 7 โครงการ 4 กิจกรรม โดยมุ่งเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม เช่น อาหารเพื่อสุขภาพจากผลผลิตสู่ผู้บริโภค โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Productivity) ส่งเสริมการนำวัตถุดิบเหลือใช้จากสู่ผู้บริโภคมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่ม ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงการสร้างคุณค่าจากผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง และสร้างปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสู่ผู้บริโภค

3) การเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศในการเป็นผู้นำการส่งออกสู่ผู้บริโภคคุณภาพ ระดับโลก ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 6 โครงการ 10 กิจกรรม โดยมุ่งเน้นส่งเสริมด้านการตลาดต่างประเทศ และภายในประเทศ ผ่านกลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามประเด็นการพัฒนาดังกล่าว จำเป็นต้องมีมาตรการ และกำหนดแนวทางการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติและสามารถติดตามประเมินผล โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสู่ผู้บริโภค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกร ได้วางแผน ในการดำเนินการเสริมสร้างความเข้าใจในแผนการพัฒนาด้านสู่ผู้บริโภค พัฒนาระบบการจัดทำแผน/โครงการ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะบูรณาการ และพัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผล เพื่อให้ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสู่ผู้บริโภคทั้งระบบต่อไป

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 เหตุผลและความจำเป็น	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ระยะเวลาของแผน	2
1.4 ภาพรวมการจัดทำแผนพัฒนาด้านสับปะรด	2
1.5 ความสอดคล้องและความเชื่อมโยง	3
บทที่ 2 สถานการณ์สับปะรด ความจำเป็นเชิงนโยบาย และความท้าทายของการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุปทาน	11
2.1 สถานการณ์การสับปะรด	11
2.2 ทิศทางการพัฒนาสับปะรดตามนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	26
2.3 ความท้าทายของการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุปทาน	32
บทที่ 3 การประเมินศักยภาพการพัฒนาสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570	37
3.1 จุดยืนการพัฒนาตามแผนพัฒนาสับปะรด พ.ศ. 2566 – 2570	37
3.2 การประเมินศักยภาพและสภาพแวดล้อมขององค์กรต่อการขับเคลื่อนจุดยืนตามแผนพัฒนาสับปะรด พ.ศ. 2566 – 2570	39
3.3 ทิศทางการพัฒนาตามศักยภาพทางยุทธศาสตร์	42
บทที่ 4 แผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570	45
4.1 วิสัยทัศน์ (Vision)	45
4.2 พันธกิจ (Mission)	46
4.3 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	46
4.4 แผนปฏิบัติการ (Strategic Issue)	47
- ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และการบริหารจัดการระบบนิเวศสับปะรดที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมาตรฐานการจัดการที่ยั่งยืน	48
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต และเทคโนโลยีการแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การเสริมสร้างขีดความสามารถในการเป็นผู้นำ การส่งออกสับประรดคุณภาพระดับโลก	71
บทที่ 5 การขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผล	77
ภาคผนวก	81

1.1 เหตุผลและความจำเป็น

การบริหารแผนการพัฒนาสับปะรดเชิงยุทธศาสตร์แบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เป็นกระบวนการสำคัญในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์การพัฒนา การบริหารงานยุทธศาสตร์เพื่อให้ประสบผลสัมฤทธิ์จะต้องประกอบไปด้วยกระบวนการหลายขั้นตอน ทั้งนี้ต้องอาศัยความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง และการติดตามพัฒนางานอย่างต่อเนื่องของนโยบายแผนปฏิบัติการ รวมไปถึงกรอบการประเมินผลตามตัวชี้วัดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานสับปะรด

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำรูปแบบการบริหารงานยุทธศาสตร์มาใช้ในการบริหารจัดการแผนพัฒนาสับปะรดด้วยกลไกของแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง โดยยุทธศาสตร์สับปะรดปี 2560 - 2569 ดำเนินการเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรดทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และได้มีการศึกษา ปรับปรุง พัฒนาระบบบริหารยุทธศาสตร์ที่จะตอบสนองต่อนโยบายทางการเกษตรของชาติ เพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาสับปะรด และการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาในทุกมิติของห่วงโซ่อุปทานสับปะรดบรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. 2564 - 2565 เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการการผลิต เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมแปรรูป และเพิ่มศักยภาพการตลาดและการส่งออก พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการ Demand และ Supply สับปะรดระดับจังหวัด โดยกลไกของคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) และคณะทำงานด้านการตลาดระดับจังหวัด (เซลล์แมนจังหวัด) แต่จากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สับปะรดที่ผ่านมา พบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์บางกิจกรรมไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ความชัดเจนของยุทธศาสตร์ การเชื่อมโยงการบูรณาการนโยบายและการดำเนินการระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ข้อมูลสารสนเทศสับปะรดทุกมิติ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีบทบาทต่อการดำเนินงานในการพัฒนาสับปะรดเพิ่มขึ้น และการปรับเปลี่ยนนโยบายของประเทศตามกรอบการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เน้นความสำคัญของการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อเตรียมรับการเติบโตในอนาคตและพัฒนาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมของประเทศ แผนพัฒนาสับปะรดจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถนำศักยภาพทางการเกษตรของชาติ และบุคลากรทางการเกษตรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เพื่อพัฒนาสับปะรดให้บรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์อย่างสมบูรณ์ จึงได้มีการทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีให้สอดคล้องกับสถานะการแข่งขันในปัจจุบัน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของตลาดสี่ปี
- 2) เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานการพัฒนาสี่ปีให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และการเปลี่ยนแปลง ระบบการเกษตรของประเทศ และของโลก
- 3) เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารสี่ปีตลอดห่วงโซ่ อุปทานให้เป็นรูปธรรม

1.3 ระยะเวลาของแผน

แผนพัฒนาด้านสี่ปี มีกรอบระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการกำหนด ทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่องค์กรกำหนด เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ของสภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกในอนาคต

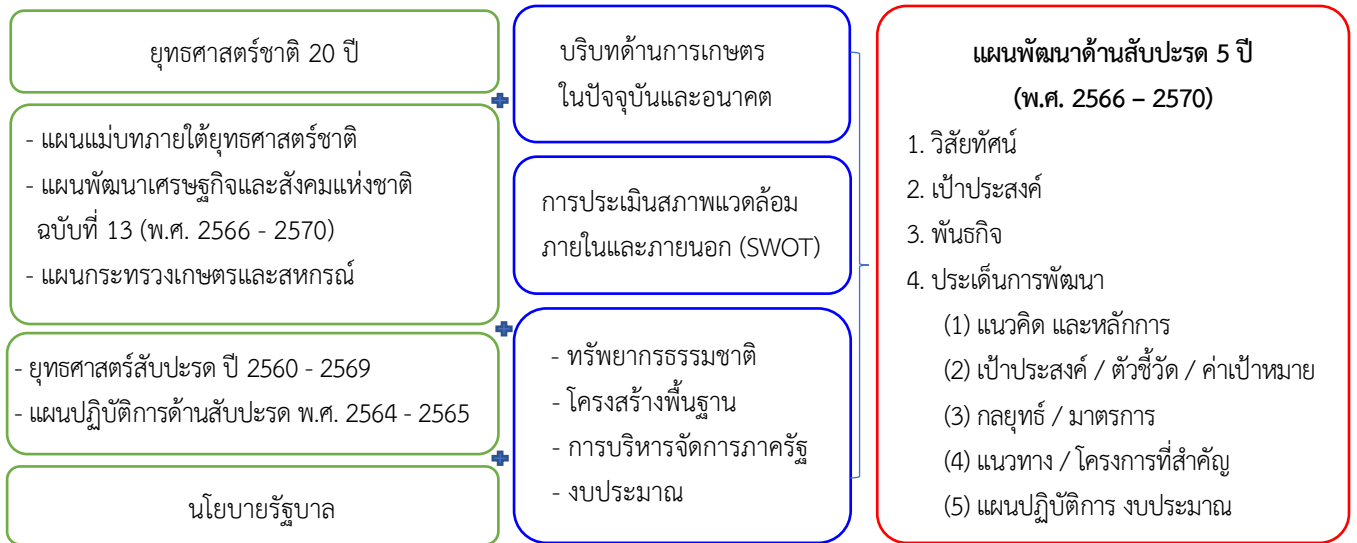
1.4 ภาพรวมการจัดทำพัฒนาด้านสี่ปี

ภายหลังจากได้มีการดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์สี่ปี 2560 - 2569 และปรับปรุงเป็นแผนปฏิบัติการ ด้านสี่ปี พ.ศ. 2564 - 2565 โดยได้ต่อยอดการจัดทำแผนการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และการจัดทำแผนครั้งนี้ การดำเนินงานของแผนสี่ปีจะมุ่งปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาโดยเพิ่มความสมบูรณ์ เพื่อสร้างเสริม ขีดความสามารถในการจัดการนวัตกรรมในแปลงสี่ปี การเชื่อมโยงการดำเนินงานยุทธศาสตร์กับการมีส่วนได้ ส่วนเสียตลอดห่วงโซ่อุปทาน การจัดการความรู้และเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การตลาดเพื่อการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล จัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ ซึ่งใน ภาพรวมของการดำเนินการ ดังนี้

- ขั้นตอน 1 การศึกษาความจำเป็นทางยุทธศาสตร์ของการพัฒนาสี่ปี (Strategic Need Analysis)
- ขั้นตอน 2 การกำหนดจุดยืนการพัฒนาของสี่ปี (Strategic Positioning)
- ขั้นตอน 3 การประเมินศักยภาพของการพัฒนาสี่ปีไทย (TOW's Matrix)
- ขั้นตอน 4 การกำหนดทิศทางการพัฒนาวิสัยทัศน์สี่ปี
- ขั้นตอน 5 การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติกำหนดกลยุทธ์
- ขั้นตอน 6 การกำหนดระบบวัดผล - ตัวชี้วัด
- ขั้นตอน 7 การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
- ขั้นตอน 8 การสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

แผนสี่ปียังเน้นการขับเคลื่อนโดยการมีส่วนร่วมของภาคีทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูป นักวิชาการในพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเติบโตของห่วงโซ่อุปทานสี่ปี รวมถึงมุ่งหวังประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการเสริมสร้างนิยามใหม่ของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการสร้างสรรค์คุณค่า และมูลค่า ทางเศรษฐกิจจากฐานของสี่ปีอีกทางหนึ่งด้วย

กรอบแนวคิด

1.5 ความสอดคล้องและความเชื่อมโยง

1.5.1 แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580)

1) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

- เป้าหมายที่ 1 ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- 2 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

2) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

- เป้าหมายที่ 1 สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
- 3 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

3) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- เป้าหมายที่ 1 อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล
- 2 พัฒนาและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
- 3 ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

4) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

- เป้าหมายที่ 1 ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

1.5.2 แผนระดับที่ 2

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร ดังนี้

1) ประเด็น 3 การเกษตร

(1.1) **แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น** ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิสินค้าและผลิตภัณฑ์ พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ และสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาอัตลักษณ์พื้นถิ่น

(1.2) **แผนย่อยเกษตรปลอดภัย** พัฒนาคุณภาพมาตรฐานและระบบรับรองความปลอดภัยระดับต่างๆ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงอาหารอย่างทั่วถึงและปลอดภัย

(1.3) **แผนย่อยเกษตรชีวภาพ** สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเพื่อการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายชีวภาพ สนับสนุนการผลิต การแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ

(1.4) **แผนย่อยเกษตรแปรรูป** สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และผลักดันเทคโนโลยี และนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับตราสินค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรเพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

(1.5) **แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ** ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกล และอุปกรณ์ทางการเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรแห่งอนาคต เพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร เทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยี ดิจิทัล

(1.6) **แผนย่อยระบบนิเวศการเกษตร** ให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยให้การสร้างมูลค่า ในภาคเกษตรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และการพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและระบบติดตาม เฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตรให้ทัน กับสถานการณ์ การส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุน ภาคการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์

2) ประเด็น 4 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

(2.1) **แผนย่อยอุตสาหกรรมชีวภาพ** ส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ทั้งระบบ แบบครบวงจร โดยให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัตถุดิบชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา อุตสาหกรรมชีวภาพอย่างบูรณาการตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนวิจัยและพัฒนา

3) ประเด็น 6 พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ

(3.1) แผนย่อยพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มี การบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน จัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และวิเคราะห์ ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของ ภูมินิเวศ จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการ สิ่งแวดล้อม การจัดทำแผนผังพื้นที่เขตเกษตรเศรษฐกิจ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก การจัดทำ ผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์มาตรฐาน ตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และการจัดทำผังพื้นที่ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่มและรักษาพื้นที่สีเขียว เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟู ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้เรื่องการใช้ประโยชน์ ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาภาคีตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟู แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น อย่างยั่งยืน

4) ประเด็น 8 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

(4.1) แผนย่อยสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด โดยสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และตราสินค้า ที่เด่นชัด ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ มีแผนกลยุทธ์ การเข้าถึงตลาดใหญ่ที่มีศักยภาพสำหรับการขยายตลาดสินค้าและบริการของไทย ตลอดจนสร้างและพัฒนาตลาด ในประเทศสำหรับสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งตลาดสินค้าสำหรับกลุ่มเฉพาะ

5) ประเด็น 9 เขตเศรษฐกิจพิเศษ

(5.1) แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่สมบูรณ์ ช่วยผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ประเทศไทยก้าวขึ้นสู่ระดับประเทศพัฒนาโดยเร็วที่สุด ปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศและกระจายความเจริญออกสู่พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีการลงทุน โครงสร้างพื้นฐานขั้นสูง เป็นฐานการสะสมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกระดับอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง และมีศักยภาพในการแข่งขันสูงให้สอดคล้องกับบริบทโลกบนฐานกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเมืองอัจฉริยะนำอยู่และมีความทันสมัยระดับนานาชาติ และสามารถ ประกอบกิจการอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และยกระดับ การพัฒนาแบบก้าวกระโดด เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยในฐานะประตูของภูมิภาคเอเชีย

(5.2) แผนย่อยการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญ สู่ภูมิภาคโดยใช้โอกาสจากอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้าง ความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

6) ประเด็น 16 เศรษฐกิจฐานราก

(6.1) แผนย่อยการยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ เน้นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและ ไม่มั่นคงให้เป็นผู้ประกอบการ ผ่านการสนับสนุนการช่วยเหลือทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อยกระดับองค์ความรู้และ

ทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และก่อให้เกิดการสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงการบริหารจัดการหนี้สิน ครอบคลุมทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ เพื่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินอย่างยั่งยืน และการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มายกระดับห่วงโซ่อุปทานให้เป็นห่วงโซ่คุณค่าที่สามารถก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนได้อย่างเป็นธรรม

(6.2) แผนย่อยการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
เน้นส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบที่มีโครงสร้างกระจายรายได้ ทั้งวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ และวิสาหกิจเพื่อสังคม การพัฒนาช่องทางการตลาดและเครือข่าย เพื่อให้เกิดการจัดการกลไกการตลาดครบวงจรในรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม รวมถึงการมีกติกากำหนดโครงสร้างกระจายรายได้ให้กับเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งทุนและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น และการบริหารจัดการกลไกต่าง ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนมีทุนในการพัฒนาสินค้าและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

7) ประเด็น 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน

(7.1) แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ ด้วยการดำเนินการปราบปรามและป้องกันการบุกรุกทำลายเพื่อปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ บริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับมามีสภาพที่สมบูรณ์ รวมทั้งรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(7.2) แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ
ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล มุ่งเน้นการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และจัดทำระบบการอนุญาตการระบายมลพิษ ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ อาทิ ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ การใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ก่อมลพิษ ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการมลพิษ ป้องกันของเสียจากสินค้าจากต่างประเทศ ส่งเสริมและพัฒนาาระบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการมลพิษ

8) ประเด็น 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

(8.1) แผนย่อยการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผน ติดตามและประเมินผลเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยบูรณาการการพัฒนา ระบบประปาเมือง ระบบน้ำแบบบูรณาการและครบวงจร ในพื้นที่พัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว และเพิ่มผลิตภาพจากการใช้น้ำ 10 เท่า

9) ประเด็น 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

(9.1) แผนย่อยด้านปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เน้นการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน อาทิ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ระบบบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนามาตรการแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมให้ภาคเอกชนลงทุนวิจัยและ

นวัตกรรม การเพิ่มจำนวนบุคลากรวิจัยและนวัตกรรมในภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคเอกชน รวมทั้งการพัฒนา มาตรฐาน ระบบคุณภาพและการวิเคราะห์ทดสอบ

1.5.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

แผนพัฒนาฯ เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการให้ ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ มีเป้าหมายหลัก 5 ประการ ประกอบด้วย

1. การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับขีดความสามารถ ในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญให้สูงขึ้น และสามารถตอบโจทย์พัฒนาการของเทคโนโลยีและ สังคมยุคใหม่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่า ของภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

2. การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ พัฒนาคนไทยให้มีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ พฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการ เป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมความ มั่นคงในชีวิต

3. การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนชั้น ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

4. การเปลี่ยนผ่านการผลิตและบริการไปสู่ความยั่งยืน โดยปรับปรุงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติใน การผลิตและบริการให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ แก้ไขปัญหา มลพิษสำคัญด้วยวิธีการที่ยั่งยืน โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ ขยะ และมลพิษทางน้ำ และลดการปล่อยก๊าซเรือน กระจกเพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality) ภายในครึ่งแรกของศตวรรษนี้

5. การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้ บริบทโลกใหม่ สร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อ การเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัล ปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารงานภาครัฐให้สนองต่อการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

จากการประเมินโอกาสและความเสี่ยงของไทยในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของยุทธศาสตร์ชาติ โดยพิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รวมถึง ผลการพัฒนาประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา กำหนดจุดหมายการพัฒนาประเด็นที่มีลักษณะเชิงบูรณาการ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อม ๆ กัน หมายความว่าแต่ละประการ สามารถสนับสนุนเป้าหมายหลักได้มากกว่าหนึ่งข้อ โดยจุดหมายทั้ง 13 ประการ แบ่งออกได้เป็น 4 มิติ

1) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

จุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

จุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมวดหมู่ที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของ

อาเซียน

2) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เด็ดขาดได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

3) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ

4) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

1.5.4 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

มุ่งแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมีแนวทางไปสู่เป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

แนวทาง	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2565 – 2569
1) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise	1) ดัชนีชี้วัดความผาสุกของเกษตรกร (ระดับ) 2) รายได้ต่อหัวเกษตรกร (บาท/คน) 3) ร้อยละของเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต่อเกษตรกรในวัยแรงงาน (อายุ 18 - 64 ปี) ทั้งหมด (ร้อยละ)	90 x ร้อยละ 40.00
2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรม	4) ร้อยละของสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (ร้อยละ)	ร้อยละ 95.00
3) บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรและเทคโนโลยีเพื่อทดแทนแรงงานอย่างเป็นระบบรองรับสังคมเกษตรสูงอายุ	- ร้อยละความเข้มแข็งของสหกรณ์ระดับ 1 และ 2 - ร้อยละความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชน 5) จำนวนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร - จำนวนสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (ล้านราย) - จำนวนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตร (ล้านราย) (เฉลี่ยกลุ่มละ 15 คน)	ร้อยละ 30.00 ร้อยละ 7.60 0.39 (26,000 กลุ่ม)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร

แนวทาง	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2565 – 2569
1) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าสู่มาตรฐานระดับสากล โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความรู้แบบองค์รวม	1) GDP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า (ร้อยละต่อปี) 2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ) 3) ร้อยละของจำนวนฟาร์ม/โรงงาน/สถานประกอบการที่อยู่ในกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มียื่นขอรับรองมาตรฐานผ่านการรับรองมาตรฐาน (ร้อยละ) - ร้อยละจำนวนแปลง/ฟาร์ม : พืช/ประมง/ปศุสัตว์ - ร้อยละจำนวนโรงงาน/สถานประกอบการ (GMP/อื่นๆ) : พืช/ประมง/ปศุสัตว์	ร้อยละ 3.00 ต่อปี ร้อยละ 2.50
2) ส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และมูลค่าสูง มุ่งสู่การเป็นฟาร์มอัจฉริยะ	4) จำนวนแปลงใหญ่ (พืชไร่/พืชสวน/ปศุสัตว์/ประมง) (ล้านไร่/แปลง) 5) จำนวนพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนตาม Agri-map จาก S3, N เป็น S1 (ล้านไร่)	ร้อยละ 90.00 ร้อยละ 60.00 45/9,000 3.00

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

แนวทาง	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2565 – 2569
1) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการขับเคลื่อนเกษตร 4.0 ภายใต้ Thailand 4.0	1) สัดส่วนงบประมาณงานวิจัยต่องบประมาณ ประจำปีของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยละ)	ร้อยละ 4.00
2) บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเกษตร ให้เกษตรกรเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างทั่วถึง	2) ร้อยละงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีการพัฒนาต่อยอด เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ (ร้อยละ) 3) ร้อยละเกษตรกรและผู้รับบริการที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ (ร้อยละ)	ร้อยละ 60.00 ร้อยละ 80.00
3) พัฒนางานวิจัยและสารสนเทศให้ไปสู่เชิงพาณิชย์ ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในระดับโลก		

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

แนวทาง	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2565 – 2569
1) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับ SDGs (Sustainable Development Goals)	1) จำนวนพื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ ปรับปรุงและฟื้นฟู (ล้านไร่) 2) จำนวนพื้นที่ชลประทาน (ล้านไร่) 3) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน (ล้านไร่)	12.50 39.37 2.09
2) ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้มีความสมดุลและยั่งยืน	4) จำนวนพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืน (ล้านไร่)	5.00

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

แนวทาง	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2565 – 2569
1) พัฒนาบุคลากรและนักวิจัย ให้เป็น Smart officers และ Smart researchers 2) เชื่อมโยงและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานทุกภาคส่วนโดยกลไก ประชากรรัฐ และปรับระบบบริหารงาน ให้ทันสมัย 3) ปรับปรุงและพัฒนากฎหมาย ด้านการเกษตรเพื่อรองรับบริบท การเปลี่ยนแปลง	1) จำนวนกฎหมายที่ได้รับการร่าง/แก้ไข/ปรับปรุง (ฉบับ) - จำนวนกฎหมายใหม่ที่จัดทำ - จำนวนกฎหมายที่มีการทบทวน แก้ไขปรับปรุง 2) จำนวนส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีการปรับปรุงโครงสร้าง (ส่วนราชการ) 3) ร้อยละของข้าราชการกระทรวงเกษตรฯ เป็น Smart Officers (ร้อยละ)	37 - 37 15 ร้อยละ 50.00

บทที่ 2

สถานการณ์สับประรด ความจำเป็นเชิงนโยบาย และความท้าทายของการพัฒนาตลาดห่วงโซ่อุปทาน

2.1 สถานการณ์สับประรด

2.1.1 สถานการณ์การผลิตโลก

คาดว่า ปี 2561 - 2563 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ มีแนวโน้มลดลงร้อยละ 0.72 ร้อยละ 0.65 และร้อยละ 0.12 ต่อปี จากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 6.856 ล้านไร่ ผลผลิต 28.331 ล้านตัน ผลผลิตต่อไร่ 4.133 ตัน ในปี 2561 ประเทศผู้ผลิตสำคัญได้แก่ คอสตาริกา จีน ฟิลิปปินส์ บราซิล อินโดนีเซีย อินเดีย และไทย ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตเฉลี่ยของ 7 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 59.54 ของผลผลิตโลก

ตารางที่ 1 เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ของโลก ปี 2561 - 2563

รายการ	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ล้านไร่)				ผลผลิต (ล้านตัน)				ผลผลิตต่อไร่ (ตันต่อไร่)			
	2561	2562	2563	GR (%)	2561	2562	2563	GR (%)	2561	2562	2563	GR (%)
รวมทั้งโลก	6.856	6.782	6.757	-0.72	28.331	28.215	27.964	-0.65	4.133	4.160	4.123	-0.12
ฟิลิปปินส์	0.414	0.413	0.418	0.48	2.731	2.748	2.703	-0.51	6.602	6.657	6.468	-1.02
จีน	0.578	0.598	0.623	3.82	2.489	2.590	2.639	2.97	4.308	4.330	4.239	-0.80
คอสตาริกา	0.281	0.250	0.250	-5.68	3.418	3.328	2.624	-12.38	12.153	13.312	10.496	-7.07
บราซิล	0.448	0.418	0.405	-4.92	2.652	2.418	2.456	-3.77	5.922	5.784	6.065	1.20
อินโดนีเซีย	0.093	0.108	0.120	13.59	1.805	2.196	2.447	16.43	19.444	20.426	20.367	2.35
อินเดีย	0.644	0.650	0.669	1.92	1.706	1.711	1.799	2.69	2.650	2.632	2.690	0.75
ไทย ^{1/}	0.568	0.485	0.450	-10.99	2.351	1.825	1.681	-15.44	4.136	3.760	3.737	-4.95
ไนจีเรีย	1.156	1.158	1.155	-0.04	1.510	1.514	1.508	-0.07	1.306	1.307	1.306	0.00
เม็กซิโก	0.130	0.141	0.159	10.59	1.000	1.041	1.208	9.91	7.700	7.376	7.590	-0.72
โคลัมเบีย	0.132	0.146	0.152	7.31	0.899	1.009	0.883	-0.89	6.791	6.903	5.824	-7.39
อื่น ๆ	2.412	2.415	2.357	-1.15	7.769	7.835	8.016	1.58	3.221	3.245	3.401	2.76

หมายเหตุ: ^{1/} ข้อมูลประเทศไทยปรับปรุงโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อันดับเรียงตามผลผลิต (ณ 31 มกราคม 2565)

ที่มา: คำนวณข้อมูลจาก Food and Agriculture Organization of the United Nations

สภาพปัญหา ข้อมูลการผลิตในระดับโลกรวมสับประรดทั้งเพื่อการแปรรูปและบริโภคสด ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถแยกสัดส่วนการผลิตเพื่อสนองความต้องการใช้ สัดส่วนการถือครองที่ดินในแต่ละประเทศได้ รวมทั้งขาดการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล รวมทั้งประสิทธิภาพการผลิตสับประรดไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลกในขณะที่คู่แข่งมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลก

2.1.2 สถานการณ์การตลาดโลก

1) การส่งออก สับประรดสด ปี 2560 - 2564 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 1.45 ต่อปี ขณะที่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.58 ต่อปี โดยปี 2564 ปริมาณลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 0.81 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.58 คอสตาริกาส่งออกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ และเนเธอร์แลนด์ โดย 3 ประเทศ มีสัดส่วนการส่งออกรวมร้อยละ 78.20 ของปริมาณการส่งออกสับประรดโลก ทั้งนี้ ไทยส่งออกอันดับที่ 24 ของโลก คิดเป็นร้อยละ 0.35

สับประรดกระป๋อง¹ ปี 2560 - 2564 ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 3.72 ต่อปี ขณะที่มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.48 ต่อปี โดยปี 2564 ปริมาณลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 17.19 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.65

¹ HS code 200820 (Pineapples, prepared or preserved, whether or not containing added sugar or other sweetening ...)

ไทยส่งออกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย โดย 3 ประเทศมีสัดส่วนการส่งออกรวมร้อยละ 83.85 ของปริมาณการส่งออกสับประรดกระป๋องโลก

น้ำสับประรด² ปี 2560 - 2564 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.75 และร้อยละ 4.53 ต่อปี โดยปี 2564 ปริมาณลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 0.11 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.53 ฟิลิปปินส์ส่งออกมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คอสตาริกา และเนเธอร์แลนด์ โดย 3 ประเทศมีสัดส่วนการส่งออกรวมร้อยละ 59.64 ของปริมาณการส่งออกน้ำสับประรดโลก ทั้งนี้ ไทยส่งออกอันดับที่ 4 ของโลก คิดเป็นร้อยละ 5.85

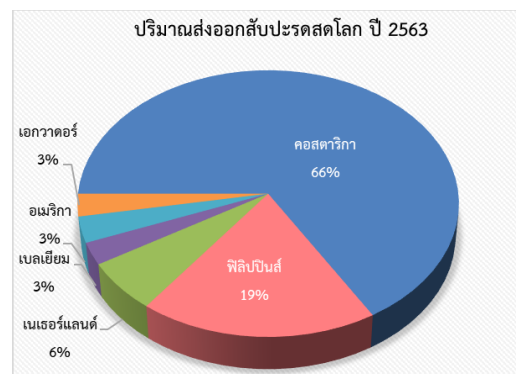
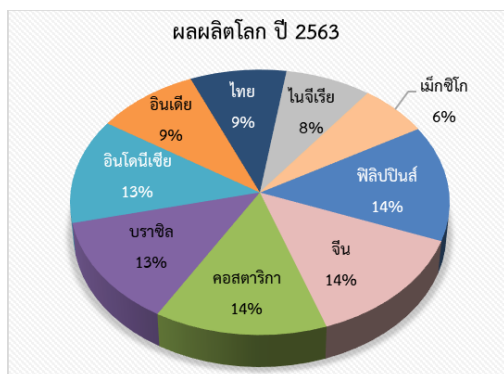
ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าส่งออกสับประรดปี 2560 - 2564

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การส่งออก	2560		2561		2562		2563		2564 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สับประรดสดโลก	3.687	1,952	3.968	2,077	4.010	2,192	3.619	2,011	3.589	2,145	-1.45	1.58
คอสตาริกา	2.160	981	2.334	1,038	2.216	981	2.047	923	2.070	1,041	-2.14	0.02
ฟิลิปปินส์	0.425	172	0.442	192	0.626	324	0.583	308	0.539	284	7.79	15.81
เนเธอร์แลนด์	0.192	182	0.234	206	0.245	217	0.189	184	0.198	192	-1.51	-0.05
เบลเยียม	0.122	110	0.134	111	0.124	106	0.083	75	0.110	98	-6.61	-6.13
ไทย (อันดับ 24)*	0.009	6	0.017	10	0.015	9	0.010	7	0.013	12	0.80	11.64
สับประรดกระป๋องโลก	1.236	1,316	1.057	959	0.973	892	0.930	1,076	1.090	1,320	-3.72	1.21
ไทย	0.535	574	0.477	400	0.390	337	0.291	345	0.367	446	-11.75	-6.31
ฟิลิปปินส์	0.321	277	0.243	192	0.226	182	0.267	235	0.317	305	0.72	3.99
อินโดนีเซีย	0.173	197	0.185	157	0.188	162	0.186	232	0.229	285	5.87	11.94
เนเธอร์แลนด์	0.026	46	0.027	45	0.026	38	0.022	47	0.021	53	-6.27	3.19
เคนยา	0.042	51	0.030	38	0.042	59	0.048	73	0.034	49	0.80	5.90
น้ำสับประรดโลก	0.942	736	0.919	578	0.959	588	0.959	671	0.957	853	0.75	4.53
ฟิลิปปินส์	0.150	107	0.135	83	0.146	101	0.178	120	0.248	173	13.75	14.19
คอสตาริกา	0.205	156	0.178	105	0.175	94	0.187	117	0.185	173	-1.61	3.24
เนเธอร์แลนด์	0.123	116	0.132	90	0.094	86	0.097	106	0.112	141	-4.84	5.62
ไทย	0.110	138	0.114	111	0.085	92	0.042	64	0.056	95	-21.03	-12.07
อินโดนีเซีย	0.028	39	0.030	29	0.027	29	0.023	38	0.027	47	-2.87	6.44

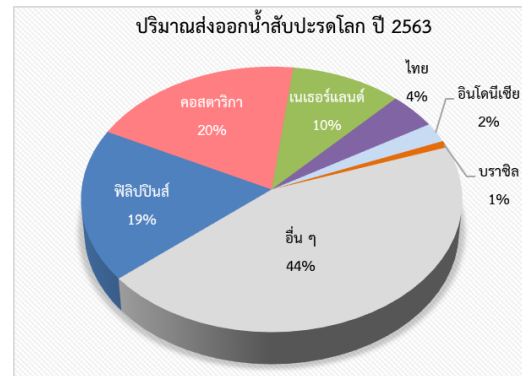
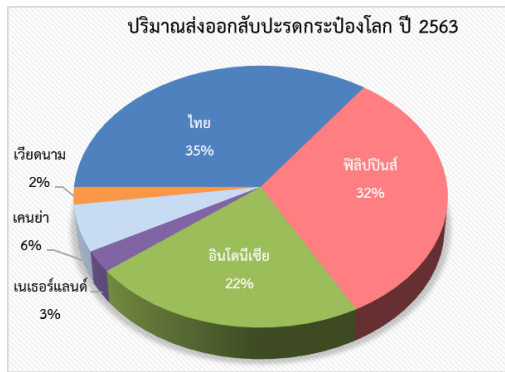
หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ กรกฎาคม 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), July 2022

² HS Code 200941 (Pineapple juice, unfermented, Brix value ≤ 20 at 20°C, whether or not containing added sugar ...)

และ HS Code 200949 (Pineapple juice, unfermented, Brix value > 20 at 20°C, whether or not containing added sugar ...)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), July 2022

2) การนำเข้า สับปะรดสด ปี 2560 - 2564 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 3.95 และร้อยละ 1.35 ต่อปี โดยปี 2564 ปริมาณและมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 1.91 และร้อยละ 6.68 สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และจีน โดย 3 ประเทศ มีสัดส่วนการนำเข้ารวมร้อยละ 46.38 ของปริมาณการนำเข้าสับปะรดสดโลก ทั้งนี้ ตลาดสหภาพยุโรป (EU 28) มีการนำเข้ารวมคิดเป็นร้อยละ 37.34

สับปะรดกระป๋อง ปี 2560 - 2564 ปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 20.33 ต่อปี ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.83 ต่อปี โดยปี 2564 ปริมาณลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 48.05 ขณะที่มูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.49 สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ เยอรมนี และสเปน โดย 3 ประเทศมีสัดส่วนการนำเข้ารวมร้อยละ 45.58 ของปริมาณการนำเข้าสับปะรดกระป๋องโลก ทั้งนี้ ตลาดสหภาพยุโรป (EU 28) มีการนำเข้ารวมคิดเป็นร้อยละ 31.64

น้ำสับปะรด ปี 2560 - 2564 ปริมาณนำเข้าลดลงร้อยละ 5.89 ขณะที่มูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.39 ต่อปี โดยปี 2564 ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 0.66 และ 17.91 สหรัฐอเมริกานำเข้ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส โดย 3 ประเทศ มีสัดส่วนการนำเข้ารวมร้อยละ 35.92 ของปริมาณการนำเข้าน้ำสับปะรดโลก ทั้งนี้ ตลาดสหภาพยุโรป (EU 28) มีนำเข้ารวมคิดเป็นร้อยละ 30.62

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่านำเข้าสับปะรดปี 2560 - 2564

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การนำเข้า	2560		2561		2562		2563		2564 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
สับปะรดสดโลก	3.733	2,677	4.173	2,747	4.041	2709	3.345	2471	3.409	2,637	-3.95	-1.35
สหรัฐอเมริกา	1.153	749	1.165	726	1.144	714	1.099	717	1.193	810	0.11	1.44
เนเธอร์แลนด์	0.221	184	0.254	203	0.264	202	0.237	189	0.208	170	-1.95	-2.17
จีน	0.157	126	0.159	130	0.153	126	0.157	126	0.181	152	7.49	3.57
ญี่ปุ่น	0.146	146	0.186	183	0.249	232	0.208	172	0.198	151	2.70	0.06
EU (28)	1.342	2,004	1.453	1,229	1.417	1168	1.224	1041	1.273	1,076	-2.73	-13.15
สับปะรดกระป๋องโลก	2.513	1,367	2.147	1,069	1.943	988	1.730	1,113	0.899	1,396	-20.33	0.83
สหรัฐอเมริกา	0.315	389	0.299	317	0.295	310	0.253	334	0.295	456	-2.96	3.73
เยอรมนี	0.081	105	0.072	77	0.073	66	0.072	93	0.070	107	-2.87	2.48
สเปน	0.064	101	0.045	62	0.042	51	0.038	57	0.045	80	-8.36	-5.35
รัสเซีย	0.058	53	0.064	54	0.048	43	0.048	51	0.055	67	-4.04	3.87
EU (28)	0.375	535	0.324	398	0.297	344	0.272	416	0.284	500	-6.98	-0.93

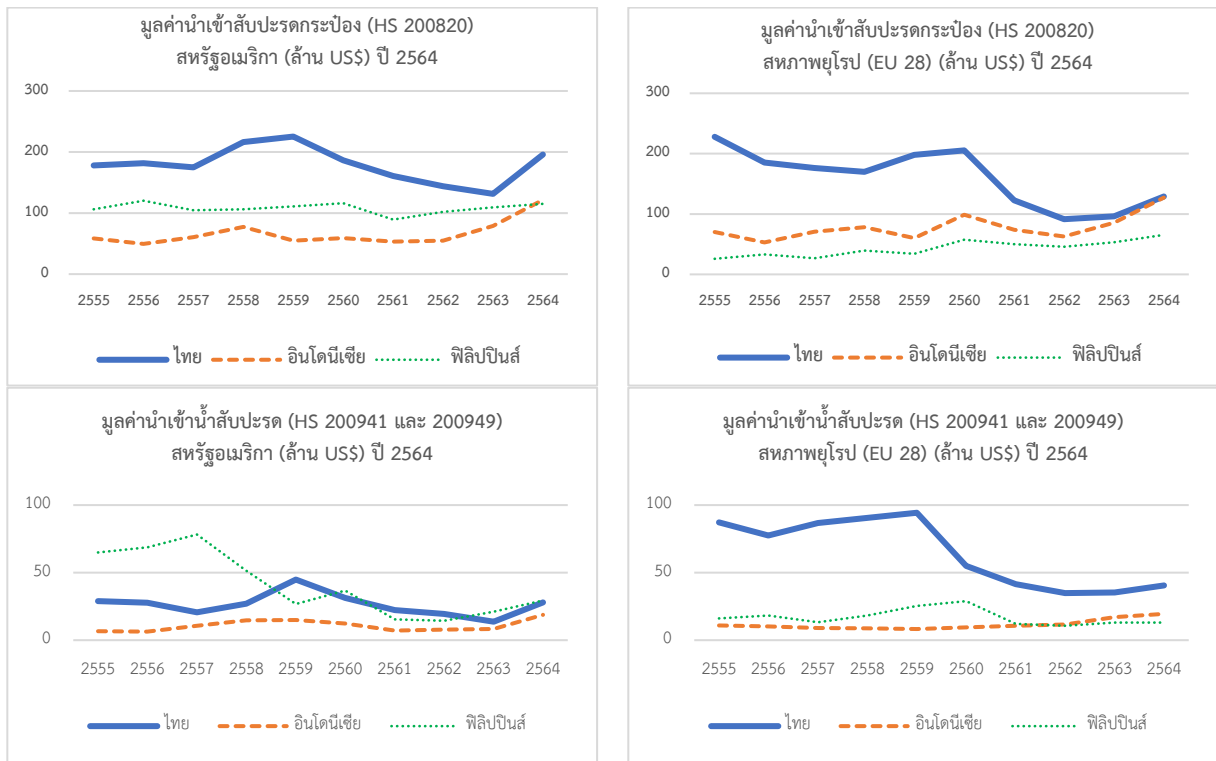
ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่านำเข้าสัปดาห์ปี 2560 – 2564 (ต่อ)

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

การนำเข้า	2560		2561		2562		2563		2564 ^{1/}		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
น้ำสัปดาห์โลก	1.404	702	1.339	536	1.281	494	1.124	602	1.131	710	-5.89	1.39
สหรัฐอเมริกา	0.249	116	0.160	66	0.153	68	0.181	89	0.251	141	1.37	7.09
เนเธอร์แลนด์	0.099	116	0.093	82	0.089	70	0.106	98	0.101	113	1.71	1.09
ฝรั่งเศส	0.045	55	0.054	53	0.051	45	0.052	50	0.054	62	3.53	1.91
สเปน	0.037	45	0.046	41	0.042	36	0.040	40	0.042	51	1.53	2.30
เยอรมนี	0.042	47	0.049	40	0.047	34	0.046	38	0.043	45	0.01	-1.64
สหราชอาณาจักร	0.021	29	0.022	22	0.016	20	0.033	27	0.022	30	4.95	2.80
EU (28)	0.319	392	0.341	318	0.320	276	0.355	334	0.346	402	2.06	1.01

หมายเหตุ: ^{1/} ปริมาณการ (ณ กรกฎาคม 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), July 2022

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), August 2022

ภาพที่ 1 กราฟแสดงมูลค่านำเข้าประเทศสำคัญปี 2564

3) ราคาส่งออก สัปดาห์กระป๋อง ปี 2560 - 2564 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.07 ต่อปี โดยปี 2564 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 9.61 เนเธอร์แลนด์ส่งออกราคาสูงที่สุดต้นละ 2,554 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ เวียดนาม ต้นละ 2,551 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเคนยา ต้นละ 1,418 ดอลลาร์สหรัฐฯ

น้ำสัปดาห์ ปี 2560 - 2564 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.65 ต่อปี โดยปี 2564 ราคาส่งออกลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 4.44 ไทยส่งออกราคาสูงที่สุดต้นละ 1,560 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ อินโดนีเซีย ต้นละ 1,475 ดอลลาร์สหรัฐฯ และเนเธอร์แลนด์ ต้นละ 1,105 ดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 4 ราคาส่งออกสับประดกระป๋องและน้ำสับประดปี 2560 - 2564

หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ราคาส่งออก - สับประดกระป๋อง							ราคาส่งออก - น้ำสับประด						
ประเทศ	2560	2561	2562	2563 ^{1/}	2564 ^{1/}	GR (%)	ประเทศ	2560	2561	2562	2563 ^{1/}	2564 ^{1/}	GR (%)
เนเธอร์แลนด์	1,789	1,674	1,459	2,121	2,554	9.95	บราซิล	1,653	1,202	1,141	1,543	1,759	3.81
เวียดนาม	1,457	1,768	1,337	1,584	2,551	10.64	อินโดนีเซีย	1,415	970	1,079	1,628	1,727	9.59
เคนยา	1,208	1,269	1,389	1,515	1,418	5.11	ไทย	1,251	980	1,080	1,537	1,709	11.34
อินโดนีเซีย	1,140	849	863	1,251	1,242	5.77	เนเธอร์แลนด์	944	683	917	1,100	1,253	10.99
ไทย	1,074	839	865	1,188	1,217	6.18	คอस्टาริกา	763	587	538	627	939	4.93
ฟิลิปปินส์	864	790	805	881	963	3.30	ฟิลิปปินส์	718	612	690	671	699	0.39
เฉลี่ย	1,065	907	917	1,156	1,267	6.07	เฉลี่ย	781	629	613	700	891	3.76

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ กรกฎาคม 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), July 2022

4) **ราคานำเข้า สับประดกระป๋อง** ปี 2560 - 2564 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.55 ต่อปี โดยปี 2564 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 141.43 สเปนราคานำเข้าสูงที่สุดตันละ 1,781 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สหราชอาณาจักร (อังกฤษ) ตันละ 1,766 ดอลลาร์สหรัฐฯ และสหรัฐอเมริกา ตันละ 1,546 ดอลลาร์สหรัฐฯ

น้ำสับประด ปี 2560 - 2564 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.53 ต่อปี โดยปี 2564 ราคานำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 88.85 สหราชอาณาจักร (อังกฤษ) ราคานำเข้าสูงที่สุดตันละ 1,353 ดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ สเปน ตันละ 1,215 ดอลลาร์สหรัฐฯ และฝรั่งเศส ตันละ 1,153 ดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 4 ราคานำเข้าสับประดกระป๋องและน้ำสับประดปี 2560 - 2564

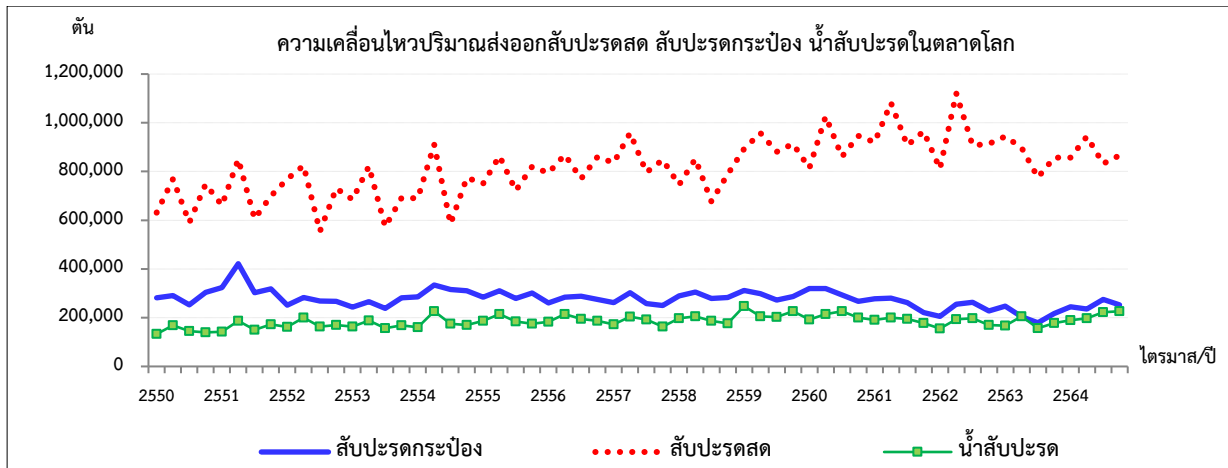
หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐฯ/ตัน

ราคานำเข้า - สับประดกระป๋อง							ราคานำเข้า - น้ำสับประด						
ประเทศ	2560	2561	2562	2563 ^{1/}	2564 ^{1/}	GR (%)	ประเทศ	2560	2561	2562	2563 ^{1/}	2564 ^{1/}	GR (%)
สเปน	1,585	1,36	1,209	1,493	1,781	3.29	อังกฤษ	1,372	982	1,255	821	1,353	-2.05
อังกฤษ	1,404	1,26	1,171	1,496	1,766	6.48	สเปน	1,224	899	850	985	1,215	0.76
สหรัฐอเมริกา	1,235	1,06	1,051	1,320	1,546	6.89	ฝรั่งเศส	1,231	985	887	960	1,153	-1.56
เยอรมนี	1,293	1,06	903	1,291	1,536	5.50	เนเธอร์แลนด์	1,177	885	785	923	1,118	-0.61
เนเธอร์แลนด์	1,414	1,14	1,021	1,411	1,531	3.76	เยอรมนี	1,131	818	728	822	1,038	-1.65
รัสเซีย	917	844	891	1,067	1,212	8.25	สหรัฐอเมริกา	466	412	446	492	561	5.64
เฉลี่ย	544	498	509	643	1,553	26.55	เฉลี่ย	500	401	385	536	1,012	18.53

หมายเหตุ: ^{1/} ประมาณการ (ณ กรกฎาคม 2565)

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), July 2022

จากพฤติกรรมการบริโภคในตลาดโลกให้ความสำคัญด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป โดยแนวโน้มการบริโภคสับประดผลสด และน้ำผลไม้สดแบบผสมเนื้อผลไม้เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความต้องการสับประดกระป๋องและน้ำสับประดในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง กระทั่งต่อประเทศผู้ผลิตเพื่อส่งออก โดยปี 2550 - 2564 การส่งออกสับประดผลสดตลาดโลกรายไตรมาสมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณ 600,000 ตัน ในปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 800,000 ตัน ในปี 2564 ขณะที่ความต้องการสับประดกระป๋อง และน้ำสับประดในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลง เป็นผลสะท้อนให้การส่งออกของไทยซึ่งเป็นผู้ส่งออกสับประดกระป๋องรายใหญ่ของโลกมีแนวโน้มปรับตัวในทิศทางเดียวกัน

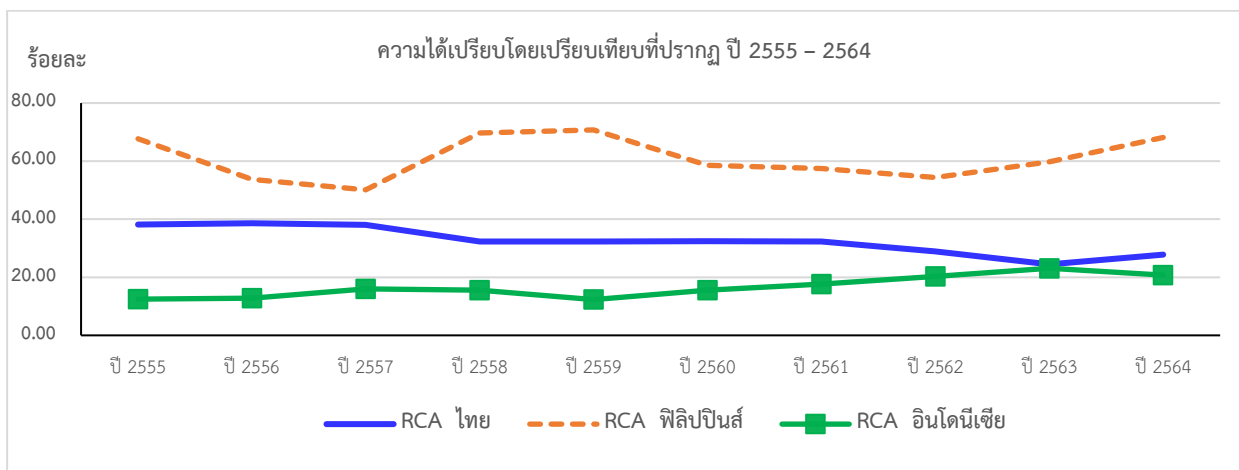

หมายเหตุ : ปริมาณรายไตรมาส

ที่มา: The International Trade Centre (ITC), July 2022

ภาพที่ 2 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวปริมาณส่งออกสับปรดสด สับปรดกระป๋อง น้ำสับปรดในตลาดโลก

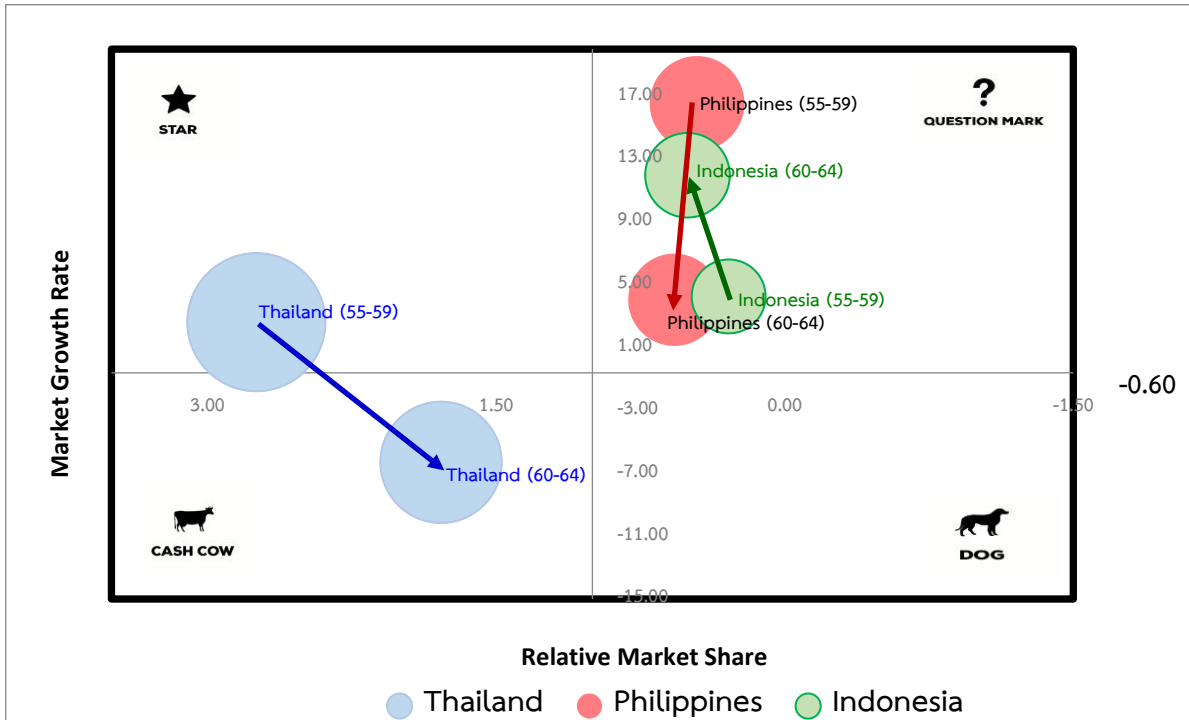
เมื่อพิจารณาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage : RCA) ช่วงปี 2555 – 2564 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของสินค้าในการส่งออกของประเทศหนึ่ง ๆ กับสัดส่วนของสินค้านั้นในตลาดอธิบายได้ว่าภาคการส่งออกของประเทศนั้นมีการพึ่งพาการส่งออกสินค้าชนิดดังกล่าวมากกว่าอีกประเทศ พบว่าค่า RCA ฟิลิปปินส์ ไทย และอินโดนีเซีย มีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า มีความได้เปรียบในการส่งออกสับปรดกระป๋องในตลาดโลกและพึ่งพารายได้จากการส่งออกสับปรดกระป๋อง และค่า RCA มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น แสดงว่ามีความได้เปรียบในการแข่งขันส่งออกสับปรดกระป๋องในตลาดโลกเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 3 กราฟแสดงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ ปี 2555 – 2564

เมื่อวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซียในการส่งออกสินค้าสับปรดกระป๋องของตลาดโลก ด้วยวิธี (Boston Consulting Group Matrix) ซึ่งเปรียบเทียบส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบ (Relative Market Share) และอัตราการขยายตัวของตลาด (Market Growth Rate) ปี 2555 - 2559 และปี 2560 - 2564 พบว่า ไทยมีส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบ และอัตราการขยายตัวของตลาดลดลง แสดงว่า จากอดีตถึงปัจจุบันตำแหน่งสินค้าสับปรดกระป๋องของไทยลดลง ขณะที่อินโดนีเซียมีส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบและอัตราการขยายตัวของตลาดเพิ่มขึ้น โดยฟิลิปปินส์มีส่วนแบ่งตลาดเชิงเปรียบเทียบสูงขึ้น

แต่อัตราการขยายตัวของตลาดลดลง ทั้งนี้ ตำแหน่งและความสามารถในการแข่งขันสินค้าสับประรดกระป๋องไทยในอดีตอยู่ในกลุ่มสินค้าดาวเด่น (STAR) เป็นผู้นำในการส่งออก แต่ปัจจุบันตำแหน่งลดลงอยู่ในกลุ่มสินค้าทำเงิน (CASH COW) มีอัตราการขยายตัวของตลาดอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าการขยายตัวของตลาดโลก ขณะที่ฟิลิปปินส์อินโดนีเซีย อยู่ในตำแหน่งกลุ่มสินค้าที่มีปัญหา (QUESTION MARK) แสดงว่า สับประรดกระป๋องมีอัตราการขยายตัวของตลาดอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าการขยายตัวของตลาดโลก และแนวโน้มเติบโตเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 4 ภาพแสดงความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ในการส่งออกสินค้าสับประรดกระป๋องของตลาดโลก

สภาพปัญหา รูปแบบอุตสาหกรรมสับประรดในประเทศคู่แข่ง เช่น ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ดำเนินการโดยบริษัทขนาดใหญ่ Dole, Del Monte, Great Giant มีการผลิตและการตลาดแบบครบวงจร ขณะที่ผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างผลิต การจำหน่ายผ่านตัวแทน (Broker) โดยเฉพาะในตลาดสหภาพยุโรป ที่เนเธอร์แลนด์มีส่วนการส่งออกสับประรดสดและกระป๋องสูง รวมทั้งการโดนตัดสิทธิ์พิเศษทางภาษี (GSP) ในสหภาพยุโรปและกลุ่มยูเรเชีย ส่งผลต่อต้นทุนการตลาด การตั้งราคาจำหน่ายในตลาดของแต่ละประเทศ ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัว โดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม และร้านอาหาร ต้นทุนในระบบโลจิสติกส์ปรับตัวสูงขึ้น ขาดแคลนตู้คอนเทนเนอร์ ขาดแคลนสายเรือ ทำให้ผู้ประกอบการไทยเสียเปรียบในการแข่งขัน

2.1.3 สถานการณ์การผลิตของไทย

ปี 2560 - 2564 เนื้อที่ปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ สับประรดพันธุ์ปัตตาเวียมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 6.30 ร้อยละ 6.20 ร้อยละ 8.97 และร้อยละ 2.99 ต่อปี ตามลำดับ เนื่องจากช่วงปี 2560 - 2561 ปริมาณผลผลิตเกินความต้องการของตลาด ราคาสับประรดปรับตัวลงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับสภาพอากาศแล้งส่งผลให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกในช่วงปี 2562 - 2563 เนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตจึงมีแนวโน้มลดลง สำหรับปี 2564 เนื้อที่ปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 1.27 ร้อยละ 1.28 ร้อยละ 2.21

และร้อยละ 0.94 ตามลำดับ เนื่องจากราคาข้าวสับปะรดโรงงานปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ช่วงปลายปี 2562 ถึงปี 2564
 จึงทำให้เกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกสับปะรด และปริมาณน้ำฝนเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของต้นสับปะรด
 แหล่งผลิตสำคัญ คือ ภาคกลาง (รวมจังหวัดของภาคตะวันออกและตะวันตก)

ตารางที่ 6 เนื้อที่ปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ ปี 2560 - 2564

รายการ	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564*	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
เนื้อที่ปลูก (ไร่)	565,687	575,580	491,117	454,100	459,888	-6.30
เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	557,958	568,394	485,399	449,777	455,534	-6.20
ผลผลิต (ตัน)	2,324,904	2,349,441	1,825,224	1,680,884	1,718,089	-8.97
ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)	4,173	4,136	3,760	3,737	3,772	-2.99
ผลผลิต (ตัน)						
ภาคเหนือ	422,698	436,284	309,686	326,218	334,048	-7.33
สัดส่วน (%)	(18.18%)	(18.57%)	(16.97%)	(19.41%)	(19.44%)	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	178,808	198,054	149,518	138,561	141,813	-7.88
สัดส่วน (%)	(7.69%)	(8.43%)	(8.19%)	(8.24%)	(8.25%)	
ภาคกลาง ^{1/}	1,674,276	1,670,269	1,324,691	1,178,476	1,207,464	-9.54
สัดส่วน (%)	(72.01%)	(71.09%)	(72.58%)	(70.11%)	(70.28%)	
ภาคใต้	52,596	45,317	41,362	37,629	34,764	-9.64
สัดส่วน (%)	(2.26%)	(1.93%)	(2.27%)	(2.24%)	(2.02%)	

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ กรกฎาคม 2565), ^{1/} ภาคกลาง (รวมจังหวัดของภาคตะวันออกและตะวันตก)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ทั้งนี้ ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ถือครองเฉลี่ยประมาณ 12 ไร่
 ต่อครัวเรือน โดยอยู่ในภาคกลางเป็นหลักคิดเป็นร้อยละ 60 ของเกษตรกรทั้งประเทศ รองลงมาได้แก่ ภาคเหนือ
 ประมาณร้อยละ 24 ของเกษตรกรทั้งประเทศ และพบว่า ในช่วงปี 2560 - 2563 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรมีแนวโน้ม
 ลดลงร้อยละ 9.41 ต่อปี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงการผลิตเป็นผลมาจากความเคลื่อนไหวของราคาสับปะรดในแต่ละปี

ตารางที่ 7 ครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ปี 2560 - 2563

รายการ	ปี 2560	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)
จำนวนครัวเรือนทั้งประเทศ	46,078	47,963	48,544	35,448	32,701	-9.41
ภาคเหนือ	10,820	11,761	11,686	8,872	8,526	-7.30
สัดส่วน (%)	(23.48%)	(25.52%)	(25.36%)	(19.25%)	(18.50%)	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,774	5,201	5,559	4,132	3,466	-8.34
สัดส่วน (%)	(10.36%)	(11.29%)	(12.06%)	(8.97%)	(7.52%)	
ภาคกลาง ^{1/}	28,943	28,990	29,649	21,335	19,648	-10.25
สัดส่วน (%)	(62.81%)	(62.92%)	(64.35%)	(46.30%)	(42.64%)	
ภาคใต้	1,541	2,011	1,650	1,109	1,061	-12.56
สัดส่วน (%)	(3.34%)	(4.36%)	(3.58%)	(2.41%)	(2.30%)	
พื้นที่ถือครองต่อครัวเรือน (ไร่)						
ภาคเหนือ	7.95	9.99	10.63	11.18	12.16	10.10
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6.21	7.65	8.28	9.32	10.32	12.90
ภาคกลาง ^{1/}	13.09	13.58	13.29	16.05	15.5	5.18
ภาคใต้	5.91	6.52	6.94	9.86	9.56	14.75

หมายเหตุ: * ประมาณการ (ณ มกราคม 2565), ^{1/} ภาคกลาง (รวมจังหวัดของภาคตะวันออกและตะวันตก)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตั้งแต่ปี 2560 มีการกำหนดกลุ่มจังหวัดที่อยู่ในรัศมีรอบกลุ่มโรงงานฯ 100 กิโลเมตร เพื่อกำหนดเป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อส่งเข้าโรงงานแปรรูป รวม 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด และจังหวัดนอกรัศมี เป็นพื้นที่ส่งเสริมการปลูกสับปะรดเพื่อบริโภคสด ซึ่งพบว่า ปี 2561 ไทยมีพื้นที่ปลูกสับปะรด 0.754 ล้านไร่ เป็นการปลูกใน 11 จังหวัด จำนวน 0.570 ล้านไร่ จังหวัดนอกรัศมี 0.184 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.60 และร้อยละ 24.40 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นความเหมาะสมของดิน ไทยมีพื้นที่ที่เหมาะสม (S1 S2 S3) รวมจำนวน 95.368 ล้านไร่ มีการปลูกสับปะรดในพื้นที่ดังกล่าวรวม (S1 S2 S3) จำนวน 0.494 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.52 แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) 0.045 ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) 0.247 ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) 0.202 ล้านไร่ โดยมีการปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสมและอื่น ๆ (N , F) รวม 0.259 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.42 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด

กลุ่ม 11 จังหวัด ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสมของดินรวม (S1 S2 S3) จำนวน 0.432 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) 0.042 ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) 0.225 ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) 0.164 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.94 ของพื้นที่เหมาะสมในกลุ่มจังหวัด โดยมีการปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสมและอื่น ๆ (N , F) รวม 0.138 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.35 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด

กลุ่มจังหวัดนอกรัศมีโรงงานฯ ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสมของดินรวม (S1 S2 S3) จำนวน 0.063 ล้านไร่ แบ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมสูง (S1) 0.002 ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) 0.022 ล้านไร่ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) 0.038 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของพื้นที่เหมาะสมในกลุ่มจังหวัด โดยมีการปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสมและอื่น ๆ (N , F) รวม 0.121 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.07 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด

ตารางที่ 8 พื้นที่ปลูกจริง และพื้นที่เหมาะสมการปลูกสับปะรดปี 2561

หน่วย : ล้านไร่

รายการ		S1	S2	S3	รวม (S1 S2 S3)	N	F	รวมทั้งหมด
ทั้งประเทศ	พื้นที่ปลูกจริง ^{1/}	0.045	0.247	0.202	0.494	0.094	0.166	0.754
	พื้นที่เหมาะสม ^{2/}	17.507	60.509	17.352	95.368	105.775		201.143
	สัดส่วน (%)	(0.26%)	(0.41%)	(1.16%)	(0.52%)	(0.09%)		0.37%
11 จังหวัด (รัศมี 100 กม.)	พื้นที่ปลูกจริง ^{1/}	0.042	0.225	0.164	0.432	0.059	0.079	0.570
	พื้นที่เหมาะสม ^{2/}	3.096	8.908	2.675	14.679	10.966		25.645
	สัดส่วนในกลุ่ม (%) ^{3/}	(1.36%)	(2.53%)	(6.14%)	(2.94%)	(0.54%)		2.22%
	สัดส่วนทั้งประเทศ (%) ^{4/}	(0.24%)	(0.37%)	(0.95%)	(0.45%)	(0.06%)		75.60%*
จังหวัดนอกรัศมี	พื้นที่ปลูกจริง ^{1/}	0.003	0.022	0.038	0.063	0.034	0.087	0.184
	พื้นที่เหมาะสม ^{2/}	14.410	51.050	14.628	80.088	95.040		175.127
	สัดส่วนในกลุ่ม (%) ^{3/}	(0.02%)	(0.04%)	(0.26%)	(0.08%)	(0.04%)		0.37%
	สัดส่วนทั้งประเทศ (%) ^{4/}	(0.02%)	(0.04%)	(0.22%)	(0.06%)	(0.03%)		24.40%*

หมายเหตุ : * พื้นที่ปลูกจริงในกลุ่มจังหวัด หาดด้วย พื้นที่ปลูกจริงทั้งประเทศ

ที่มา : ^{1/} ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม LANDSAT8 โดยศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ณ มิถุนายน 2561)

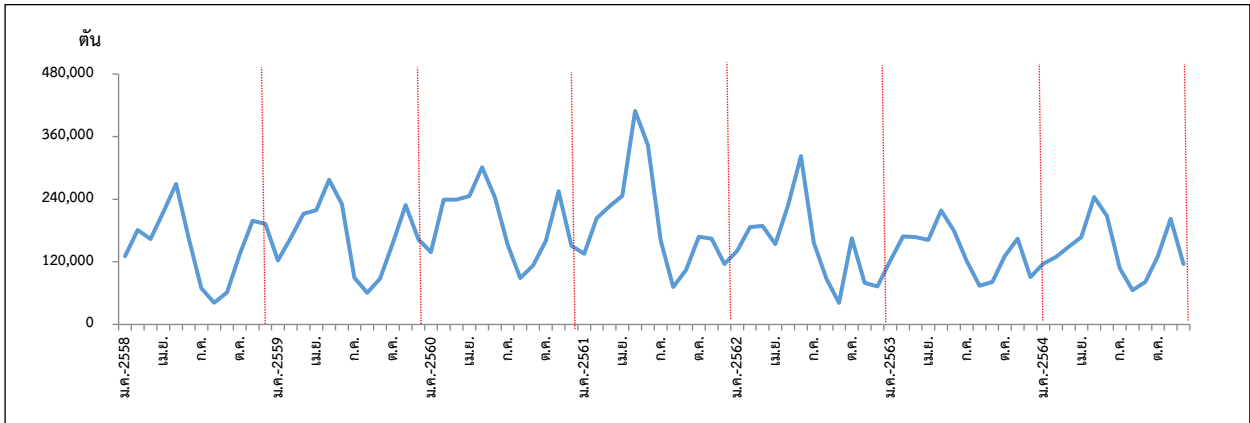
^{2/} กรมพัฒนาที่ดิน, ปี 2560

^{3/} พื้นที่ปลูกในกลุ่มจังหวัด หาดด้วย พื้นที่ตามระดับชั้นความเหมาะสมของดินในกลุ่มจังหวัด

^{4/} พื้นที่ปลูกในกลุ่มจังหวัด หาดด้วย พื้นที่ปลูกทั้งประเทศ

จากการผลิตที่อาศัยน้ำฝนธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้ผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นวัฏจักรไม่สม่ำเสมอ โดยจะออกสู่ตลาดมาก 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ประมาณเดือนเมษายน - มิถุนายน ซึ่งถือเป็นช่วงสับปะรดออกตามฤดูกาล

ผลจากสภาพอากาศหนาวเย็นในช่วงปลายปีที่ผ่านมา ทำให้ต้นสับปะรดพร้อมติดดอก เกษตรกรมีการบังคับดอก ต้นสับปะรดจะให้ผลในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายนของปี และช่วงที่ 2 ประมาณเดือนตุลาคม - ธันวาคม ผลจากต้นสับปะรดมีความสมบูรณ์พร้อมต่อการออกดอกติดหลังผ่านฤดูฝนในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม สำหรับให้ผลผลิตช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายนของทุกปีผลผลิตจะออกสู่ตลาดน้อย ซึ่งเป็นผลกระทบจากฤดูแล้งเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ทำให้ต้นสับปะรดขาดน้ำและไม่สมบูรณ์ต่อการติดดอก ในช่วงนี้โรงงานแปรรูปส่วนใหญ่จึงปิดการรับซื้อ และหยุดผลิตเพื่อทำการปรับปรุงอุปกรณ์ประจำปี

ที่มา: จากการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, กรกฎาคม 2565

ภาพที่ 5 ปริมาณผลผลิตของสับปะรดโรงงานรายเดือน ปี 2558 - 2564

สภาพปัญหา เกษตรกรรายย่อยจำนวนมาก การผลิตส่วนใหญ่อาศัยธรรมชาติ ขาดแคลนแหล่งน้ำ มีการขยายพื้นที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม ทำให้ผลผลิตไม่สม่ำเสมอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ กระจุกตัวมากใน 2 ช่วงของปี รวมทั้งเกษตรกรขาดการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิต

2.1.4 โครงสร้างอุตสาหกรรมสับปะรดของไทย

1) **ต้นน้ำ** เกษตรกรเก็บเกี่ยวสับปะรด เพื่อส่งให้โรงงานแปรรูป ผ่านโรงงานแปรรูปโดยตรง ผู้รวบรวม/สถาบันเกษตรกร และแผงรับซื้อ รวมทั้งขายผลสดให้ผู้รวบรวมสับปะรดบริโภคสดในพื้นที่

2) **กลางน้ำ** ประกอบด้วย

2.1) **โรงงานแปรรูปสับปะรด** ซึ่งรับผลผลิตจากผู้รวบรวม/สถาบันเกษตรกร (แผงสับปะรด) ในแหล่งที่ตั้งโรงงานและพื้นที่อื่น และเกษตรกรโดยตรงทั้งแบบมีและไม่มีข้อตกลงล่วงหน้า นำผลผลิตเข้าสู่กระบวนการแปรรูป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างแปรรูปเพื่อส่งออกไปต่างประเทศผ่านผู้ส่งออก ตัวแทน (Broker) ทั้งในและนอกประเทศ ผู้ผลิตหลัก ได้แก่ สับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด สับปะรดทำไวน์ไม่ทำให้เสียโดยน้ำตาล (กวน) โดยผลิตภัณฑ์แปรรูปมีจำหน่ายภายในประเทศน้อยมาก

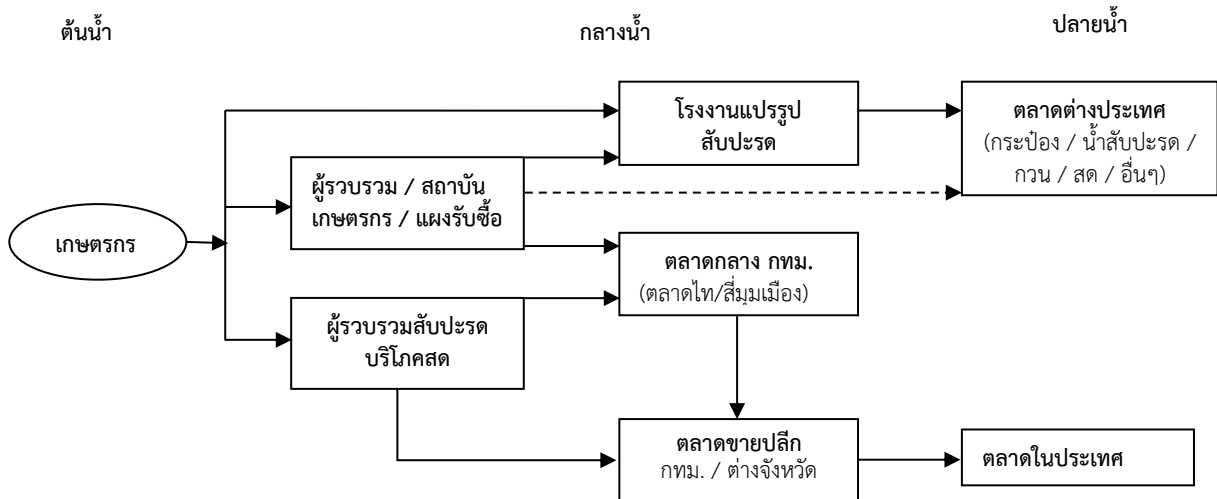
2.2) **ผู้รวบรวม/สถาบันเกษตรกร (แผงสับปะรด)** รวบรวมผลผลิตรับซื้อจากเกษตรกรโดยส่งเข้าโรงงานแปรรูปสับปะรด/ผู้ส่งออก และส่งเข้าตลาดกลางในประเทศ รวมทั้งกรณีผู้รวบรวมบางส่วนอาจส่งออกสับปะรดสดผ่านการค้าชายแดน

2.3) **ผู้รวบรวมสับปะรดบริโภคสด** ส่วนใหญ่เป็นแผงรวบรวม (พ่อค้าท้องถิ่น) บางส่วนเป็นพ่อค้าเร่ ทำการรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรเพื่อจำหน่ายผ่านตลาดกลาง และจำหน่ายปลีกในจังหวัดแหล่งผลิตและนอกแหล่งผลิต

3) ปลายน้ำ

3.1) **ตลาดต่างประเทศ** รับซื้อสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด มีสัดส่วนร้อยละ 90 ของผลิตภัณฑ์ส่งออก ตลาดสำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป

3.2) **ตลาดในประเทศ** ผลผลิตร้อยละ 20 - 25 ของทั้งประเทศ ใช้บริโภคในประเทศในรูปแบบผลสดผ่าน ตลาดระดับท้องถิ่น ตลาดกลาง โดยความต้องการขึ้นกับความต้องการสับปะรดเพื่อเข้าโรงงานแปรรูป

หมายเหตุ : เส้นประ หมายถึง มีการดำเนินการกิจกรรมเองในบางช่วงเวลา

ที่มา : การสำรวจโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560

ภาพที่ 6 โครงสร้างอุตสาหกรรมสับปะรดของไทย

สภาพปัญหา สัดส่วนของเกษตรกรที่มีข้อตกลงซื้อขายกับโรงงานแปรรูปมีน้อย จังหวัดที่อยู่ห่างไกลโรงงาน ต้องอาศัยผู้รวบรวม/แผงรับซื้อ ทำให้ราคาที่เกษตรกรได้รับต่ำกว่าราคาซื้อหน้าโรงงาน รวมทั้งความต้องการผลิตภัณฑ์สับปะรดแปรรูปในประเทศมีน้อย

2.1.5 สถานการณ์การตลาดของไทย

1) **ความต้องการใช้** จากที่ผลผลิต (พันธุ์ปัตตาเวีย) ร้อยละ 74 เข้าสู่อุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด เพื่อส่งออกไปต่างประเทศ และผลิตภัณฑ์สำคัญได้แก่ สับปะรดกระป๋อง และน้ำสับปะรด ซึ่งปี 2560 โรงงานแปรรูปสับปะรดจำนวน 32 โรงงาน³ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป (Thai Food Processors Association: TFPA) 15 โรง และสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย (Thai Pineapple Industry Association: TPIA) 18 โรง และส่วนใหญ่ตั้งในแหล่งผลิตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถรองรับผลผลิตประมาณวันละ 10,000 ตัน อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2563 ผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหารทั้งในและต่างประเทศชะลอตัว ส่งผลให้โรงงานแปรรูปบางส่วนต้องปิดดำเนินการ โดยมีโรงงานแปรรูปที่เปิดทำการผลิต 27 โรง ซึ่งมีทั้งการผลิตสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด และผลิตภัณฑ์อื่น หรือผลิตเป็นการเฉพาะจำนวน 15 โรง⁴ ทำให้ความสามารถในการแปรรูปสับปะรดลดลงเหลือประมาณวันละ 6,000 ตัน

³ สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป (TFPA), สมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย (TPIA) 2560

⁴ สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป (TFPA) ปี 2564

ปัจจุบัน ในปี 2565 มีโรงงานแปรรูปสับปะรดจำนวน 27 โรงงาน⁵ เป็นสมาชิกของสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป (Thai Food Processors Association: TFPA) 12 โรงงาน เป็นสมาชิกสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย (Thai Pineapple Industry Association: TPIA) 12 โรงงาน และเป็นสมาชิกทั้ง 2 สมาคม 3 โรงงาน โดยมีโรงงานที่ยังคงผลิตสับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด และผลิตภัณฑ์อื่น หรือผลิตเป็นการเฉพาะจำนวน 24 โรงงาน ปัจจุบันสามารถรองรับการผลิตสูงสุดได้วันละ 6,500 ตัน

ตารางที่ 9 รายชื่อโรงงานแปรรูปสับปะรด

ลำดับ	โรงงาน	ชื่อย่อ	ที่ตั้ง	กำลังผลิต (ตัน/วัน)	หมายเหตุ
1	บริษัท โดลไทยแลนด์ จำกัด	DOLE	จ.ระยอง	600	
2	บริษัท ไพรม์ โปรดักส์ อินดัสตรี จำกัด	PPI	จ.ชลบุรี	390	
3	บริษัท เถกิงอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง จำกัด	TKI	จ.ประจวบคีรีขันธ์	370	
4	บริษัท กุยบุรีผลไม้กระป๋อง จำกัด	KFC	จ.ประจวบคีรีขันธ์	370	
5	บริษัท อาหารสยาม (2513) จำกัด (สาขาบ้านบึง)	SFP	จ.ชลบุรี	400	
6	บริษัท เนเซอร์ล ฟรุต จำกัด	NFC	จ.ประจวบคีรีขันธ์	220	
7	บริษัท ผลไม้กระป๋องประจวบ จำกัด	PRAFT	จ.ประจวบคีรีขันธ์	150	
8	บริษัท ทropicool ฟู้ด อินดัสตรี จำกัด	TROFCO	จ.สมุทรสาคร	130	
9	บริษัท อาหารสยาม (2513) จำกัด (สาขาหัวหิน)	SFP	จ.ประจวบคีรีขันธ์	180	
10	บริษัท สามร้อยยอด จำกัด	SRV	จ.ประจวบคีรีขันธ์	130	
11	บริษัท สยามอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร จำกัด (มหาชน)	SRV	จ.ประจวบคีรีขันธ์	220	
12	บริษัท สยามอุตสาหกรรมเกษตรอาหาร จำกัด (มหาชน)	SAICO	จ. ระยอง	220	
13	บริษัท ปราณบุรี ไฮเดอิจ จำกัด	PHC	จ.ประจวบคีรีขันธ์	65	
14	บริษัท สมิงฟู้ด จำกัด	SMF	จ.ตราด		ไม่มีการผลิตสับปะรด
15	บริษัท วีแอนด์เคสับปะรดกระป๋อง จำกัด	V&K	จ.ราชบุรี	340	
16	บริษัท ทิปโก้ โฟน้อปเปิ้ล จำกัด	TIPCO	จ.ประจวบคีรีขันธ์	220	
17	บริษัท ผลไม้กระป๋องสยาม (1988) จำกัด	SIFCO	จ.ประจวบคีรีขันธ์		เฉพาะว่านทางจรเข้
18	บริษัท ไทยยอดทิพย์ จำกัด	TYT	จ.ประจวบคีรีขันธ์	195	
19	บริษัท บ่อพลอยฟู้ด อินดัสตรี จำกัด	BP	จ.กาญจนบุรี		หยุดดำเนินการ
20	บริษัท ปราณบุรี สับปะรดกระป๋อง จำกัด	PPC	จ.ประจวบคีรีขันธ์		NA
21	บริษัท สตาร์ แคนเนอร์รี่ จำกัด		จ.ฉะเชิงเทรา		ไม่มีการผลิตสับปะรด
22	บริษัท ไวตาฟู้ด แพคทอรี่ (1989) จำกัด	VITA	จ.กาญจนบุรี		ไม่มีการผลิตสับปะรด
23	บริษัท มาลิกู๊ป จำกัด (มหาชน)	MALEE	จ.นครปฐม		ไม่มีการผลิตสับปะรด
24	บริษัท มายด์ อินดีเวอริ (2005)		จ.ประจวบคีรีขันธ์		ไม่มีการผลิตสับปะรด
25	บริษัท วี.เอส.เอโอเรียนเซียล ไทยแลนด์		กรุงเทพฯ		NA
26	บริษัท พี.ที. อินเตอร์ฟู้ด (2004) จำกัด		จ.ประจวบคีรีขันธ์		NA
27	บริษัท พีชผลพัฒนาทรัพย์ จำกัด (ทรัพย์พีชผล)		จ.ประจวบคีรีขันธ์		NA

ที่มา : TFPA, 2565

⁵ สมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป (TFPA) ปี 2565

ความต้องการใช้เพื่อการส่งออกเฉลี่ยช่วงปี 2560 - 2564 ประมาณ 1.980 ล้านตัน และความต้องการใช้เพื่อการบริโภคเฉลี่ยประมาณ 0.542 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 74 และร้อยละ 26 ของผลผลิตทั้งหมด ตามลำดับ โดยความต้องการใช้ในประเทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.23 ต่อปี ขณะที่ความต้องการเพื่อการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.16 ต่อปี ตามลำดับ

ตารางที่ 10 อุปสงค์ อุปทานสับปะรดปี 2560 - 2564

หน่วย : ล้านตัน

ปี	ผลผลิต	นำเข้า ^{1/}	รวมอุปสงค์	ส่งออก ^{2/}	การใช้ในประเทศ ^{3/}	รวมอุปทาน
2560	2.325	-	2.325	1.876	0.449	2.325
2561	2.349	-	2.349	1.718	0.632	2.349
2562	1.825	-	1.825	1.390	0.435	1.825
2563	1.681	-	1.681	1.017	0.664	1.681
2564*	1.718	-	1.718	1.275	0.443	1.718
เฉลี่ย 5 ปี	1.980	-	1.980	1.455	0.524	1.980
สัดส่วน (%)			100%	74%	26%	

หมายเหตุ: ไม่มีข้อมูลสินค้าคงคลัง, ^{1/} ไม่มีการนำเข้า, ^{2/} รวมทุกผลิตภัณฑ์แปลงเป็นผลสด, ^{3/} คำนวณ (ผลผลิตลบส่งออก)
ที่มา: * คำนวณข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมศุลกากร (ณ กรกฎาคม 2565)

สภาพปัญหา ข้อจำกัดด้านข้อมูลเชิงธุรกิจของบริษัทที่ผู้ประกอบการแปรรูปสับปะรดเพื่อส่งออก ทำให้ไม่สามารถหาข้อมูลด้านปริมาณสินค้าคงคลังต้นปีและปลายปี (Stock) ได้ รวมทั้งขาดข้อมูลการบริโภคสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียภายในประเทศ

2) การส่งออก

ปี 2560 - 2564 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์สับปะรดมีแนวโน้มลดลงร้อยละ 12.54 และร้อยละ 8.52 ต่อปี จากปริมาณ 0.686 ล้านตัน มูลค่า 27,040 ล้านบาท ในปี 2560 ลดลงเหลือปริมาณ 0.467 ล้านตัน มูลค่า 19,412 ล้านบาท ในปี 2564

สับปะรดกระป๋อง ปี 2560 - 2564 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 11.77 และร้อยละ 7.65 ต่อปี ตามลำดับ จากปริมาณ 0.535 ล้านตัน มูลค่า 19,475 ล้านบาท ในปี 2560 ลดลงเหลือปริมาณ 0.367 ล้านตัน มูลค่า 14,283 ล้านบาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 0.291 ล้านตัน มูลค่า 10,799 ล้านบาท ของปี 2563 ร้อยละ 26.26 และร้อยละ 32.36

น้ำสับปะรด ปี 2560 - 2564 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลดลงร้อยละ 21.03 และร้อยละ 13.51 ต่อปี ตามลำดับ จากปริมาณ 0.110 ล้านตัน มูลค่า 4,684 ล้านบาท ในปี 2560 ลดลงเหลือปริมาณ 0.056 ล้านตัน มูลค่า 3,029 ล้านบาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นจาก 0.042 ล้านตัน มูลค่า 2,017 ล้านบาท ของปี 2563 ร้อยละ 33.24 และร้อยละ 50.51

ตารางที่ 11 ปริมาณและมูลค่าส่งออกผลิตภัณฑ์สับประดปี 2560 - 2564

ปริมาณ: ล้านตัน มูลค่า: ล้านบาท

ปี	สับประดกระป๋อง*		น้ำสับประด**		อื่นๆ (กวน สด แห้ง แช่แข็ง)		รวม	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2560	0.535	19,475	0.110	4,684	0.040	2,882	0.686	27,040
2561	0.477	12,877	0.114	3,601	0.049	2,569	0.640	19,047
2562	0.390	10,460	0.085	2,861	0.040	2,339	0.515	15,661
2563	0.291	10,799	0.042	2,017	0.029	2,359	0.361	15,174
2564	0.367	14,283	0.056	3,029	0.045	2,100	0.467	19,412
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	-11.77	-7.65	-21.03	-13.51	-3.30	-6.93	-12.54	-8.52
เฉลี่ย 5 ปี	0.412	13,579	0.081	3,239	0.041	2,450	0.534	19,267
สัดส่วน (%)	77.15%	70.48%	15.26%	16.81%	7.59%	12.72%	100.00%	100.00%

หมายเหตุ: * สับประดกระป๋อง รหัส 200820, ** น้ำสับประด (รวมรหัส 200941 และ 200949)

ที่มา: กรมศุลกากร รวบรวมโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

3) ราคาที่เกษตรกรขายได้

สับประดโรงงาน ปี 2560 - 2564 ราคาสับประดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.74 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 4.95 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 6.16 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาสับประดโรงงานที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 10.68 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 42.31

สับประดบริโภคสด (พันธุ์ปัตตาเวีย) ปี 2560 - 2564 ราคาสับประดบริโภคสดที่เกษตรกรขายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.94 ต่อปี โดยช่วงปี 2560 - 2561 และช่วงปี 2563 - 2564 มีแนวโน้มลดลง ขณะที่ช่วงปี 2562 - 2563 แนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี 2564 ราคาสับประดบริโภคที่เกษตรกรขายได้กิโลกรัมละ 9.51 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 13.92 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 31.68

4) ราคารับซื้อหน้าโรงงาน

ในช่วง 5 ปี (ปี 2560 - 2564) ราคามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยราคาปี 2564 ลดลงจากปี 2563 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลกระทบจากโรคโควิด 19 ทำให้ภาวะตลาดชะลอตัวผู้ประกอบการต้องปรับราคาให้สอดคล้องกับปริมาณวัตถุดิบและภาวะตลาด

จ.ชลบุรี ช่วง 5 ปี ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.38 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 5.33 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 6.17 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาลดลงจากกิโลกรัมละ 10.49 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 41.17

จ.ระยอง ช่วง 5 ปี ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.14 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 5.49 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 6.62 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาลดลงจากกิโลกรัมละ 10.22 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 35.25

จ.ประจวบคีรีขันธ์ ช่วง 5 ปี ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.87 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 4.51 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 6.49 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาลดลงจากกิโลกรัมละ 9.95 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 34.73

5) ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ

ปี 2560 - 2564 ราคาจำหน่ายส่งสับประดบริโภคสด (ศรีราชา เบอร์ 1) เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.47 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 18.62 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 20.00 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาจำหน่ายส่งตลาดกรุงเทพฯ ลดลงจากกิโลกรัมละ 22.55 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 11.31

6) ราคาส่งออก

สับปะรดกระป๋อง ปี 2560 - 2564 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.16 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 36.37 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 38.00 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 37.17 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 2.25

น้ำสับปะรด ปี 2560 - 2564 ราคาส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.62 ต่อปี จากกิโลกรัมละ 42.41 บาท ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ 52.00 บาท ในปี 2564 โดยปี 2564 ราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 48.09 บาท ของปี 2563 ร้อยละ 8.14

ตารางที่ 12 ราคาที่เกษตรกรขายได้ ราคาหน้าโรงงาน ราคาจำหน่ายส่ง ณ ตลาดกรุงเทพฯ และราคาส่งออก ปี 2560 - 2564

หน่วย: บาท/กิโลกรัม

ปี	ราคาเกษตรกรขายได้ ^{1/}		ราคาหน้าโรงงาน (พันธุ์ปัตตาเวีย) ^{1/}			ราคาจำหน่ายส่ง	ราคาส่งออก ^{3/}	
	สับปะรด โรงงาน	สับปะรด บริโภคสด	ภาคตะวันออก		ภาคตะวันตก	สับปะรดบริโภค (ศรีราชาเบอร์ 1)	สับปะรด กระป๋อง	น้ำสับปะรด
			(ชลบุรี)	(ระยอง)	(ประจวบ)			
2560	4.95	10.47	5.33	5.49	4.51	18.62	36.37	74.45
2561	2.97	7.09	3.09	3.32	3.37	16.80	26.98	42.41
2562	5.91	7.95	5.92	5.82	6.35	18.32	26.84	31.65
2563	10.68	13.92	10.49	10.22	9.95	22.55	37.16	33.50
2564	6.16	9.51	6.17	6.62	6.49	20.00	38.86	48.10
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	18.74	4.94	16.38	16.14	19.87	4.47	4.63	-10.51

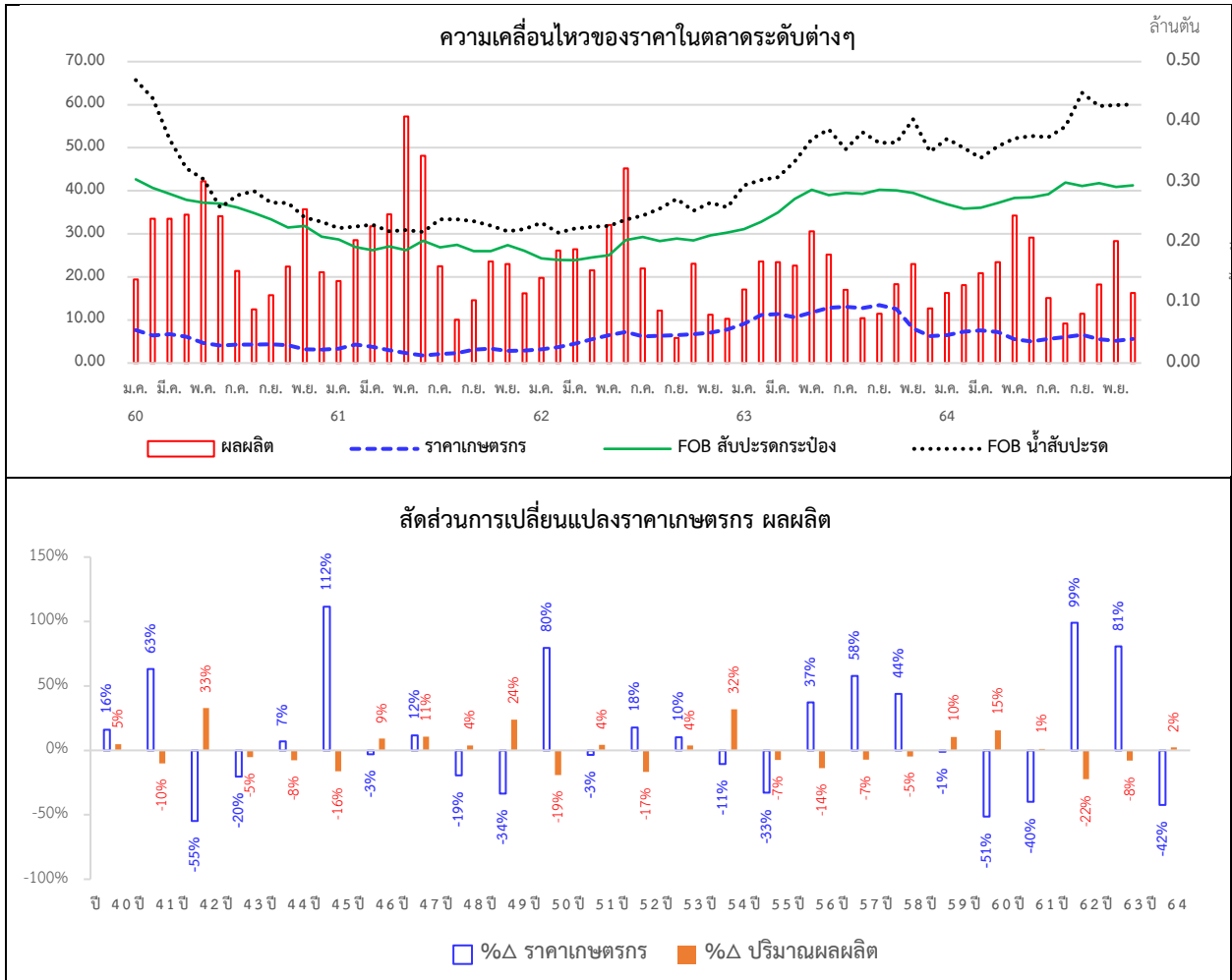
หมายเหตุ: คำนวณ ณ กรกฎาคม 2565

ที่มา: ^{1/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ^{2/} กรมการค้าภายใน (ศรีราชา เบอร์ 1) ^{3/} คำนวณจากข้อมูลกรมศุลกากร (มูลค่า หาดด้วย ปริมาณ)

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดราคาเกษตรกรขายได้ คือ ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋อง และปริมาณผลผลิตในประเทศแต่ละปี เนื่องจากผลผลิตร้อยละ 70 - 80 เข้าสู่โรงงานเพื่อแปรรูปเพื่อส่งออก โดยเฉพาะสับปะรดกระป๋อง เมื่อตลาดส่งออกเป็นผู้ซื้อผลผลิตรายใหญ่ กล่าวได้ว่า ตลาดส่งออกคือผู้กำหนดราคา⁶ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เบื้องต้นพบว่า ราคาส่งออกสับปะรดกระป๋องและราคาเกษตรกรขายได้ เคลื่อนไหวไปในทางเดียวกันร้อยละ 71.25 การกระจายความเสี่ยงในการส่งออกจึงทำได้น้อยมาก รวมทั้งราคาเกษตรกรขายได้สัมพันธ์กับปริมาณผลผลิตเป็นวัฏจักร เมื่อราคาอยู่ในเกณฑ์ดี เกษตรกรจะปลูกมากขึ้นใน 1 - 2 ปีต่อมา ทำให้ผลผลิตมากและหากตรงกับปีที่ราคาสับปะรดส่งออกอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ปีนั้นราคาเกษตรกรได้รับจะตกต่ำ ในทางตรงข้าม ปีใดที่เกษตรกรได้รับราคาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ อีก 1 - 2 ปีต่อมา เกษตรกรจะลดการปลูก ผลผลิตสับปะรดมีน้อย และหากราคาสับปะรดส่งออกอยู่ในเกณฑ์ดี ปีนั้นราคาสับปะรดจะพุ่งสูงขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงแต่ละปีผลผลิตและราคาเกษตรกรขายได้มีความผันผวนในทางตรงข้ามสูง เมื่อทดสอบด้วยวิธีทางสถิติโดยแบบจำลองถดถอยเชิงเส้น พบว่า ปัจจัยทั้งสองมีผลต่อการกำหนดราคาสับปะรดเกษตรกรขายได้แต่ละปีอย่างมีนัยสำคัญ ประมาณร้อยละ 80.55 โดยที่ราคาสับปะรดกระป๋องส่งออกเปลี่ยนแปลง 1 บาทต่อกิโลกรัม จะมีผลต่อราคาเกษตรกรขายได้เปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน 0.29 บาทต่อกิโลกรัม และเมื่อผลผลิตเปลี่ยนแปลง 348,900 ตัน จะมีผลต่อราคาสับปะรดเกษตรกรขายได้เปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงข้าม 1 บาทต่อกิโลกรัม⁷

⁶ โครงสร้างราคาสับปะรด เดชรัตน์ สุขกำเนิด 2562

⁷ แบบจำลองถดถอยเชิงเส้น ปี 2541 - 2564 ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.) = a+b*ผลผลิต (ตัน)+c*ราคาส่งออก FOB สับปะรดกระป๋อง (นัยสำคัญที่ระดับร้อยละ 99)

ที่มา: กรมศุลกากร, สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 7 กราฟแสดงความเคลื่อนไหวของราคา และสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงราคาเกษตรกร

2.2 ทิศทางการพัฒนาสับประดตามนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

1) ยุทธศาสตร์สับประด ปี 2560 – 2569

เน้นผลักดันให้มีการส่งเสริมการผลิตสับประดในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางประชารัฐ และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานตามมาตรการในแต่ละกลยุทธ์จะแบ่งเป็นระยะเร่งด่วน ระยะสั้น (1 - 3 ปี) ระยะปานกลาง (3 - 5 ปี) และระยะยาว (5 - 12 ปี) ทั้งนี้ ให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์สับประดทุก 3 ปี

วัตถุประสงค์ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับประดคุณภาพ และลดต้นทุนการผลิต 2) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออก และรักษาความเป็นผู้นำการส่งออกผลิตภัณฑ์สับประดอันดับ 1 ของโลก 3) รักษาเสถียรภาพราคา และคุณภาพมาตรฐานสินค้าสับประด 4) สร้างความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกร และโรงงานแปรรูป

เป้าหมาย 1) ผลิตสับประดคุณภาพโรงงาน 2.20 ล้านตัน ในปี 2564 และ 2.70 ล้านตัน ในปี 2569 2) ส่งเสริมการบริโภคสับประดและผลิตภัณฑ์ในประเทศเพิ่มเป็น 0.40 ล้านตัน ในปี 2569 3) มูลค่าการส่งออกสับประดและผลิตภัณฑ์เพิ่มเป็น 35,000 ล้านบาท ในปี 2569 4) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มเป็น 6.00 ตัน ในปี 2569 ในพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกสับประด

(1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต 12 แนวทาง ได้แก่ 1) ส่งเสริมการผลิตในพื้นที่เหมาะสมตาม Agri-Map และปรับปรุงการขึ้นทะเบียน 2) ส่งเสริมการผลิตตามหลัก GAP ในลักษณะระบบเกษตรแปลงใหญ่ รวมทั้งการเกษตรกรรม 3) จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ 4) สร้างกลไกข้อกำหนดตามกฎหมายให้เกษตรกรและโรงงานแปรรูปสับปะรดร่วมทำ Contract Farming 5) ป้องกันสารไนเตรตตกค้างจากการใช้ปัจจัยการผลิตและตกค้างตามธรรมชาติ 6) ส่งเสริมการถ่ายทอด การเรียนรู้ด้านสับปะรดแก่เกษตรกรให้เป็นผู้ผลิตมืออาชีพ โดยผ่านหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ผ่าน ศพก. และเครือข่าย 7) สร้างความเข้มแข็งให้องค์กรเกษตรกรผู้ปลูก โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย และให้นำเงินทุนหมุนเวียนกลุ่มไปดำเนินการเกี่ยวกับสับปะรด 8) วิจัยเทคโนโลยีการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และพัฒนาพันธุ์ รวมทั้งกระจายพันธุ์ 9) อำนวยความสะดวกในการจัดหาแรงงานต่างด้าว 10) ป้องกันปัญหาโรคเหี่ยว 11) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดคุณภาพ ส่งเสริมการปลูกแบบเกษตรอินทรีย์ 12) วิจัยและพัฒนาพันธุ์สับปะรดบริโภคสด เพื่อขยายและส่งเสริมในพื้นที่ห่างไกลโรงงานแปรรูป

(2) ยุทธศาสตร์ด้านการแปรรูป 5 แนวทาง ได้แก่ 1) วิจัย และส่งเสริมนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม 2) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม (Productivity) 3) ควบคุมคุณภาพบรรจุภัณฑ์ สับปะรดให้ได้มาตรฐาน 4) ให้สิทธิประโยชน์หรือมาตรการจูงใจเพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด 5) แปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ และใช้ประโยชน์จากสิ่งเหลือใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(3) ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดและส่งออก 6 แนวทาง ได้แก่ 1) ส่งเสริมการเจรจาการค้าเพื่อขยายตลาดใหม่ 2) รมรงค์ส่งเสริมการบริโภคภายในประเทศ แสดงคุณค่าโภชนาการผ่านสื่อต่าง ๆ 3) ส่งเสริมการส่งออกสับปะรดผลสด ไปต่างประเทศ โดยพัฒนาคุณภาพและสายพันธุ์ใหม่ ๆ เช่น พันธุ์ MD2 4) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์รวบรวม จำหน่าย และส่งออกสับปะรดสด โดยผ่านกลไกประชารัฐ 5) ศึกษาวิจัยความต้องการสับปะรดและผลิตภัณฑ์ของตลาดในประเทศ และต่างประเทศ 6) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้าสับปะรดไทยให้เป็นที่ยอมรับของตลาด แทนการรับจ้างผลิต (OEM) รวมทั้งการขอใช้ตราสินค้าร่วมกับตราสินค้าที่มีจำหน่ายอยู่แล้ว (Co-Branding)

(4) ด้านการบริหารจัดการ 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศอุตสาหกรรมสับปะรด 2) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรด 3) พัฒนาระบบโลจิสติกส์สับปะรดบริโภคสดและ สับปะรดโรงงาน 4) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ และคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ 3 คณะ 5) พัฒนาระบบเว็บไซต์ข้อมูลสารสนเทศอุตสาหกรรมสับปะรด

2) แผนปฏิบัติการด้านสับปะรด พ.ศ. 2564 – 2565

ยุทธศาสตร์สับปะรด ปี 2560 - 2569 กำหนดให้ทบทวนทุก 3 ปี ทำให้ปรับปรุงยุทธศาสตร์เป็นแผนปฏิบัติการ ด้านสับปะรด พ.ศ. 2564 - 2565 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการอุตสาหกรรมสับปะรด ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ให้มีความสำคัญกับสับปะรดที่เข้าโรงงานแปรรูป (พันธุ์ปัตตาเวีย)

วัตถุประสงค์ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสับปะรดคุณภาพและลดต้นทุนการผลิต 2) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการส่งออก และรักษาส่วนแบ่งในตลาดโลก 3) รักษาเสถียรภาพราคา และคุณภาพมาตรฐานสินค้า สับปะรด 4) สร้างความยั่งยืนในอาชีพของเกษตรกร และโรงงานแปรรูปสับปะรด

เป้าหมาย 1) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการการผลิต อัตราการขยายตัวของรายได้เกษตรกรผู้ปลูก สับปะรดเพิ่มขึ้นจากอัตราเฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง จากปีฐาน 2561 เพิ่มเป็นร้อยละ 3 ในปี 2565 2) ด้านการเพิ่มศักยภาพ อุตสาหกรรมแปรรูป ผลิตภัณฑ์สับปะรดไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 และ 3) ด้านการเพิ่มศักยภาพการตลาด และการส่งออก (1) จำนวนผู้ประกอบการแปรรูปสับปะรดที่ได้รับการจับคู่การค้า (Business Matching) กับต่างประเทศ (2) จำนวนผู้นำเข้าที่เดินทางเข้ามาเจรจาการค้าสินค้าสับปะรด (3) จำนวนการจัดงานแสดงสินค้าผลไม้ในประเทศ (4) จำนวนผู้จำหน่ายสินค้าสับปะรดผ่านระบบ Online

ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการ 3 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารจัดการการผลิต (4 ประเด็น 17 แนวทาง)

ประเด็นที่ 1 : พัฒนาระบบสารสนเทศพื้นที่เหมาะสม และบริหารจัดการการผลิตตามแผนที่ Agri-map

(1) ปรับปรุงฐานข้อมูลพื้นที่ความเหมาะสมในระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ให้ทันสมัย (2) เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศสับปะรด (Demand & Supply) เชิงพื้นที่ (3) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แนวทางการบริหารจัดการสับปะรดให้แก่เกษตรกร (4) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปลูกสับปะรดขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้ ครบคลุมทุกพื้นที่

ประเด็นที่ 2 : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตรวจรับรองมาตรฐาน (5) จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ปลูกสับปะรด (6) ส่งเสริมและตรวจรับรองแปลงสับปะรดตามหลัก GAP (7) ส่งเสริมการผลิตสับปะรดในรูปแบบแปลงใหญ่ (8) ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตสับปะรดคุณภาพ การป้องกันศัตรูพืช และลดสารตกค้าง (9) ส่งเสริมการตรวจรับรอง โรงคัดบรรจุ และโรงรวบรวมผักและผลไม้สดขนาดเล็กให้เป็นไปตามหลักการปฏิบัติที่ดีในการผลิต (GMP)

ประเด็นที่ 3 : สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (10) ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปสถาบัน เกษตรกรที่มีกฎหมายรองรับ (11) ส่งเสริมเงินทุนแก่กลุ่มผู้ผลิต/สหกรณ์ในการรวบรวมผลผลิต (12) ส่งเสริมการค้า MOU ของสหกรณ์กับโรงงานแปรรูป (13) พัฒนาศักยภาพศูนย์การเรียนรู้ฯ (ศพก.) ในแหล่งผลิตสับปะรด (14) พัฒนา เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เพื่อการผลิตสับปะรด

ประเด็นที่ 4 : วิจัยพัฒนาและการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในการเพาะปลูกถึงหลังการเก็บเกี่ยว (15) ส่งเสริมการวิจัยเทคโนโลยีการผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยว การป้องกันโรคเหี่ยว การพัฒนาพันธุ์สับปะรดในแหล่งผลิต ที่สำคัญ (16) เร่งขั้นตอนการรับรองพันธุ์สับปะรด (17) ส่งเสริมการกระจายพันธุ์เพชรบุรี 2 สู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

ด้านที่ 2 เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมแปรรูป (3 ประเด็น 6 แนวทาง)

ประเด็นที่ 1 : วิจัย การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรด

(1) ส่งเสริมการนำนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรด (2) สนับสนุนแหล่งเงินทุนวิจัยนวัตกรรมมาใช้ในการ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรด

ประเด็นที่ 2 : การเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตทางการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Productivity) (3) ส่งเสริมให้ความรู้กับโรงงานแปรรูปสับปะรดเพื่อลดต้นทุนการผลิต (4) สนับสนุนเงินทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด (5) พัฒนาผลิตภัณฑ์สับปะรดให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ประเด็นที่ 3 : การเพิ่มมูลค่าสับปะรดทั้งระบบ (6) ส่งเสริมการนำของเหลือจากการผลิตมาสร้างมูลค่าเพิ่ม

ด้านที่ 3 เพิ่มศักยภาพการตลาดและการส่งออก (3 ประเด็น 15 แนวทาง)

ประเด็นที่ 1 : ส่งเสริมการค้าในต่างประเทศเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดในประเทศเป้าหมาย (1) ส่งเสริมการค้าในรูปแบบการจับคู่การค้า (Business Matching) (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) (2) ศึกษา/สำรวจความต้องการตลาดของสับประรดโรงงานและบริโภคสดในต่างประเทศ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของตลาดประเภทต่าง ๆ รวมถึงตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) (3) เร่งประสานความร่วมมือผู้ประกอบการขยายตลาดและส่งเสริมการตลาด (4) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ/ผู้ส่งออกสับประรดเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติที่จัดในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้มีโอกาสเจรจาการค้า และประชาสัมพันธ์แบรนด์สินค้า (5) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ/ผู้ส่งออกเข้าร่วมโครงการเจรจาการค้าออนไลน์โดยส่งตัวอย่างสินค้าไปประเทศปลายทางก่อนการเจรจาการค้าจะเริ่ม

ประเด็นที่ 2 : เชื่อมโยงตลาด และส่งเสริมรณรงค์บริโภคสับประรดภายในประเทศผ่านช่องทางการกระจาย/จำหน่าย ในรูปแบบต่าง ๆ (6) ส่งเสริมการค้าจำหน่าย/ประชาสัมพันธ์สินค้าสับประรดและผลิตภัณฑ์ผ่านช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ (7) สนับสนุนและจัดทำข้อมูลการค้าระดับจังหวัด (8) ส่งเสริมการบริโภคสับประรดสด และสับประรดจากพื้นที่ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indicator: G.I.) เช่น กล้วยมุ่น ทองระยง ทรายสีทอง (เน้นผลผลิตที่ได้มาตรฐานและมาจากเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP) (9) จัดทำและเชื่อมโยงตลาดสับประรดบริโภคสด (10) สนับสนุนค่าบริหารจัดการเพื่อการรวบรวมกระจายผลผลิตสับประรดคุณภาพไปจำหน่ายตลาดปลายทาง (11) เสริมสภาพคล่องในการรวบรวมรับซื้อสับประรดจากเกษตรกร (12) สร้างเครือข่ายและกระตุ้นการบริโภคในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา (8) วิธีการรับประทาน/เมนูอาหารควหาหวานที่ใช้สับประรดเป็นส่วนประกอบ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์/ Food Blogger / Influencer (14) สร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับคุณค่าและความแตกต่างของผลิตภัณฑ์สับประรดไทยผ่าน Distributor

ประเด็นที่ 3 : สร้างตราสินค้าสับประรดไทยแทนการรับจ้างผลิต (OEM) และขอใช้ตราสินค้าร่วมกับตราที่มีจำหน่ายแล้ว (Co-Branding) (15) ประสานสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศหาผู้นำเข้าที่สนใจทำตรา Co-Branding ทั้งนี้ คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับประรดแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ Demand และ Supply ในระดับจังหวัด โดยใช้กลไกคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) และคณะทำงานด้านการตลาดระดับจังหวัด (เซลล์แมนจังหวัด) ในการจัดทำข้อมูลด้านปริมาณ ชนิดพันธุ์ ช่วงเวลา และแนวทางการจัดการผลผลิต ได้แก่ เชื่อมโยงตลาดล่วงหน้า กระจายผลผลิตออกนอกแหล่งผลิต ประชาสัมพันธ์/ส่งเสริมการบริโภค ส่งเสริมการแปรรูป ส่งเสริมการปรับแผนการผลิต ให้ผลิตสับประรดเพื่อบริโภคสดเพิ่มขึ้น เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการด้านสับประรดฯ

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านสับประรด

ด้านการผลิต เช่น จัดทำฐานข้อมูลเขตเกษตรเศรษฐกิจ พัฒนาแหล่งน้ำและปรับปรุงระบบชลประทานในพื้นที่ปลูกสับประรดได้ประโยชน์รวม 6,270 ไร่ ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในจังหวัดแหล่งปลูกจำนวน 38,000 บ่อ พัฒนาที่ดินด้วยการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 67,590 ไร่ ตรวจรับรองแหล่งผลิตสับประรด GAP ประมาณ 10,000 แปลง อบรมถ่ายทอดความรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแก่เกษตรกร 7,200 ราย มีแปลงต้นแบบเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 20 แปลง แปลงใหญ่สับประรด 42 แปลง (ลดต้นทุนร้อยละ) ให้เงินกู้สหกรณ์เพื่อรวบรวมสับประรดกว่า 40,000 ตัน ยกกระตือรือร้นจัดบรรจุผลไม้สดขนาดเล็กให้ผ่าน GMP จำนวน 1 โรง พัฒนา

พันธุ์สับปะรดเพชรบุรี 2 เพื่ออุตสาหกรรมโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและผ่านการรับรอง และขยายพันธุ์เพื่อกระจายแก่เกษตรกร ตั้งศูนย์วิจัยสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป เช่น ให้คำปรึกษา SMEs เกี่ยวกับพัฒนากระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์ พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และยกระดับมาตรฐานการผลิตรวม 134 ราย พัฒนาการกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ 4 ผลิตภัณฑ์ เช่น ไซรัปสับปะรด ยกระดับการผลิตสับปะรดตากแห้งและแปรรูป ผลไม้แผ่นผสมสับปะรด กระบวนการผลิตน้ำสับปะรดประกาศใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมน้ำสับปะรด และสับปะรดในภาชนะบรรจุปิดสนิท แปรรูปสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม 1 ชุมชน 1 จังหวัด รวม 8 ผลิตภัณฑ์ เช่น Pineapple Face Cream Toner สารสกัดจากสับปะรด แผ่นใยสับปะรดทอดกรอบ เครื่องดื่มน้ำสับปะรด น้ำสับปะรดผงขงพร้อมดื่ม น้ำสับปะรดสกัดเข้มข้น และเจลลีนัทตาโพรไบโอติก พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่คือไอศกรีมสับปะรดเกล็ดหิมะ ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้สามารถผลิตสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียนอกฤดูตามมาตรฐาน GAP พัฒนาเครื่องต้นแบบเพื่อชุดไบสับปะรด พัฒนาวัสดุคุณภาพดูดซับเสียงและกันความร้อนในอาคารจากเส้นใยสับปะรด ส่งเสริมการลงทุนด้านแปรรูปสับปะรด รวมมูลค่าการลงทุน 2,700 ล้านบาท ใช้สับปะรดเป็นวัตถุดิบปีละประมาณ 300,000 ตัน

ด้านการตลาดและส่งออก เช่น จัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - ฮองกง (AHKFTA) ร่วมงานแสดงสินค้าอาหารในต่างประเทศ (Americas Food & Beverage show 2018 / SIAL / BIOFACH / GULFOOD / FOODEX Japan / SEOUL FOOD & HOTEL / FINE FOOD AUSTRALIA) จัดงาน THAIFEX-World of Food Asia /งาน THAIFEX-ANUGA Asia) จัดงานแสดงสินค้า Top Thai ในประเทศเมียนมา จัดกิจกรรม Thai Fruits Golden Month ในจีน เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านไปรษณีย์ไทย และเชื่อมโยงสินค้าเกษตรเข้าสู่ Offline และ Online Platform ส่งเสริมการขายสินค้าไทยผ่านเว็บไซต์ www.thaitrade.com จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะสับปะรด คุณค่าทางโภชนาการ การใช้ประโยชน์ผ่านสื่อต่าง ๆ จัดทำคลิปประชาสัมพันธ์รณรงค์บริโภคผลไม้ไทย 5 ภาษา จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) การบริหารจัดการด้านการตลาด สร้างเครือข่ายและกระตุ้นการบริโภคผลไม้ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา

อย่างไรก็ตาม มีปัจจัยที่ทำให้ไม่บรรลุตามเป้าหมาย/ตัวชี้วัด อาทิ **1) แนวทางตามยุทธศาสตร์** เป็นภาพรวมมีความซ้ำซ้อน ไม่ระบุแผนงาน/โครงการ ตัวชี้วัดที่ชัดเจน บางแนวทางไม่สามารถชี้วัดในเชิงปริมาณตามที่กำหนดไว้ **2) งบประมาณ** แผนไม่ได้กำหนดงบประมาณไว้ โดยใช้งบประมาณปกติ ซึ่งเป็นแผนงานภาพรวม รวมทั้งงบประมาณที่ได้รับจริงไม่สอดคล้องกับที่ขอจัดสรร **3) ขาดการบูรณาการเชื่อมโยง** นโยบายจากส่วนกลางภายใต้คณะกรรมการคณะอนุกรรมการต่าง ๆ กับหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่ **4) การดำเนินการในพื้นที่** (จังหวัด) ดำเนินการตามแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งแต่ละจังหวัดพิจารณาปัญหา ความจำเป็นเร่งด่วนแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ **5) ข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิต ตลาด แปรรูป** ไม่ครอบคลุมและไม่เป็นปัจจุบัน เช่น พื้นที่ปลูกในเขตเหมาะสม ในเขต/นอกชลประทาน จำนวนเกษตรกรที่ทำสัญญากับโรงงาน วิธีตลาด ความต้องการของโรงงานในแต่ละช่วงเวลา แฉงรับซื้อ ความต้องการของตลาดต่างประเทศ อัตราแปลงเป็นผลิตภัณฑ์ ต้นทุนภาคอุตสาหกรรม ปริมาณสินค้าคงคลัง เป็นต้น **การแพร่ระบาดของโควิด 19** ทำให้กิจกรรมที่รวมกลุ่มคนจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการได้ โดยเฉพาะด้านการตลาด เช่น การจัดประชุม การจัดงานแสดงสินค้าทั้งภายในและต่างประเทศ เป็นต้น

3) นโยบายประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่เริ่มจากสังคมเกษตรกรรม หรือประเทศไทย 1.0 เน้นการสร้างรายได้จากการเกษตรเป็นหลัก ต่อมาจึงปรับเข้าสู่อุตสาหกรรมเบา หรือประเทศไทย 2.0 โดยมุ่งเน้นแรงงานราคาถูก ใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีในประเทศ เช่น สิ่งทอ อาหาร หลังจากนั้นปรับเปลี่ยนเข้าสู่ประเทศไทย 3.0 ที่ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมหนัก เช่น รถยนต์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ต้นทุน และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อเน้นการส่งออก ทำให้ไทยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องสูงสุดที่ 7 - 8 % ต่อปี แต่หลังปี พ.ศ. 2540 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจปรับลดลงอยู่ที่ 3 - 4 % ต่อปี และทำให้ไทยติดอยู่ในกับดักประเทศรายได้ปานกลางมากกว่า 20 ปี การปรับเปลี่ยนอีกครั้งเพื่อเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 หรือ Thailand 4.0 จึงเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจแบบเดิมที่ขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเพื่อผลักดันให้ประเทศหลุดพ้นจาก 3 กับดัก คือ ประเทศรายได้ปานกลาง ความเหลื่อมล้ำ และความไม่สมดุลของการพัฒนา โดยใช้พลังประชาชนในการขับเคลื่อน ผู้มีส่วนร่วมหลัก ประกอบด้วย ภาคเอกชน ภาคการเงิน การธนาคาร มหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยต่าง ๆ โดยเน้นตามความถนัดและจุดเด่นของแต่ละองค์กร และมีภาครัฐสนับสนุน โดยแปลงความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบให้เป็นความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน การเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนาแล้วต่อยอดความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบเป็น 5 กลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ประกอบด้วย

- (1) กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Food, Agriculture & Bio-Tech)
- (2) กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีการแพทย์ (Health, Wellness & Bio-Med)
- (3) กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้อิเล็กทรอนิกส์ (Smart Devices, Robotics & Mechatronics)
- (4) กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์ และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว (Digital, IOT, Artificial Intelligence & Embedded Technology)
- (5) กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง (Creative, Culture & High Value Services)

4) โมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy)

เป็นการพัฒนาระบบเศรษฐกิจหลัก 3 ประเภท ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green economy) โดยต่อยอดจุดแข็งของประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและทางวัฒนธรรม นำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้า บูรณาการการทำงานของภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาครัฐและเครือข่ายต่างประเทศ ส่งเสริมกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการเกษตร โดยแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2569 ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) สร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์การใช้ประโยชน์ 2) การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ 3) ยกกระตือรือร้นการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยนำความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสีย หมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้หรือนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม

เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 4) เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการ เดิบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

โมเดลเศรษฐกิจ BCG นำไปใช้พัฒนา 4 สาขาอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญ คือ 1) เกษตร และอาหาร 2) สุขภาพ และการแพทย์ 3) พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ 4) การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยเชื่อมโยงกับหลักการเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy : SEP) อันเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย และยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ อาทิ การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน การเสริมสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การอนุรักษ์ความหลากหลายและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน⁸ การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับการยกระดับเศรษฐกิจฐานราก⁹ เช่น สนับสนุนให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีสมาร์ตฟาร์มมาปรับใช้ สนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง การสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนที่เน้นการแปลงของเสียให้เป็นแหล่งรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้ประกอบการเดิมในระบบ รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่ผู้ประกอบการรายใหม่ ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการแก้ปัญหาขยะที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.3 ความท้าทายของการพัฒนาตลอดห่วงโซ่อุปทาน

แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในระดับโลก “Global Megatrend” ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ¹⁰ ได้แก่

1. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวงกว้างอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ 1) การเติบโตของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม และเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน ส่งผลต่อโอกาสทางเศรษฐกิจและการทำงานรูปแบบใหม่ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เก็บรวบรวม และใช้ข้อมูลได้มีประสิทธิภาพ 3) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ หุ่นยนต์ และระบบอัตโนมัติ ทดแทนแรงงาน

2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร องค์การสหประชาชาติคาดว่า ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปี จะเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 20 รวม 1.50 พันล้านคน ภายในปี 2593 ประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งโอกาสทางเศรษฐกิจ นวัตกรรม สินค้า และบริการใหม่ ๆ เช่น หุ่นยนต์ดูแลและนวัตกรรมการใช้ชีวิตในบ้าน ยาและเวชภัณฑ์ อาหารสุขภาพ บริการทางการแพทย์ เป็นต้น

3. การดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาล แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านสุขภาพใน 10 ปีข้างหน้า ได้แก่ 1) การป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้น จากการใช้ชีวิตแบบสังคมเมือง มลพิษ เช่น โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจขาดเลือด โรคทางเดินหายใจ เบาหวาน และความดันโลหิตสูง 2) การดูแลสุขภาพเชิงป้องกันเพิ่มขึ้น ต้องยกระดับมาตรฐานด้านความสะอาดและสุขอนามัยให้เป็นมาตรฐานสากล 3) ความก้าวหน้าเทคโนโลยีการรักษาพยาบาล เกิดนวัตกรรมการให้บริการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

⁸ โมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

⁹ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG (11 ธันวาคม 2563)

¹⁰ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 139 ตอนพิเศษ 258 ง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565)

4. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ คาดว่าอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกอาจเพิ่มสูงขึ้น 1.5 องศาเซลเซียส ภายในปี 2573 - 2595 ส่งผลให้หลายภูมิภาคเผชิญความผันผวนของภูมิอากาศในระดับรุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น โดยความเสียหายทั่วโลกจะมีมูลค่าถึงร้อยละ 1.00 - 3.30 ของผลผลิตมวลรวมของโลกภายในปี 2603 และมูลค่าความเสียหายจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.00 - 10.00 ภายในปี 2643 โดยภาคการเกษตรจะได้รับความเสียหายมากกว่าภาคการผลิตอื่น การแพร่ระบาดของโรคตามฤดูกาลมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น รวมทั้งเป็นปัจจัยให้เกิดโรคอุบัติใหม่ ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงและปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำลดลง เกิดการสูญเสียชีวิตพรายกรชายฝั่ง จำนวนสัตว์ทะเลลดลง มีการอพยพย้ายถิ่นฐาน

5. ความพยายามระดับโลกในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ตามความตกลงปารีสที่ประเทศภาคีสมาชิกอนุสัญญากรอบการทำงานแห่งสหประชาชาติ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC) จำนวน 197 ประเทศ เห็นชอบร่วมกันที่จะจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยโลกไม่เกิน 1.5 องศาเซลเซียส ภายในปี 2572 และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั่วโลกร้อยละ 55 เมื่อเทียบกับปี 2561 ที่ผ่านมากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในประเทศกำลังพัฒนามีแนวโน้มสูงขึ้น มีความเป็นไปได้ที่ประเทศกำลังพัฒนาจะถูกกดดันเพื่อให้ดำเนินการเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซ

6. พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า กระแสนวัตกรรมสิ่งแวดลอม กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีแบตเตอรี่ ทำให้เกิดนวัตกรรมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนที่ช่วยลดการปล่อยก๊าซและใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในสาขาพลังงานและการคมนาคมขนส่ง พบว่าต้นทุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือก (พลังงานชีวภาพ พลังงานความร้อนใต้พิภพ พลังงานน้ำ พลังงานแสงอาทิตย์ และพลังงานลม) มีแนวโน้มลดลงต่ำกว่าเชื้อเพลิงฟอสซิล โดยปี 2563 การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วน 1 ใน 4 ของพลังงานทั้งหมดของโลก และมีสัดส่วนการลงทุนเพิ่มกำลังการผลิตถึง 3 ใน 4 ของขีดความสามารถทั้งหมดของโลก

7. เศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ คาดว่าใน 10 ปี เศรษฐกิจจีนจะมีขนาดใหญ่ที่สุดของโลก จนนำมาสู่ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจระหว่างขั้วอำนาจตะวันออกกับขั้วอำนาจเดิมอย่างสหรัฐอเมริกา โดยความขัดแย้งระหว่างประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และแนวโน้มความตึงเครียดในภูมิภาคระหว่างจีนและอินเดีย อาจส่งผลต่อภาพรวมเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก และจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้เกิดการก่อกวนนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยรัฐบาลหลายประเทศเลือกดำเนินนโยบายพึ่งพาตนเองเพิ่มขึ้น เช่น เทคโนโลยีอาหาร พลังงาน การแพทย์ และอุตสาหกรรมภาคการผลิต

8. อนาคตของงาน เนื่องจากสัดส่วนประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เกิดช่วง พ.ศ. 2523 - 2543 เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัล เน้นความสมดุลระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิตส่วนตัว ค่านิยมในการค้นหาโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ ส่งผลให้อัตราการเปลี่ยนงานและการย้ายถิ่นฐานสูงขึ้น เกิดการจ้างงานแบบชั่วคราว จ้างงานตามความต้องการ และงานอิสระ รูปแบบการทำงานทางไกลผ่านระบบออนไลน์ สอดคล้องกับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบ Gig Economy ส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานที่มีทักษะความสามารถเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ทักษะทางปัญญาหรือทักษะเชิงเทคนิค

จากภาวะโลกร้อนมีผลกระทบต่อภาคการเกษตรโดยตรง โดยการจัดอันดับจากองค์กร Climate Watch ในปี 2561 คาดว่า ไทยได้รับความเสี่ยงเป็นอันดับ 9 ผลผลิตภาคการผลิตภาคเกษตรลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

ความเสียหายสะสมในช่วงปี 2554 - 2588 ประมาณ 0.609 - 2.850 ล้านล้านบาท โดยพื้นที่นอกชลประทาน (ร้อยละ 74 ของพื้นที่เกษตร) ได้รับความเสียหายมากกว่าพื้นที่ชลประทาน ภาคใต้และภาคตะวันออกมีแนวโน้ม ได้รับความเสียหายมากกว่าภาคอื่น¹¹ ทั้งนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 - 2593 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง 3 เรื่องหลัก ได้แก่ 1) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 2) การลดก๊าซเรือนกระจกและส่งเสริม การเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ และ 3) การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ รวมทั้งจัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan: NAP) ปี 2561 - 2580 เพื่อสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวและเพิ่มภูมิคุ้มกันต่อ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศใน 6 สาขา ได้แก่ การจัดการน้ำ การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การท่องเที่ยว สาธารณสุข การจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์¹² โดยกรอบการค้า WTO เอเปค (APEC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) พยายามเจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วย การค้าสินค้าสิ่งแวดล้อม (Environmental Goods Agreement : EGA) เพื่อเปิดเสรีทางการค้าสินค้าสิ่งแวดล้อม โดยการลดหรือยกเลิกภาษีเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งภาครัฐของต่างประเทศ มีแนวโน้มนำมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมมา เชื่อมโยงกับการค้ามากขึ้น เช่น มาตรการปรับคาร์บอนก่อนเข้าพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism :CBAM) สำคัญ คือ เก็บภาษีคาร์บอนกับสินค้านำเข้า โดย EU มีนโยบาย European Green Deal ในปี 2566 กับสินค้า 5 ประเภทก่อน ได้แก่ ซีเมนต์ ไฟฟ้า ปุ๋ย เหล็กและเหล็กกล้า และอะลูมิเนียม นอกจากนี้ มาตรการของภาครัฐ ยังมีมาตรการของภาคเอกชน เช่น กรณีการต่อต้านการละเมิดสวัสดิภาพสัตว์ในการผลิตสินค้า การกำหนดให้แสดงข้อมูลการตรวจสอบย้อนกลับสินค้า (Traceability) และนโยบายจากบริษัทแม่ในต่างประเทศ (Corporate Policy) ซึ่งกำหนดปริมาณการปล่อยคาร์บอนในการผลิตสินค้าไม่ให้เกินจำนวนที่กำหนด¹³

สถานการณ์ตลาดคาร์บอนเครดิตทั่วโลกมีการเติบโตและขยายตัวสูงมาก เนื่องจากมีต้นทุนในการดำเนินการ น้อยที่สุด และเป็นเครื่องมือลดการปล่อยก๊าซที่คุ้มค่าที่สุด โดยในปี 2021 มีการใช้มาตรการ 45 ประเทศ อยู่ระหว่างการดำเนินการกว่า 65 ประเทศ ปีที่ผ่านมาตลาดคาร์บอนเครดิตเกิดขึ้นมากถึง 64 ตลาด ปัจจุบัน ตลาดใหญ่ที่สุดคือ สหภาพยุโรป จีน ออสเตรเลีย และแคนาดา โดยปี 2021 มีมูลค่าตลาดประมาณ 1,000 ล้าน ดอลลาร์ต่อปี โดยรายงานของหน่วยวิจัยอีโคซิสเต็ม มาร์เก็ตเพลซ คาดว่าปี 2030 ราคาซื้อขายต่อ 1 เครดิต หรือ 1 เมตริกตัน อาจสูงถึง 67 ดอลลาร์ต่อตัน¹⁴ สอดคล้องกับรายงานขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก มูลค่าซื้อขายของไทยช่วง ปี 2559 - 2564 เพิ่มขึ้น 10 เท่า ราคาเฉลี่ยในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี 2564 ราคาเฉลี่ยที่ 35 บาทต่อตัน อย่างไรก็ตาม รูปแบบตลาดคาร์บอนของประเทศไทย เป็นแบบ ภาคสมัครใจตามมาตรฐาน (Thailand Voluntary Emission Reduction: T-VER) โดยแผนงานในอนาคตจะพัฒนา

¹¹ <https://www.thaiclimatejusticeforall.com/archives/2498> สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา ผลกระทบการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศต่อประเทศไทย และข้อเสนอโยบายและบทบาทประชาชน 1 พฤศจิกายน 2564

¹² <https://www.onep.go.th> แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. 2558 - 2593 สำนักงานนโยบายและแผนพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

¹³ <https://api.dtn.go.th> กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สิงหาคม 2565 ข้อมูลเรื่องการค้าและสิ่งแวดล้อม 1

¹⁴ <https://www.bangkokbanksme.com/en/6sme3-carbon-credit>

และจัดตั้ง Carbon Credit Trading Agency เตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานคาร์บอนเครดิต และการเป็นศูนย์กลางการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ Carbon credit inventory of Thailand การทำความร่วมมือทวิภาคีภายใต้กรอบ Article 6 อาทิกับญี่ปุ่น หรือ สมาพันธรัฐสวิส การผลักดันให้เกิดสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับการซื้อขาย ถ่ายโอนคาร์บอนเครดิต โดยเฉพาะโครงการภาคป่าไม้ และองค์กรผู้นำด้านการลดก๊าซเรือนกระจกที่บรรลุเป้าหมาย Net zero และ Carbon Neutral¹⁵

จากกระแสการดูแลสุขภาพ ทำให้ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับประโยชน์เชิงสุขภาพที่ได้รับจากอาหารมากขึ้น โดยเฉพาะอาหารเพื่อป้องกันการเกิดโรค เป็นแรงผลักดันที่ทำให้อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มมุ่งไปสู่การพัฒนาเป็นอาหารอนาคต ประกอบด้วยอาหารฟังก์ชัน (Functional Food) อาหารออร์แกนิก(Organic Food) อาหารทางการแพทย์ (Medical Food) และอาหารใหม่ (Novel Food) โดยอาหารอนาคตที่ใช้วัตถุดิบสับปะรดและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ ส่วนใหญ่ผลิตในรูปแบบของอาหารฟังก์ชัน เช่น น้ำสับปะรดเสริมวิตามิน นมพีชจากสับปะรดและกะหล่ำปลี เครื่องดื่มให้พลังงาน การส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังกล่าว มีประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด อาทิ ตลาดอาหารฟังก์ชันเป็นตลาดที่มีศักยภาพ ตลาดโลกมีมูลค่า 1.8 แสนล้านเหรียญสหรัฐฯ ช่วงปี 2561 - 2565 เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี สำหรับประเทศไทยมูลค่าตลาดอาหารฟังก์ชันประมาณ 68,000 ล้านบาท และคาดว่าช่วงปี 2561 - 2565 มีการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี¹⁶ อาหารฟังก์ชันช่วยเพิ่มอัตรากำไรให้กับธุรกิจเกือบ 3 เท่า เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปธรรมดา (Basic Food)¹⁷ อุตสาหกรรมอาหาร (Food for the Future)¹⁸ ได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงอุตสาหกรรมให้เป็น 1 ใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้แนวคิด S-Curve รูปแบบอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curve)¹⁸ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2570) เพื่อสร้างนักรบอุตสาหกรรมอาหารพันธุ์ใหม่ (Food Warriors) สร้างนวัตกรรมอาหารอนาคต (Future Food Innovation) สร้างโอกาสทางธุรกิจ (New Marketing Platform) และสร้างปัจจัยพื้นฐานเพื่อเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรม (Enabling)¹⁹ รวมทั้งมีหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิจัยพัฒนาด้านอุตสาหกรรมอาหารและให้บริการแก่ภาคเอกชน เช่น Food Innapolis สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัย สถาบันอาหาร อาหารฟังก์ชันจากสับปะรดที่จำหน่ายเชิงพาณิชย์มีจำนวนไม่มาก มีช่องว่างในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย ตอบรับความต้องการของผู้บริโภค

นโยบาย BGC ที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยการนำวัตถุดิบเหลือใช้เข้ามาผลิตเป็นของใช้ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับสับปะรดวัตถุดิบที่นิยมนำมาแปรรูป คือ ใบสับปะรดทำเป็นเส้นใย มีการพัฒนาใช้ผลิตเป็นหนังจากพืชเพื่อทดแทนการใช้หนังสัตว์ในเชิงพาณิชย์ ตอบโจทย์กระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบริโภคของกลุ่มวีแกน แบนด์ระดับโลกนำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตเครื่องนุ่งห่ม กระเป๋า รองเท้า สำหรับประเทศไทยมีการใช้ประโยชน์ในการผลิตผ้าทอ เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ โดยมีจุดเด่นในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการวิจัยนำเส้นใยสับปะรดมาพัฒนา

¹⁵ <http://carbonmarket.tgo.or.th>

¹⁶ Euromonitor

¹⁷ รายงานของ Krungthai Macro Research

¹⁸ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558

¹⁹ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2570)

เป็นวัสดุฉนวนดูดซับเสียงและกันความร้อนภายในอาคาร สำหรับวัตถุดิบเหลือใช้อื่น เช่น เนื้อติดเปลือกที่เหลือทิ้งจากการกระบวนการผลิตสับปะรดกระป๋อง นำไปผลิตเป็นสารสกัด (แบบหยาบ) ใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อาหาร เครื่องสำอาง ทั้งนี้ การนำวัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดมาใช้ประโยชน์ยังมีจำกัด ดังนั้น จำเป็นต้องวิจัยพัฒนาให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่ตลาดต้องการ โดยมีแนวทางคือ คัดเลือกผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่มีศักยภาพทางการตลาดควบคู่กับการพิจารณาความพร้อมในการผลิตเชิงอุตสาหกรรมของผู้ประกอบการในประเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาต้นแบบที่สามารถขยายผลนำไปผลิตในเชิงพาณิชย์ได้

กระบวนการผลิตของภาคอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรดจำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมาก โดยเฉพาะขั้นตอนการจิกตาและตกแต่งสับปะรด ที่ยังไม่สามารถนำเครื่องจักรเข้ามาทดแทนได้ ที่ผ่านมามีผลกระทบจากการขาดแคลนแรงงาน การปรับขึ้นค่าแรง การระบาดของโควิด 19 ส่งผลให้ต้นทุนการผลิต การขนส่ง เสียเปรียบความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่ง ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดให้ความสำคัญต่อการนำเทคโนโลยีการผลิตเข้ามาแก้ปัญหาด้านแรงงาน การนำระบบอัตโนมัติมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม

บทที่ 3

การประเมินศักยภาพการพัฒนาสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570

3.1 จุดยืนการพัฒนาตามแผนพัฒนาสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570

จุดยืนการพัฒนาแผนสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570 ได้กำหนดขึ้นจากการวิเคราะห์สภาพการณ์ที่เป็นปัจจัยนำเข้าเชิงนโยบาย ความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และสถานการณ์ภารกิจการพัฒนาสับปะรดในปัจจุบันและควรจะเป็นในอนาคต จนได้ความต้องการทางยุทธศาสตร์ (Scenario analysis) นำมาวิเคราะห์ความสำคัญต่อภารกิจการพัฒนา ความเร่งด่วนต่อปัญหา ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ความเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และผู้บริโภค) และความเชื่อมโยงกับนโยบาย รวมถึงสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ ปี 2566 - 2570 และกรอบอื่น ๆ ซึ่งมีระยะแรก 5 ปี ทำให้ได้ความต้องการทางยุทธศาสตร์ที่เป็นหัวใจหลัก 4 จุดยืน ดังนี้

จุดยืนที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด และระบบบริหารจัดการการเกษตรที่ทันสมัยและยั่งยืน ด้วยกลไกเครือข่ายภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคีทุกภาคส่วน

- 1) การพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกสับปะรดตาม (Agri-map) และรูปแบบของการเกษตรอัจฉริยะเพื่อสร้างระบบนิเวศการเกษตรแก่สับปะรด โดยเฉพาะการพัฒนาดิน แหล่งน้ำ
- 2) การสนับสนุน และพัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนาพันธุ์เพื่อเพิ่มคุณค่า มูลค่า และพัฒนาคุณค่าจากพันธุ์สับปะรดพื้นเมือง การพัฒนาระบบการวิจัยเชิงพื้นที่แหล่งปลูก สอดคล้องกับความต้องการของโรงงาน และผู้บริโภค
- 3) การพัฒนาระบบการเกษตรสับปะรดแปลงใหญ่ที่มีพันธสัญญาของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร มีระบบการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ในการจัดการการปลูก ลดต้นทุนการปลูก การจัดการแรงงาน และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการแปลง รวมถึงระดมความร่วมมือจากภาคีทุกภาคส่วนเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค
- 4) การพัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน และระบบการรับรองความปลอดภัยสับปะรดไทย ที่ได้รับการยอมรับจากทั้งในและต่างประเทศ และการส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์วิถีชาวบ้านในการจัดการสับปะรด

จุดยืนที่ 2 การสร้างคุณค่า และมูลค่าจากผลผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการตลาดสับปะรดแบบครบวงจร และยั่งยืนตามแนวทางการพัฒนา BCG Economy

- 1) การสร้างกลไก ระเบียบปฏิบัติ มาตรการในการจูงใจเพื่อเชื่อมโยง และพัฒนาการตลาดนำการผลิตในรูปแบบเกษตรพันธสัญญาระหว่างเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กับภาคอุตสาหกรรม
- 2) ส่งเสริมการสร้างคุณค่าสับปะรดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของผลผลิตและสินค้า การตรวจสอบย้อนกลับ พัฒนาการตลาด และการสร้างแบรนด์ เพื่อเพิ่มค่าที่แข่งขันได้ และคุ้มครองสิทธิ์ทางปัญญาแก่สินค้าและผลิตภัณฑ์จากสับปะรด
- 3) การสร้างคุณค่า มูลค่าเพิ่ม จากทุกส่วนของสับปะรดในรูปแบบเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียวเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- 4) การส่งเสริมการสร้างสรรคนวัตกรรม และเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต การปกป้องสับปะรด การแปรรูป โลจิสติกส์สับปะรด การยืดอายุอาหาร ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เน้นส่งเสริมการนำผลผลิตมาแปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณค่าและแข่งขันได้
- 5) สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพของสับปะรดเพื่อนำไปสู่การผลิตขยายผลเพื่อสร้างมูลค่า และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เพื่อแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ และเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง

จุดยืนที่ 3 การสร้างสมดุลความต้องการสับปะรดของภาคอุตสาหกรรม และการบริโภคภายในประเทศ

- 1) การส่งเสริม สนับสนุนการผลิต การปลูกสับปะรดผลสด การคัดแยกคุณภาพที่สอดคล้องกับความต้องการ และการส่งออก
- 2) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และฐานข้อมูลกลางในการบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตสับปะรด (National big data) ทั้งในพื้นที่เป้าหมาย และพื้นที่นอกแหล่งส่งเสริม โดยเฉพาะความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนการผลิตหรือการแปรรูป เพื่อให้ได้ผลิตภาพสูงสุด และราคาที่เหมาะสม พร้อมทั้งการติดตามสถานการณ์สับปะรดของโลก เพื่อปรับแผนการพัฒนาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- 3) ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร สหกรณ์ ในการนำทุกส่วนของสับปะรดมาแปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่ม และสนับสนุนการสร้างตลาดรองรับ

จุดยืนที่ 4 การเสริมสร้างความเป็นเลิศด้านการส่งออกสับปะรดคุณภาพ และบริการการค้า การส่งออกครบวงจร

- 1) การส่งเสริมการผลิตสับปะรดให้ได้มาตรฐาน GAP การคัดบรรจุสับปะรดผลสด และกระบวนการแปรรูปมาตรฐาน GHP HACCP การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบย้อนกลับด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยตลอดห่วงโซ่คุณค่า เพื่อรองรับการผลิตและการแปรรูปที่มีคุณภาพเพื่อการส่งออกที่แข่งขันได้
- 2) การส่งเสริมการส่งออกผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากสับปะรดส่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- 3) การรักษาฐานการผลิตสับปะรดเพื่อส่งออก โดยส่งเสริมผู้ประกอบการในการพัฒนาศักยภาพการผลิตสับปะรดในประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา เมียนมา ลาว เวียดนาม) เพื่อเพิ่มผลผลิตสับปะรดคุณภาพในรูปแบบเกษตรพันธสัญญาระหว่างประเทศ การพัฒนากระบวนการนำเข้า/ส่งออกผลผลิตบริเวณด่านชายแดนรองรับการนำผลผลิตมาแปรรูป
- 4) การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนามาตรการ กลไกการสนับสนุนผู้ประกอบการ และพัฒนาการบริการรองรับการค้า และการส่งออก เพื่อการอำนวยความสะดวก ลดต้นทุน ลดระยะเวลา และคงความสามารถในการแข่งขันได้ของผู้ประกอบการ

3.2 การประเมินศักยภาพและสภาพแวดล้อมขององค์กรต่อการขับเคลื่อนจุดยืนตามแผนพัฒนาห้าปี พ.ศ. 2566 – 2570

แผนพัฒนาห้าปี ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของอุตสาหกรรมห้าปีประเทศไทย โดยนำเครื่องมือทางการบริหาร SWOT Analysis มาใช้เพื่อค้นหาศักยภาพในการบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน ด้วยการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาสในการพัฒนา โดยวิเคราะห์จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strength) ภายในระบบต้นน้ำ (การผลิต) กลางน้ำ (การแปรรูป) และปลายน้ำ (การตลาด) จะทำให้การดำเนินงานตามจุดยืนบรรลุผลสัมฤทธิ์ และพยายามควบคุมจุดอ่อนหรือข้อด้อย (Weakness) ภายในระบบที่ทำให้การดำเนินงานตามจุดยืนไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ ในขณะที่เดียวกันวิเคราะห์โอกาสหรือปัจจัยส่งเสริมจากภายนอก (Opportunity) ที่ทำให้การดำเนินงานตามจุดยืนการพัฒนาบรรลุผลสัมฤทธิ์ และเฝ้าระวังอุปสรรคหรือภาวะคุกคามจากภายนอก (Threat) ที่ทำให้การดำเนินงานตามจุดยืนการพัฒนาห้าปีไม่บรรลุผลสัมฤทธิ์ผล ดังนี้

	จุดแข็งของสับปะรดในปัจจุบัน (Strength)	จุดอ่อนของสับปะรดในปัจจุบัน (Weakness)
การผลิต ต้นน้ำ	<p>S1 เกษตรกรมีทักษะ มีความสามารถ มีเทคโนโลยีในการผลิต การควบคุมการออกดอกและการเจริญเติบโต สามารถวางแผนการผลิตได้แม่นยำ</p> <p>S2 สภาพดินและสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ มีระดับความเหมาะสมปานกลางและสูง ดินร่วนปนทราย ระบายน้ำดี ความชื้นในดินเหมาะสม ปริมาณน้ำฝนกระจายตัวดี (ในพื้นที่ปลูกสับปะรดหลักของประเทศ)</p> <p>S3 พันธุ์มีความหลากหลาย และมีสับปะรดตามสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ที่เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เช่น ภูเก็ต ทองระยง ตราดสีทอง บ้านคา เป็นต้น</p> <p>S4 มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ มีกลุ่มเกษตรกรที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มีการรวมกลุ่มในการแปรรูป และสร้างระบบการจัดการตลาด เป็นศูนย์เรียนรู้</p> <p>S5 ไทยมีศักยภาพในการผลิตสับปะรดบริโภคสดในระดับโลก</p> <p>S6 ผู้นำการแปรรูปสับปะรดเพื่อการส่งออก มีการแปรรูปหลากหลายผลิตภัณฑ์ (สับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด สับปะรดกวน อบแห้ง และสินค้าเพื่อสุขภาพ)</p>	<p>W1 ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง พึ่งพาน้ำฝนธรรมชาติเป็นหลัก และเกษตรกรที่ปลูกในพื้นที่สูงยังเข้าไม่ถึงแหล่งน้ำ</p> <p>W2 กลุ่มเกษตรกรปลูกสับปะรดบริโภคสด ยังขาดความชำนาญในการพัฒนาการผลิตแบบครบวงจร การบริหารจัดการต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ย ทักษะการจัดการด้านตลาด</p> <p>W3 พื้นที่ปลูกสับปะรดไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่นเพื่อการปรับสภาพดิน เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง ทำให้สารไนเตรตตกค้างในผลและในดิน</p> <p>W4 เกษตรกรรายย่อยจำนวนมาก ปลูกในพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ขยายปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ไม่มีโรงงานรองรับ มีปัญหาการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน การประมาณการ การวางแผน การผลิตร่วมกับโรงงานไม่เข้มแข็ง</p> <p>W5 รูปแบบการส่งเสริมเกษตรแปลงใหญ่ ยังไม่สามารถจัดการตนเองอย่างครบวงจร โดยเฉพาะการจัดการต้นทุนการผลิต และการลดหนี้สินจากการปลูกสับปะรด</p> <p>W6 การผลิตพึ่งพาแรงงานจำนวนมาก แรงงานภาคการเกษตรลดลง ขาดการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยอย่างต่อเนื่อง</p>
การแปรรูป กลางน้ำ	<p>S7 ผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญในกระบวนการแปรรูป โดยใช้เทคโนโลยีร่วมกับแรงงาน มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP GHP HACCP มีการประหยัดจากขนาด</p> <p>S8 ผู้ประกอบการมีพันธมิตรหรือลูกค้าที่เข้มแข็ง</p> <p>S9 โรงงานแปรรูปตั้งอยู่ในพื้นที่ปลูก ทำให้ลดต้นทุนการขนส่ง</p>	<p>W7 นวัตกรรมการแปรรูปเป็นเทคโนโลยีขั้นต้น เลียนแบบได้ง่าย และพึ่งพาแรงงานมาก</p> <p>W8 การแปรรูปอยู่ในรูปแบบรับจ้างผลิตแปรรูป มีการแข่งขันจากโรงงานในประเทศจำนวนมาก ทำให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นระบบน้อยลง</p> <p>W9 ขาดการส่งเสริม และพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีในกระบวนการแปรรูป เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน</p>
การตลาด/ ส่งออก ปลายน้ำ	<p>S10 มีการส่งเสริมสร้างแบรนด์สับปะรดผลสด “Siam Gold”</p> <p>S11 มีการพัฒนานำทุกส่วนของสับปะรดมาใช้ประโยชน์ด้านอุตสาหกรรมอาหาร สิ่งทอ และอาหารสัตว์</p>	
การบริหาร จัดการ		<p>W10 งบประมาณในการส่งเสริมการวิจัยมีจำกัด ทำให้การพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ล่าช้า ขาดความต่อเนื่อง ผลผลิตมีความอ่อนแอต่อโรค คุณภาพสีและกลิ่นด้อย เกิดความสูญเสียมากในกระบวนการแปรรูป การพัฒนาสายพันธุ์ประจำถิ่นมีน้อย ไม่สามารถรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมได้ (พึ่งพาสายพันธุ์ปัตตาเวียเป็นหลัก)</p> <p>W11 ระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านอุปสงค์และอุปทานขาดการเชื่อมโยงทั้งระบบ และไม่ได้บูรณาการระบบข้อมูลกับภาคีทุกภาคส่วนในรูปแบบฐานข้อมูลกลางของชาติ ขาดการนำข้อมูลการตลาดโลกมาใช้ในการวางแผนและการกำหนดนโยบาย</p>

	โอกาสจากภายนอกที่ส่งเสริมสนับสนุนจุดยืน (Opportunity)	ภาวะคุกคามของสับปะรดในปัจจุบัน (Threat)
การผลิต ต้นน้ำ	O1 สับปะรดเป็นผลไม้อุดมไปด้วยวิตามิน เกลือแร่ โยอาหาร และเป็นหนึ่งในอาหารแห่งอนาคต	T1 ปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ค่าแรงขั้นต่ำอยู่ในอัตราสูง เมื่อไปเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง T2 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม ต้องนำเข้าแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน T3 กระบวนการขึ้นทะเบียน และระบบจัดการแรงงานต่างด้าว ยังมีข้อจำกัด ส่งผลให้การผลิต และการแปรรูปไม่ต่อเนื่อง T4 ภาวะโลกร้อนรุนแรงขึ้น ส่งผลต่อฤดูกาล ปริมาณผลผลิต และการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช T5 การขยายตัวของพื้นที่เมืองและอยู่อาศัย ทำให้พื้นที่ปลูก สับปะรดลดลง โดยเฉพาะภาคตะวันออก
การแปรรูป กลางน้ำ	O2 อุตสาหกรรมอาหารมีความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป จากสับปะรด และสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อสุขภาพรองรับความต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม ทั้งในและต่างประเทศ O3 ที่ตั้งของประเทศไทยเหมาะต่อการกระจายสินค้าไปยัง ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก และจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ หลังจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ ความต้องการของตลาดมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น	T6 ต้นทุนโลจิสติกส์สูงโดยเฉพาะค่าขนส่งที่ปรับตัวสูงขึ้น และการขนส่งไม่เชื่อมโยงกัน ผู้คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก ไม่เพียงพอ ต้นทุนการผลิตในกลุ่มค่าพลังงาน (น้ำมัน) กลุ่มเหล็ก (กระป๋องบรรจุ) ค่าจ้างขั้นต่ำ เพิ่มขึ้น
การตลาด/ ส่งออก ปลายน้ำ	O4 การจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ ส่งผลให้ต้นทุน ทางภาษี อุปสรรคทางการค้าลดลง O5 ความต้องการของตลาดใหม่กลุ่มตะวันออกกลาง รัสเซีย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	T7 การผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ค่าเงินแข็งตัวมากกว่า ประเทศคู่แข่ง (อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) T8 การเปลี่ยนแปลงคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ (ผู้ซื้อและ โบรกเกอร์) ส่งผลต่อเสถียรภาพราคาสับปะรดที่เข้าโรงงาน ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นใจ และเผชิญกับความเสี่ยง
การบริหาร จัดการ	O6 นโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนา และแผนแม่บททาง การเกษตรของประเทศ เน้นการจัดการโซนนิ่งพื้นที่เกษตร การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร การสร้างคุณค่า การสร้าง ตราสินค้า สร้างมูลค่าจากการแปรรูป	T9 นโยบายกีดกันการค้า ส่งผลให้ไทยไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ ทางศุลกากร ถูกตัดสิทธิ ประโยชน์ทางการค้าในกลุ่ม สับปะรดกระป๋องจากสหภาพยุโรป กลุ่มยูเรเชีย ทำให้ สูญเสียตลาดและโอกาสในการแข่งขันที่ลดน้อยลง (เนื่องจากประเทศไทยถูกจัดเข้าอยู่ในระดับรายได้ปานกลาง แต่ยังคงสิทธิแก่ประเทศอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์)

3.3 ทิศทางการพัฒนาตามศักยภาพทางยุทธศาสตร์ (TOWs Matrix)

จุดแข็ง (Strength)	โอกาส (Opportunity)	ทิศทางเชิงรุก (S-O)
<p>S1 เกษตรกรมีทักษะ มีความสามารถ มีเทคโนโลยีในการผลิต การควบคุม การออกดอกและการเจริญเติบโต สามารถวางแผนการผลิตได้แม่นยำ</p> <p>S2 สภาพดินและสภาพแวดล้อมส่วนใหญ่ มีระดับความเหมาะสมปานกลางและสูง ดินร่วนปนทราย ระบายน้ำดี ความชื้นในดินเหมาะสม ปริมาณน้ำฝนกระจายตัวดี (ในพื้นที่ปลูกสับปะรดหลักของประเทศ)</p> <p>S3 พันธุ์มีความหลากหลาย และมีสับปะรดตามสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ที่เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เช่น ภูเก็ต ระยอง ตรดสีทอง บ้านคา</p> <p>S4 มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปแบบ เกษตรแปลงใหญ่ มีกลุ่มเกษตรกรที่มีแนวปฏิบัติที่ดี มีการรวมกลุ่มในการแปรรูป และสร้างระบบการจัดการตลาด เป็นศูนย์เรียนรู้</p> <p>S5 ไทยมีศักยภาพในการผลิตสับปะรดบริโภคสดในระดับโลก</p>	<p>O6 นโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนแม่บททางการเกษตรของประเทศ เน้นการจัดการโซนนิ่งพื้นที่เกษตร การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร การสร้างคุณค่า การสร้างตราสินค้า สร้างมูลค่าจากการแปรรูป</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ มาตรฐาน GAP จัดการพื้นที่ปลูกสับปะรดตาม (Agri-map) 2. พัฒนาศักยภาพการวิจัยและพัฒนาพันธุ์/พันธุ์พื้นเมือง ระบบการวิจัยเชิงพื้นที่ในแหล่งปลูก 3. สร้างคุณค่าสับปะรดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สร้างคุณค่า มูลค่าเพิ่มจากทุกส่วนของสับปะรดในรูปแบบเศรษฐกิจชีวภาพ

จุดอ่อน (Weakness)	โอกาส (Opportunity)	ทิศทางเชิงพัฒนา (W-O)
<p>W1 ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง พังพาน้ำฝนธรรมชาติเป็นหลัก และเกษตรกรที่ปลูกในพื้นที่สูงยังเข้าไม่ถึงแหล่งน้ำ</p> <p>W3 พื้นที่ปลูกสับปะรดไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่นเพื่อการปรับสภาพดิน เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อให้ได้ผลผลิตสูง ทำให้สารไนเตรตตกค้างในผลและในดิน</p> <p>W4 เกษตรกรรายย่อยจำนวนมาก ปลูกในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ขยายปลูกในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ไม่มีโรงงานรองรับ มีปัญหาการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน การประมาณการ การวางแผนการผลิตร่วมกับโรงงานไม่เข้มแข็ง</p> <p>W5 รูปแบบการส่งเสริมเกษตรกรแปลงใหญ่ ยังไม่สามารถจัดการตนเองอย่างครบวงจร โดยเฉพาะการจัดการต้นทุนการผลิต และการลดหนี้สินจากการปลูกสับปะรด</p> <p>W6 การผลิตพังพานแรงงานจำนวนมาก แรงงานภาคการเกษตรลดลง ขาดการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยอย่างต่อเนื่อง</p> <p>W7 นวัตกรรมการแปรรูปเป็นเทคโนโลยีขั้นต้นเปลี่ยนแปลงได้ง่าย และพังพานแรงงานมาก</p> <p>W10 งบประมาณในการส่งเสริมการวิจัยมีจำกัด ทำให้การพัฒนาสายพันธุ์ใหม่ล่าช้า ขาดความต่อเนื่อง ผลผลิตมีความอ่อนแอต่อโรค คุณภาพสีและกลิ่นด้อย เกิดความสูญเสียมากในกระบวนการแปรรูป การพัฒนาสายพันธุ์ประจำถิ่นมีน้อย ไม่สามารถรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมได้ (พังพานสายพันธุ์ปัตตาเวียเป็นหลัก)</p>	<p>O1 สับปะรดเป็นผลไม้อุดมไปด้วยวิตามินเกลือแร่ โยอาหาร และเป็นหนึ่งในอาหารแห่งอนาคต</p> <p>O2 อุตสาหกรรมอาหารมีความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปจากสับปะรด และสามารถต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพรองรับความต้องการของผู้บริโภค เฉพาะกลุ่มทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>O3 ที่ตั้งของประเทศไทยเหมาะต่อการกระจายสินค้าไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก และจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจหลังจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ความต้องการของตลาดมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น</p> <p>O4 การจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ส่งผลให้ต้นทุนทางภาษี อุปสรรคทางการค้าลดลง</p> <p>O5 ความต้องการของตลาดใหม่ กลุ่มตะวันออกกลาง รัสเซีย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น</p>	<p>1. พัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการพื้นที่ปลูกสับปะรดตาม (Agri map) และแบบเกษตรอัจฉริยะ โดยเฉพาะการพัฒนาดิน แหล่งน้ำ</p> <p>2. ยกระดับเกษตรกรเป็น Smart farmer บริหารจัดการการเกษตรที่ยั่งยืนด้วยตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>3. สร้างขีดความสามารถแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด ระบบการบริหารจัดการการเกษตรที่ทันสมัย และยั่งยืน ด้วยกลไกเครือข่ายภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคีทุกภาคส่วน</p> <p>4. สร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีการแปรรูปการยืดอายุอาหาร ตลอดห่วงโซ่อุปทาน การสร้างคุณค่า และมูลค่าจากการแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการตลาดสับปะรดแบบครบวงจร และยั่งยืนตาม BCG</p>

จุดแข็ง (Strength)	ภาวะคุกคาม (Threat)	ทิศทางเชิงป้องกัน (S-T)
S6 ผู้นำการแปรรูปสับปะรดเพื่อการส่งออก มีการแปรรูปหลากหลายผลิตภัณฑ์ (สับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด สับปะรดกวน อบแห้งและสินค้าเพื่อสุขภาพ)	T1 ปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ค่าแรงขึ้นต่ำในอยู่ในอัตราสูงเมื่อไปเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง	1. พัฒนากลไกสนับสนุนผู้ประกอบการ และพัฒนาการบริการรองรับการค้า และการส่งออก
S7 ผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญในกระบวนการแปรรูป โดยใช้เทคโนโลยีร่วมกับแรงงาน มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP GHP HACCP มีการประหยัดต่อขนาด	T6 ค่าโลจิสติกส์และค่าขนส่งปรับตัวสูงขึ้น การขนส่งไม่เชื่อมโยงกัน ตู้คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออกไม่เพียงพอ ต้นทุนการผลิตในกลุ่มค่าพลังงาน (น้ำมัน) กลุ่มเหล็ก (กระป๋องบรรจุ) ค่าจ้างขั้นต่ำ เพิ่มขึ้น	2. ส่งเสริมกระบวนการแปรรูปมาตรฐาน GHP HACCP การเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบย้อนกลับ
S8 ผู้ประกอบการมีพันธมิตรหรือคู่ค้าที่เข้มแข็ง	T7 การผันผวนของอัตราการแลกเปลี่ยน ค่าเงินแข็งตัวมากกว่าประเทศคู่แข่ง (อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์)	3. ปรับระเบียบ กฎหมาย เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษา เข้ามามีบทบาทร่วมในการส่งเสริมการเกษตรตามบริบทพื้นที่ การจัดการแรงงาน
S9 โรงงานแปรรูปตั้งอยู่ในพื้นที่ปลูก ทำให้ลดต้นทุนการขนส่ง		

จุดอ่อน (Weakness)	ภาวะคุกคาม (Threat)	ทิศทางเชิงรับ (W-T)
W2 กลุ่มเกษตรกรปลูกสับปะรดบริโภคสด ยังขาดความชำนาญในการพัฒนาการผลิตแบบครบวงจร การบริหารจัดการต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะปุ๋ย ทักษะการจัดการด้านตลาด	T2 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ขาดแคลนแรงงานภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรม ต้องนำเข้าแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน	1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมสับปะรดให้สามารถสร้างคุณค่า มูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างงาน อาชีพ รายได้ ในห่วงโซ่อุปทาน อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
W8 การแปรรูปอยู่ในรูปแบบรับจ้างผลิตแปรรูป มีการแข่งขันจากโรงงานในประเทศจำนวนมาก ทำให้ความร่วมมือในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นระบบน้อยลง	T3 กระบวนการขึ้นทะเบียนและระบบจัดการแรงงานต่างด้าวยังมีข้อจำกัด ส่งผลให้การผลิตและการแปรรูปไม่ต่อเนื่อง	
W9 ขาดการส่งเสริม และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีในกระบวนการแปรรูป เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน	T4 ภาวะโลกร้อนรุนแรงขึ้น ส่งผลต่อฤดูกาล ปริมาณผลผลิต และการแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช	
W11 ระบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศด้านอุปสงค์และอุปทานขาดการเชื่อมโยงทั้งระบบ และไม่ได้บูรณาการระบบข้อมูลกับภาคีทุกภาคส่วนในรูปแบบฐานข้อมูลกลางของชาติ ขาดการนำข้อมูลการตลาดโลกมาใช้ในการวางแผนและการกำหนดนโยบาย	T8 การเปลี่ยนแปลงคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ (ผู้ซื้อและโบรกเกอร์) ส่งผลต่อเสถียรภาพราคาสับปะรดที่เข้าโรงงานทำให้เกษตรกรขาดความมั่นใจ และเผชิญกับความเสียหาย	
	T9 นโยบายกีดกันการค้า ส่งผลให้ไทยไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางศุลกากร ถูกตัดสิทธิประโยชน์ทางการค้าในกลุ่มสับปะรดกระป๋องจากสหภาพยุโรป กลุ่มยูเรเชีย ทำให้ สูญเสียตลาดและโอกาสในการแข่งขันที่ลดน้อยลง (เนื่องจากประเทศไทยถูกจัดเข้าอยู่ระดับรายได้ปานกลาง แต่ยังคงสิทธิแก่ประเทศอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์)	

บทที่ 4

แผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570

ทิศทางของการพัฒนาสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570 ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายสูงสุดของแผนยุทธศาสตร์ ประเด็นการพัฒนา และเป้าประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

“ศูนย์กลางระดับโลกในการผลิต แปรรูป และสร้างคุณค่า มูลค่าทางเศรษฐกิจจากสับปะรดอย่างยั่งยืน”

โดยกำหนดนิยามของวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้

ศูนย์กลางระดับโลกในการผลิต และการแปรรูปสับปะรด หมายถึง

- 1) ระบบการบริหารจัดการนิเวศการเกษตร การบริหารโซนนิงการเกษตร การจัดการเกษตรทันสมัยเพื่อการปลูกสับปะรดมีความสมดุลทั้งอุปสงค์และอุปทานของระบบเศรษฐกิจการเกษตรมูลค่าสูง และการดูแลธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 2) ศูนย์กลางการผลิตสับปะรดคุณภาพและการแปรรูปสับปะรด การพัฒนาสับปะรดเป็นอาหารแห่งอนาคตที่มีคุณภาพมาตรฐาน ที่ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศยอมรับและเชื่อมั่น
- 3) เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงในอาชีพ มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ การเกษตรที่ยั่งยืนด้วยตนเอง มีศักยภาพในการผลิตสับปะรดปลอดภัย บริหารจัดการปัจจัยการผลิตได้มากขึ้น ปรับตัวทันการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขัน
- 4) มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิต การแปรรูป การตลาดสับปะรดที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง นวัตกรรม การปรับปรุงพัฒนาสายพันธุ์สับปะรดรองรับความต้องการของการบริโภคและโรงงานอุตสาหกรรม

สร้างคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสับปะรดอย่างยั่งยืน หมายถึง

- 1) มูลค่าในห่วงโซ่อุปทานสับปะรดทั้งในประเทศและการส่งออกเติบโตอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างงาน อาชีพ รายได้ แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง
- 2) ประเทศไทยประสบความสำเร็จการนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทานสับปะรด
- 3) มีระบบการประกันราคาขั้นต่ำ ระบบการแข่งขันที่เป็นธรรม มีเสถียรภาพทางราคา ระบบการตลาดในห่วงโซ่อุปทานสับปะรดในประเทศมีประสิทธิภาพ มั่นคงและสมดุล มีความสามารถในการแข่งขัน มีศักยภาพการจัดการในเวทีการค้าโลก
- 4) สับปะรดบริโภคผลสด ผลิตภัณฑ์จากสับปะรดภายใต้ตราสินค้าของไทย ได้รับการยอมรับของตลาดในประเทศและต่างประเทศ

4.2 พันธกิจ (Mission)

- 1) สนับสนุนและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบการวิจัยและสายพันธุ์ การบริหารจัดการแปลง การบริหารจัดการดินและน้ำ การจัดการแรงงาน การจัดการอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักร การบริหารโซนนิงการเกษตร การจัดการระบบโลจิสติกส์ การบริหารผลผลิตสับปะรดให้มีความสมดุลทั้งอุปสงค์ อุปทานของระบบเศรษฐกิจการเกษตรมูลค่าสูง การบริโภคที่มีคุณภาพ และการดูแลธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- 3) เสริมสร้างขีดความสามารถ และการบริหารจัดการภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในห่วงโซ่อุปทาน เพื่อการเป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูป การตลาด ศูนย์กลางการพัฒนาสับปะรดเป็นอาหารแห่งอนาคต ที่มีคุณภาพมาตรฐาน
- 4) ส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้ และคุณภาพชีวิตเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ สามารถบริหารจัดการการเกษตรที่ยั่งยืนด้วยตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีศักยภาพในการผลิตสับปะรดคุณภาพ ปลอดภัย และสามารถบริหารจัดการปัจจัยการผลิตได้มากขึ้น สามารถปรับตัวทันการเปลี่ยนแปลงและทันต่อการแข่งขัน
- 5) ส่งเสริมการสร้างสรรค้วิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิต การแปรรูปและการตลาด รองรับความต้องการของการบริโภค โรงงานอุตสาหกรรม และการแข่งขันของตลาดโลก

4.3 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตารางที่ 13 ภาพรวมตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ค่าเป้าหมาย ปีฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
1. พื้นที่ปลูกที่ได้รับการส่งเสริม การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จากนโยบายภาครัฐ (กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร)	- ระบบน้ำที่ เพิ่มขึ้นต่อปี	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่	1,000 ไร่
	- ร้อยละของ จำนวนแปลง สับปะรดที่ผ่านการ ตรวจรับรอง GAP	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92
	- ปรับพื้นที่ตาม Agri-map ที่ เพิ่มขึ้นต่อปี	2,000 ไร่	2,000 ไร่	2,000 ไร่	2,000 ไร่	2,000 ไร่
2. ผลผลิตภาพการผลิต (Productivity) ในอุตสาหกรรม แปรรูปสับปะรด (สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม)	ผลผลิตภาพการผลิต (Productivity) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี (ปีฐาน 2565)	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10	ร้อยละ 10

ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ค่าเป้าหมาย ปีฐาน	ค่าเป้าหมาย				
		ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570
3. มูลค่าการส่งออกสับปะรดและ ผลิตภัณฑ์สับปะรด (ล้านบาท) (กรมส่งเสริมการค้าระหว่าง ประเทศ)	เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 1.5 ต่อปี จากปีฐาน 23,700 ล้านบาท (ปีฐาน 2565)	24,060 ล้านบาท	24,420 ล้านบาท	24,790 ล้านบาท	25,160 ล้านบาท	25,540 ล้านบาท
4. รายได้ของเกษตรกรผู้ปลูก สับปะรด (บาท/ปี) (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 5 ต่อปี จาก ปีฐาน (330,700 บาท)	347,240 บาท/ปี	364,610 บาท/ปี	382,840 บาท/ปี	401,990 บาท/ปี	422,090 บาท/ปี

4.4 แผนปฏิบัติการ (Strategic Issue)

- 1) การพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และการบริหารจัดการระบบนิเวศสับปะรดที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมาตรฐานการจัดการที่ยั่งยืน
- 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต และเทคโนโลยีการแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้
- 3) การเสริมสร้างขีดความสามารถของประเทศในการเป็นผู้นำการส่งออกสับปะรดคุณภาพระดับโลก

ประเด็นการพัฒนาที่ 1

การพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และการบริหารจัดการระบบนิเวศสับปะรดที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมาตรฐานการจัดการที่ยั่งยืน

1. แนวคิดและหลักการ

- 1) ปัญหา และวิกฤติ ความท้าทายในการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
- 2) การปรับตัวของเกษตรกรในการรับมือกับการเพิ่มขึ้นของต้นทุน และปัจจัยการผลิต
- 3) การขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร
- 4) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริม พัฒนาระบบบริหารจัดการนิเวศการเกษตรสับปะรด การจัดการแปลงให้ได้คุณภาพ และมีมาตรฐาน
- 2) เพื่อส่งเสริม พัฒนาการบริหารจัดการดินและน้ำ การจัดการแรงงาน การจัดการเครื่องมือเครื่องจักร การบริหารโซนนิงการเกษตร การจัดการระบบโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานสับปะรด
- 3) เพื่อส่งเสริม พัฒนาการความรู้และคุณภาพชีวิตเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ มีความสามารถในการบริหารจัดการการเกษตรที่ยั่งยืนด้วยตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) เพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์สับปะรด ที่มีคุณภาพรองรับความต้องการของผู้บริโภค และโรงงานอุตสาหกรรม
- 5) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบการผลิต การแปรรูป และอุตสาหกรรมสับปะรดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) เพื่อเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคการศึกษา ภาคอุตสาหกรรม มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเกษตรตามบริบทพื้นที่

3. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
3.1 แปลงปลูกสับปะรดมี มาตรฐาน มีระบบน้ำ ดิน ที่เหมาะสมต่อการพัฒนา คุณภาพ	ร้อยละของจำนวนแปลงสับปะรด ที่ผ่านการตรวจรับรอง GAP (กรมวิชาการเกษตร/ กรมส่งเสริมการเกษตร)		ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92	ร้อยละ 92
	จำนวนพื้นที่ปลูกสับปะรดที่ได้ ประโยชน์จากระบบชลประทาน 1,000 ไร่ (กรมชลประทาน)	200	200	200	200	200	200

เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
	จำนวนบ่อที่ก่อสร้างในแหล่งปลูก สับปะรดนอกเขตชลประทาน 2,500 บ่อ (กรมพัฒนาที่ดิน)	500	500	500	500	500	500
	จำนวนพื้นที่ปลูกสับปะรดที่ไม่ เหมาะสมได้รับการปรับเปลี่ยนการ ผลิตตาม Agri-Map 10,000 ไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน)	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
	จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ได้รับความรู้ด้านพัฒนาคุณภาพ สินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน 6,500 ราย (กรมส่งเสริมการเกษตร)	1,300	1,300	1,300	1,300	1,300	1,300
3.2 ต้นทุนการผลิตสับปะรด ลดลง ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น มีระบบโลจิสติกส์รองรับ การจำหน่ายและส่งออก	จำนวนผลผลิตสับปะรดต่อไร่ 4,000 กิโลกรัมต่อไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)	3,750	3,800	3,850	3,900	3,950	4,000
	จำนวนกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ สับปะรดที่ผ่านมาตรฐานการ รวมกลุ่ม 15 กลุ่ม (กรมส่งเสริมการเกษตร)	3	3	3	3	3	3
	ร้อยละการลดต้นทุนการปลูก สับปะรดต่อไร่ (ร้อยละ 25.00) (กรมส่งเสริมการเกษตร)	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
3.3 เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกสับปะรดมีองค์ความรู้ มีความเข้มแข็งของการเป็น Smart Farmer มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ร้อยละเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ที่ได้รับการพัฒนาจนผ่านเกณฑ์ การเป็น Smart farmer (ร้อยละ 15.00) (กรมส่งเสริมการเกษตร)	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00
	จำนวนแปลงสับปะรดที่ได้รับการ พัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้การบริหาร จัดการแปลง 5 แปลง (กรมส่งเสริมการเกษตร / กรมวิชาการเกษตร)	5	1	1	1	1	1
3.4 มีวิทยากร นวัตกรรม และ เทคโนโลยีการบริหาร จัดการสับปะรด พันธุ์ สับปะรด เพื่อสนองตอบ ความต้องการของเกษตรกร โรงงาน และผู้บริโภค	จำนวนสายพันธุ์สับปะรดที่ได้รับ การปรับปรุงและพัฒนา 2 สายพันธุ์ (กรมวิชาการเกษตร)	2		1		1	
	จำนวนวิทยากร นวัตกรรม และ เทคโนโลยีการบริหารจัดการ สับปะรด 4 นวัตกรรม (กรมวิชาการเกษตร / กรมส่งเสริมการเกษตร)	4		2		2	

4. กลยุทธ์ มาตรการ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสับปะรดไทยด้วยองค์ความรู้ วิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อการผลิต ที่มีคุณภาพ (กรมวิชาการเกษตร (กวก.) / สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) / กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ (วว.) / กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) / กรมชลประทาน (ชป.) / กรมทรัพย์สินทางปัญญา (ทป.) / สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ (สป.กษ.) / คณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตร ระดับจังหวัด (คพจ.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาพันธุ์สับปะรดคุณภาพที่สามารถต้านทานโรค ให้ผลผลิตสูง ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และโรงงานอุตสาหกรรม
- 2) สนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้และการนำงานวิจัยมาใช้ การสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีการชลประทานและระบบการจัดการน้ำ การพัฒนาที่ดิน การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช การจัดการเพาะปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิต
- 3) ส่งเสริมการนำความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาการปลูก การแปรรูปสับปะรด มาสร้างคุณค่า และมูลค่าเพิ่ม
- 4) การส่งเสริม การพัฒนาวิชาการการจัดการแปลงสับปะรดที่ทันสมัย ลดต้นทุนทางการเกษตร และเพิ่มผลผลิต (Smart Farm)
- 5) การสนับสนุนการจัดทำระบบการเกษตรพันธะสัญญาระหว่างเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม
- 6) การพัฒนาผลผลิตสับปะรด รองรับการผลิตมูลค่าสูง เช่น อาหารแห่งอนาคต ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม ของใช้ในชีวิตประจำวันจากเส้นใยสับปะรด

กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร สหกรณ์เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร ในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสับปะรด ที่พึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) / กรมวิชาการเกษตร (กวก.) / กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ฯ (วว.) / กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) / กรมชลประทาน (ชป.) / กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.) / สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) / กรมการจัดหางาน (กจ.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) การเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ในการจัดการปัจจัยการผลิต ปุ๋ย ดิน แหล่งน้ำ แรงงานภาคเกษตร ที่เหมาะสมต่อเกษตรตามสภาพพื้นที่ การเข้าถึงปัจจัยการผลิต แหล่งเงินทุน และแรงงานภาคเกษตรอย่างทั่วถึง
- 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เน้นการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และผลผลิตที่มีคุณภาพ พัฒนาแปลงสู่มาตรฐาน GAP (มกษ.9001) Global GAP (ตามความต้องการของประเทศคู่ค้า) และ GI

- 3) การเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการความรู้การจัดการแปลงสับปะรดในวิถีการพึ่งตนเอง การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพิ่มผลผลิต ใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรทดแทนแรงงาน วางแผนการผลิต การสร้างตลาดได้ด้วยตนเอง
- 4) การสร้างระบบการประกันราคาขั้นต่ำด้วยกลไกนโยบายของรัฐ และการมีส่วนร่วมของเกษตรกร โรงงานอุตสาหกรรม ที่เป็นรูปธรรม เข้มแข็ง และการบริหารจัดการองค์กรเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้ สร้างผู้นำเกษตรกรสับปะรดที่มีคุณภาพนำการเปลี่ยนแปลง และมีขีดความสามารถทางการตลาดแก่เกษตรกร
- 5) สนับสนุนการรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตตามความต้องการของผู้บริโภคทั้งในพื้นที่ ในประเทศ และตลาดส่งออก ด้วยระบบการเกษตรแปลงใหญ่
- 6) การปรับระเบียบ กฎหมาย การผลิตสับปะรด ที่เปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคการศึกษา ภาคอุตสาหกรรม มีบทบาทร่วมในการส่งเสริมการเกษตรตามบริบทพื้นที่ และสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของกฎระเบียบการค้าโลก และระเบียบทางการเกษตรที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ 3 ปรับระบบการบริหารจัดการดิน น้ำ และการจัดการตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) รองรับการพัฒนาแปลงสับปะรด (กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) / กรมชลประทาน(ขป.) / กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.) / กรมวิชาการเกษตร (กวก.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) สร้างมาตรการจูงใจจากภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม เพื่อการปรับเปลี่ยนโซนนิ่งพื้นที่ปลูกสับปะรดที่เหมาะสม
- 2) การพัฒนาดินที่มีคุณภาพเพื่อรองรับการเพิ่มผลผลิตในแปลง โดยเฉพาะพื้นที่ที่ต้องการฟื้นฟูคุณภาพดิน สนับสนุนปุ๋ยพืชสด การปฏิบัติการเชิงรุกหมอดินเข้าถึงแปลงอย่างทั่วถึง
- 3) การนำเทคโนโลยี Agri-map และมาตรการในการปฏิบัติการร่วมกับโรงงานอุตสาหกรรมมาใช้ในการจัดการโซนนิ่งสับปะรดเพื่อการบริโภคผลสด และสับปะรดโรงงาน
- 4) การเพิ่มพื้นที่แปลงสับปะรดโรงงานเข้าถึงระบบน้ำ การดึงน้ำผ่านระบบท่อจากแหล่งน้ำธรรมชาติ การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำในแปลงเกษตร ส่งเสริมการใช้น้ำใต้ดิน ส่งเสริมการติดตั้งโซล่าเซลล์ปั๊มน้ำที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการยกระดับการจัดการสับปะรดที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) / กรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.) / กรมพัฒนาที่ดิน (พด.) / กรมวิชาการเกษตร (กวก.) / กรมชลประทาน (ชป.) / สมาคมชาวไร่สับปะรด / สถาบันอาหาร (สอห.) / กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) / กรมศุลกากร (กศก.) / สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรโดยการจัดทำฐานข้อมูลกลางของประเทศด้านสับปะรด (National Big data) เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม และการเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ที่สะดวก รวดเร็ว และถูกต้อง
- 2) การใช้เทคโนโลยีดาวเทียมในการบริหารแปลงสับปะรดโรงงาน เพื่อการพัฒนาระบบติดตาม ใฝ่ระวัง เตือนภัย ที่ทันสมัย และการจัดการระบบข้อมูลทันสมัยทั้งห่วงโซ่อุปทาน
- 3) การส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรให้มีขีดความสามารถในการจัดการข้อมูลสารสนเทศการเกษตร สำหรับการจัดการแปลงสับปะรด Smart farm ที่มีความทันสมัยแม่นยำสูง

5. แผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาสู่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสู่ประเทศไทยด้วยองค์ความรู้ วิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการผลิตที่มีคุณภาพ									
1.1 แผนงานยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร									
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสู่ประเทศ) / กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสู่ประเทศคุณภาพ	1,300 ราย	กรมส่งเสริม การเกษตร	8.055 ล้านบาท งบปกติ	0.455	1.900	1.900	1.900	1.900	- ปี 2566 ได้รับงบฯ แล้ว - ปี 2567 - 2570 เป็นแผนงาน
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสู่ประเทศ) / กิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้เพื่อเป็นแปลงต้นแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสู่ประเทศ	14 แปลง	กรมส่งเสริม การเกษตร	2.048 ล้านบาท งบปกติ	0.248	0.450	0.450	0.450	0.450	- ปี 2566 ได้รับงบฯ แล้ว - ปี 2567 - 2570 เป็นแผนงาน
โครงการการปรับปรุงพันธุ์สู่ประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก (ปี 2565 - 2567)	- พันธุ์สู่ประเทศแปรรูป 1 สายต้น - บริโภคสด 1 สายต้น (ปี 2567) - กลุ่มประชากรสู่ประเทศแปรรูป และบริโภคสดที่ต้านทานต่อ การเกิดโรคเน่าจากเชื้อรา Phytophthora ที่ผ่าน การคัดเลือกเบื้องต้น 400 สายต้น (ปี 2567) - เครื่องหมายดีเอ็นเอและมี เทคโนโลยีที่ใช้ในการจำแนก ความแตกต่างทางพันธุกรรมใน ระดับดีเอ็นเอของพันธุ์สู่ประเทศ 1 ต้นแบบ (ปี 2566)	กรมวิชาการเกษตร (ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการเกษตร เพชรบุรี)	2.748 ล้านบาท สกว.	1.195	1.553	-	-	-	

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหมายดีเอ็นเอที่สัมพันธ์กับลักษณะความต้านทานต่อโรคเน่า รวมถึงมีเทคโนโลยีการคัดเลือกพันธุ์โดยใช้เครื่องหมายดีเอ็นเอ 1 ต้นแบบ (ปี 2567) - ได้แคลลัสหรือต้นอ่อนสับปะรดที่ได้รับการถ่ายยีนที่ edit เพื่อให้ทนต่อการเกิดไส้สีน้ำตาล และมีเทคโนโลยีการยับยั้งการแสดงออกของยีน <i>ppo1</i> และ <i>ppo2</i> โดย CRISPR/CAS gene editing 1 ต้นแบบ (ปี 2567) 								
โครงการวิจัยทดสอบเทคโนโลยีการผลิตสับปะรดที่เหมาะสมในพื้นที่ภาคตะวันตก (ปี 2565 - 2567)	<ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดโรงงานพันธุ์เพชรบุรี 2 ที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี 1 เทคโนโลยี (ปี 2567) - เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดโรงงานพันธุ์ปัตตาเวียโดยใช้พันธุ์คัดเลือกที่ตรงตามพันธุ์ 1 เทคโนโลยี (ปี 2567) - เทคโนโลยีการจัดการคุณภาพสับปะรดบริโภคผลสดพันธุ์ MD2 ที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี 1 เทคโนโลยี (ปี 2567) 	กรมวิชาการเกษตร (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี)	2.323 ล้านบาท สกว.	1.161	1.161	-	-	-	

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
โครงการวิจัยทดสอบเทคโนโลยีการผลิต การจัดการคุณภาพสับปะรดบริโภค ผลผลิตที่เหมาะสมในพื้นที่ภาคตะวันตก ยกระดับสู่สับปะรดพรีเมียม (ปี 2568 - 2570)	<ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีการผลิตสับปะรดบริโภคผลผลิตพันธุ์เพชรบุรี 3 ที่เหมาะสมกับพื้นที่ 1 กระบวนการ (ปี 2570) - เทคโนโลยีการจัดการคุณภาพสับปะรดบริโภคผลผลิตพันธุ์เพชรบุรี 3 ที่เหมาะสมกับพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี 1 กระบวนการ (ปี 2570) - ต้นแบบเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการคุณภาพสับปะรดผลสดอย่างน้อย 1 ต้นแบบ 	กรมวิชาการเกษตร (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี)	6.500 ล้านบาท สกสว.	-	-	2.500	2.500	1.500	แผนงานยังไม่ผ่านการเสนอขอ งบประมาณ
โครงการปรับปรุงพันธุ์สับปะรดระดับเพื่อโอกาสธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับไทยในตลาดโลก (ปี 2568 - 2570)	<ul style="list-style-type: none"> - ได้สายต้นสับปะรดประดับอย่างน้อย 2 สายต้น (ปี 2570) - กลุ่มประชากรสับปะรดประดับสำหรับธุรกิจไม้ดอกไม้ประดับ 	กรมวิชาการเกษตร (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี)	4.500 ล้านบาท สกสว. วช.	-	-	1.500	1.500	1.500	แผนงานยังไม่ผ่านการเสนอขอ งบประมาณ
โครงการเพิ่มมูลค่าสับปะรดด้วยการแปรรูปและสร้างผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - เครื่องดื่มสับปะรด (น้ำผลไม้สด ไวน์ เบียร์ เหล้าขาว ฯลฯ) - เครื่องปรุงรสชาตอาหาร แบบผง ซอส หมัก ฯลฯ จากสับปะรด - เครื่องสำอาง / เวชภัณฑ์ที่มีสับปะรดเป็นส่วนประกอบ - ตำรับยาสมุนไพรที่มีสับปะรดเป็นส่วนประกอบ 	กรมวิชาการเกษตร (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี)	9 ล้านบาท สกสว. สกสว. วช.	-	-	3.000	3.000	3.000	แผนงานยังไม่ผ่านการเสนอขอ งบประมาณ

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
โครงการปรับปรุงพันธุ์สับปะรดด้านทานโรคและทนทานลักษณะผิดปกติ (ปี 2568 - 2570)	- สายต้นสับปะรดด้านทานโรคเน่าจากเชื้อรา <i>Phytophthora</i> - สายต้นสับปะรดทนทานอาการไส้สีน้ำตาล - เทคโนโลยีคัดเลือกพันธุ์ทนทานโรคเน่าจากเชื้อรา <i>Phytophthora</i> ด้วยเครื่องหมายดีเอ็นเอ	กรมวิชาการเกษตร (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี, สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ)	7.500 ล้านบาท สกสว.	-	-	2.500	2.500	2.500	แผนงานยังไม่ผ่านการเสนอของบประมาณ
โครงการส่งเสริมความร่วมมือซื้อขายสับปะรดโรงงานลุ่มหว่งหน้าระหว่างเกษตรกรกับโรงงาน	เพิ่มขึ้นปีละ 2 แสนต้น ให้ได้ 1 ล้านต้นในปี 2570	ภาครัฐ (คพจ.) ร่วมกับภาคเอกชน และเกษตรกร	-	-	-	-	-	-	
กลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างขีดความสามารถของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสับปะรด ที่พึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็ง									
2.1 แผนงานสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสับปะรดของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร									
โครงการบริหารจัดการธุรกิจรวบรวมผลไม้ในสถาบันเกษตรกร (สับปะรด)	5 แห่ง 10 ล้านบาท	กรมส่งเสริมสหกรณ์	50 ล้านบาท กองทุนพัฒนาสหกรณ์	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	ตั้งเงินกู้ปีละ 10.000 ล้านบาท
โครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะในการผลิตสับปะรดผลสด (ปี 2566 - 2567)	- แปลงต้นแบบการใช้เทคโนโลยีจากผลงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตร ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการจัดการน้ำและปุ๋ยสำหรับผลิตสับปะรดผลสด 1 แปลง (ปี 2566 - 2567) - แปลงขยายผลการใช้เทคโนโลยี เกษตรอัจฉริยะสู่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือเกษตรกรแปลงใหญ่ (ปี 2567)	กรมวิชาการเกษตร (สถาบันวิจัยพืชสวน)	1 ล้านบาท (งบดำเนินงาน)	0.500	0.500	-	-	-	

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
โครงการตรวจรับรองแปลง GAP สับปะรด	ร้อยละ 92 ของจำนวนแปลงที่ได้รับรอง GAP (เทียบกับแปลงที่มาจดทะเบียน)	กรมวิชาการเกษตร (กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช)	0.670 ล้านบาท งบดำเนินงาน	0.670	-	-	-	-	
โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ / กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สับปะรด)	1 แปลง	กรมส่งเสริมการเกษตร	0.062 ล้านบาท งบปกติ	0.062	-	-	-	-	เงื่อนไข: กลุ่มเกษตรกรต้องสมัครเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ
โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร / กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ระบบรับรองมาตรฐาน GAP (สับปะรด)	58 ราย	กรมส่งเสริมการเกษตร	0.103 ล้านบาท งบปกติ	0.103	-	-	-	-	เงื่อนไข: กลุ่มเกษตรกรต้องสมัครเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ
โครงการพัฒนาเกษตรกรกรมยั่งยืน / กิจกรรมพัฒนาการเกษตรอินทรีย์(ปลูกพืชผสมผสานในพื้นที่เดียวกัน ได้แก่ กลั้วยน้ำว่า สับปะรด หน่อไม้ พริก มะเขือ ผักเหลียง)	5 ไร่	กรมส่งเสริมการเกษตร	0.023 ล้านบาท งบปกติ	0.023	-	-	-	-	เงื่อนไข: กลุ่มเกษตรกรต้องสมัครเข้าร่วมโครงการโดยสมัครใจ
กลยุทธ์ที่ 3 ปรับระบบการบริหารจัดการดิน น้ำ และการจัดการตามแผนที่เกษตรกรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) รองรับการพัฒนาแปลงสับปะรด									
3.1 แผนงานบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรกรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)									
โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรกรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก / กิจกรรมพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map (11 จังหวัด)	จำนวนพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map 67,500 ไร่ (ภาพรวมทั้งประเทศ)	กรมพัฒนาที่ดิน	17.800 ล้านบาท (ปีละ 3.560 ล้านบาท) งบปกติ	3.560	3.560	3.560	3.560	3.560	2,000 บาท/ไร่ (จำนวน 1,780 ไร่ ใน 11 จังหวัดพื้นที่หลักที่ปลูกสับปะรด)

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน / กิจกรรมการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	จำนวนแหล่งน้ำในไร่นาได้รับการก่อสร้าง 35,380 บ่อ (ภาพรวมทั้งประเทศ)	กรมพัฒนาที่ดิน	93.200 ล้านบาท (ปีละ 18.640 ล้านบาท) งบปกติ	18.640	18.640	18.640	18.640	18.640	20,000 บาท/บ่อ (จำนวน 1,780 ไร่ ใน 11 จังหวัดพื้นที่หลักที่ปลูกสับปะรด)
โครงการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ	พื้นที่ปลูกสับปะรดรวม 525 ไร่ - ปี 2568 พื้นที่ 400 ไร่ - ปี 2569 พื้นที่ 125 ไร่	กรมชลประทาน	197 ล้านบาท งบปกติ	-	-	152.000	45.000	-	สามารถสนับสนุนพื้นที่ชลประทาน 1,500 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 4,700 ไร่
กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบฐานข้อมูล ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการยกระดับการจัดการสับปะรดที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง									
4.1 แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการข้อมูล และเทคโนโลยี									
โครงการจัดทำฐานข้อมูลกลางของประเทศด้านสับปะรด (National Big data)	มีฐานข้อมูลกลางของประเทศด้านสับปะรด	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร NABC	งบปกติ/แหล่งงบประมาณอื่น	-	-	-	-	-	1 ฐานข้อมูล (ปี 2567 - 2568)
โครงการเทคโนโลยีดาวเทียมในการบริหารแปลงสับปะรดโรงงาน	เทคโนโลยีดาวเทียมในการบริหารแปลงสับปะรดโรงงาน	GISDA	งบปกติ/แหล่งงบประมาณอื่น	-	-	-	-	-	1 แปลง / ปี

ประเด็นการพัฒนาที่ 2
การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต และเทคโนโลยีการแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง
แข่งขันได้

1. แนวคิดและหลักการ

- 1) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตสับปะรด โดยการพัฒนาอาหารเชิงนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและกระแสสุขภาพ
- 2) เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด ที่ไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออก เช่น สับปะรดกระป๋อง น้ำสับปะรด เนื่องจากการผลิตยังใช้เทคโนโลยีรุ่นเก่า และพึ่งพาแรงงานเป็นสำคัญ
- 3) ลดปริมาณวัตถุดิบเหลือทิ้งจากไร่และโรงงาน เช่น ใบ เนื้อติดเปลือกสับปะรด โดยนำมาพัฒนาเป็นของใช้ต่าง ๆ รวมถึงสารสกัด เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรหมุนเวียน และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดตามนโยบาย BCG
- 4) สร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม เช่น อาหารเพื่อสุขภาพจากผลผลิตสับปะรด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 2) เพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต (Productivity) ให้กับอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด
- 3) เพื่อส่งเสริมการนำวัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดไปใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตอรับกระแสรักษ์สิ่งแวดล้อม และโมเดลเศรษฐกิจ BCG
- 4) เพื่อสร้างปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด

3. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
3.1 มีผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม เช่น อาหารเพื่อสุขภาพจากผลผลิตสับปะรด	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่ม (หน่วย : ผลิตภัณฑ์) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) /		1	1			1

เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
	มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม / สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สถาบันอาหาร (สอท.)						
3.2 เพิ่มผลิตภาพการผลิต (Productivity) ให้กับอุตสาหกรรม แปรรูปสับปะรด	จำนวนเครื่องมือ และเครื่องจักร ที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่ม ประสิทธิภาพกระบวนการผลิต (หน่วย : เครื่อง) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม / สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / สถาบันไทย-เยอรมัน (สทย.)			1			1
	ผลิตภาพการผลิตของ อุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 (หน่วย : ร้อยละ) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / สถาบันไทย-เยอรมัน (สทย.)			10			10
	จำนวนผู้ประกอบการที่ได้รับ การส่งเสริมการเพิ่ม ประสิทธิภาพและผลิตภาพ		1	1	1	1	1

เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
	การผลิตภาคอุตสาหกรรม (หน่วย : ราย) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สถาบันอาหาร (สอห.) / สถาบันไทย-เยอรมัน (สทย.))						
3.3 มีการส่งเสริมการนำวัตถุดิบเหลือใช้ จากสับปรดไปใช้ในการสร้าง มูลค่าเพิ่ม	จำนวนผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบ เหลือใช้จากสับปรด (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม / สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (สอจ.) / สถาบันอาหาร (สอห.) / สถาบันสิ่งทอ (สสท.) / สถาบัน พลาสติก (สพต.))			1			1
3.4 มีปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการ พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูป สับปรด	ปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการ พัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูป สับปรด (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์			1			1

เป้าประสงค์ประเด็นการพัฒนา (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
	และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) / สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (สอจ.) / สถาบันไทย-เยอรมัน (สยท.) / สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม (สสว.) / สถาบันการเงิน						

4. กลยุทธ์ มาตรการ

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม เช่น อาหารเพื่อสุขภาพจากผลผลิตสับปะรด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สถาบันอาหาร (สอห.)

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม การแปรรูปผลผลิตสับปะรดชั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผลักดันเทคโนโลยี และนวัตกรรมไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์
- 2) ส่งเสริมการใช้ผลผลิตสับปะรดเพื่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานแก่เกษตรกร / สถาบันเกษตรกร และสถานประกอบการได้ใช้ประโยชน์
- 3) ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยด้านผลผลิตไปต่อยอด (Upscale) ให้เกิดการผลิตในระดับอุตสาหกรรม การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์สับปะรดที่ดูแลสิ่งแวดล้อม ลดต้นทุนการแปรรูป

- 4) พัฒนาผลิตภัณฑ์สับปะรดให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานด้านอาหารระดับสากล เช่น มาตรฐาน HACCP และ Halal พัฒนาระบบควบคุมคุณภาพ ความปลอดภัย การยืดอายุอาหารเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้าสับปะรดของประเทศ
- 5) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสับปะรดพร้อมรับประทานในตลาดในประเทศทั้งในรูปแบบของน้ำสับปะรด สับปะรดกระป๋อง หรืออาหารพร้อมรับประทาน อาหารทานเล่น (Snack)
- 6) สนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสับปะรดด้านอาหารเพื่อสุขภาพ และอาหารเฉพาะกลุ่มผู้บริโภค

กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตทางการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Productivity) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม / สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวงอุตสาหกรรม / สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / สถาบันไทย - เยอรมัน (สทย.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตสับปะรดให้มีประสิทธิภาพการเพิ่มผลผลิตการผลิตอุตสาหกรรมสับปะรด
- 2) การฝึกอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดในการลดต้นทุนในกระบวนการผลิต และสนับสนุนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการมืออาชีพรองรับการเปลี่ยนแปลงในวิถีใหม่ การพัฒนาทักษะพื้นฐานในการพัฒนากระบวนการผลิตมูลค่าสูง การสร้างผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในกลุ่ม SMEs และการส่งเสริมการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง
- 3) สนับสนุนแหล่งเงินทุนแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี เทคโนโลยีระบบอัตโนมัติมาใช้ในการลดแรงงานคน เพิ่มผลผลิตการผลิต และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน
- 4) การพัฒนาระบบการส่งเสริม และระบบโลจิสติกส์การเกษตรรองรับการพัฒนาพื้นที่และการขยายพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดที่สอดคล้องกับที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- 5) สนับสนุนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้มีขีดความสามารถในการแปรรูปสับปะรดการใช้ภูมิปัญญาในการสร้างคุณค่าผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการนำวัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่ม ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการสร้างคุณค่าจากผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) / มหาวิทยาลัย / กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (สอจ.) / สถาบันอาหาร (สอห.) / สถาบันสิ่งทอ (สสท.) / สถาบันพลาสติก (สพต.)

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนการใช้วัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดในเชิงการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการวิจัยร่วมระหว่างรัฐและเอกชน ด้วยมาตรการจูงใจเชิงนโยบาย และการพัฒนาด้วยโมเดล BCG Economy
 - การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสับปะรด เช่น
 1. เส้นใยสับปะรด ผลิตเป็นเครื่องนุ่งห่ม และของใช้ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่ผู้ประกอบการเชิงพาณิชย์ และส่งเสริมการพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย
 2. เปลือกสับปะรดนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ
 3. เส้นใยจากใบสับปะรด ผลิตเพื่อการส่งออกเส้นใย หรือการแปรรูปเส้นใยภายใต้แบรนด์ของประเทศ
 4. ผลิตภัณฑ์สับปะรดสู่การผลิตเป็นเวชสำอาง
 5. วัสดุเหลือใช้จากผลสับปะรดหรือส่วนอื่น ๆ นำมาทำปุ๋ยพืชสด และผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์
 6. สารสกัดจากสับปะรด นำมาเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยเทคโนโลยีเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง (Waste to Wealth)
 - การส่งเสริมการวิจัยอื่น ๆ ที่มีศักยภาพทางการตลาด
- 2) ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สถานประกอบการในการพัฒนาการวิจัย การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรด
- 3) ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปต่อยอดให้เกิดการผลิตในระดับอุตสาหกรรมหรือเชิงพาณิชย์ โดยการใช้มาตรการส่งเสริมจากภาครัฐ เช่น มาตรการทางภาษี การจัดหาแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ การจับคู่ธุรกิจทั้งในและระหว่างประเทศ เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) / สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) มหาวิทยาลัย / กระทรวง อุตสาหกรรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.) / กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (กสอ.) / สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) / สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด (สอจ.) / สถาบันไทย-เยอรมัน (สยท.) / สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) / สถาบันการเงิน)

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) แสวงหาแหล่งวัตถุดิบ และการลดต้นทุนวัตถุดิบในการแปรรูป ด้วยกลไกนโยบายระหว่างประเทศ เช่น คุ้มครอง พลังงาน และแรงงาน เป็นต้น
- 2) การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถของโรงงานแปรรูปสับปะรด เช่น การส่งเสริมความรู้ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนในการพัฒนาการผลิตของภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาบริการ ของรัฐที่สะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอนในการบริการ การอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน การส่งเสริม การรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง และการดำเนินธุรกิจด้วยเทคโนโลยี

5. แผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาสับปะรด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม เช่น อาหารเพื่อสุขภาพจากผลผลิตสับปะรด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม									
แผนงานส่งเสริมการใช้ผลผลิตสับปะรดเพื่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเชิงนวัตกรรม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานแก่เกษตรกร / สถาบันเกษตรกร และสถานประกอบการได้ใช้ประโยชน์									
การจัดการความรู้เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์สับปะรดตลอดห่วงโซ่คุณค่าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	0.600 ล้านบาท	0.600	-	-	-	-	1. เพื่อจัดการความรู้การผลิตและเพิ่มมูลค่าสับปะรดของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2. เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีการแปรรูปสับปะรดเพื่อยกระดับอาชีพและเสริมสร้างขีดความสามารถของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสับปะรดตลอดห่วงโซ่คุณค่าของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสับปะรด

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
โครงการส่งเสริมเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร กิจกรรมการยกระดับและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	1) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการยกระดับและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่า 50 กิจกรรม 2) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85	กองพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	0.400 ล้านบาท (งบประมาณประจำปี ภายใต้งบ รายจ่ายอื่น)	0.400	-	-	-	-	50 กิจกรรม (ผู้ประกอบการสับปะรด อย่างน้อย 1 กิจกรรม)
แผนงานส่งเสริมการนำผลงานวิจัยด้านผลผลิตไปต่อยอด (Upscale) ให้เกิดการผลิตในระดับอุตสาหกรรม การสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมบรรจุภัณฑ์สับปะรดที่ดูแลสิ่งแวดล้อม ลดต้นทุนการแปรรูป									
โครงการส่งเสริมเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร กิจกรรมการเพิ่มศักยภาพวิสาหกิจชุมชนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป	1) วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการพัฒนาค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น จำนวน 10 กิจกรรม 2) วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 8 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	0.535 ล้านบาท (งบประมาณประจำปี ภายใต้งบ รายจ่ายอื่น)	0.535	-	-	-	-	10 กิจกรรม (ผู้ประกอบการสับปะรด 1-5 กิจกรรม)

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
กลยุทธ์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (Productivity)									
แผนงานส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตสับปะรดให้มีประสิทธิภาพ การเพิ่มผลิตภาพการผลิตอุตสาหกรรมสับปะรด									
โครงการส่งเสริมเกษตรกรอุตสาหกรรมครบวงจร กิจกรรมยกระดับมาตรฐานเกษตรกรอุตสาหกรรมเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานระดับสากล	1) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรม ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา มีผลิตภาพเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 10 กิจกรรม 2) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 8 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	0.785 ล้านบาท (งบประมาณประจำปี ภายใต้งบ รายจ่ายอื่น)	0.785	-	-	-	-	10 กิจกรรม (ผู้ประกอบการสับปะรด 1 - 5 กิจกรรม)
โครงการส่งเสริมเกษตรกรอุตสาหกรรมครบวงจร กิจกรรมส่งเสริม SMEs ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปเชิงพาณิชย์	1) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการพัฒนายอดผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น จำนวน 10 กิจกรรม 2) สถานประกอบการที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการให้บริการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 8 กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	0.735 ล้านบาท (งบประมาณประจำปี ภายใต้งบ รายจ่ายอื่น)	0.735	-	-	-	-	10 กิจกรรม (ผู้ประกอบการสับปะรด 1 - 5 กิจกรรม)

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ล้านบาท)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ	
				2566	2567	2568	2569	2570		
แผนงานฝึกอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรดในการลดต้นทุนในกระบวนการผลิต และสนับสนุนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการมืออาชีพพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในวิถีใหม่										
โครงการยกระดับการผลิตและการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรด้วยนวัตกรรมเชื่อมโยงสู่ตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	1) เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมทักษะการผลิตมูลค่าสูง ร้อยละ 80 2) เกษตรกรร่วมกลุ่มที่เข้มแข็งและมีแผนการผลิตที่เชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร ร้อยละ 80	- สำนักงานเกษตรจังหวัด - สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	2,051 ล้านบาท (งบพัฒนาจังหวัด)	-	2,051	-	-	-	-	- เสนอโครงการภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567
โครงการแปรรูปสินค้าเกษตรอุตสาหกรรม 1 จังหวัด 1 ชุมชน (One Province One Agro-Industrial Community : OPOAIC	1) กลุ่มเกษตรกร / กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้รับการอบรม 30 ราย 2) ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับการคัดเลือก ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 1 ราย 1 ผลิตภัณฑ์	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบุรี	0.210 ล้านบาท (งบประมาณประจำปี)	0.105	0.105	-	-	-	-	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ทำการผลิตภัณฑ์สับปะรดกวน 2 ราย เข้าร่วมโครงการ ซึ่งจะได้รับกรอบความรู้ในการเพิ่มศักยภาพด้านการผลิต
กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการนำวัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการสร้างคุณค่าจากผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง										
แผนงานส่งเสริม สนับสนุนการใช้วัตถุดิบเหลือใช้จากสับปะรดในเชิงการสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการวิจัยร่วมระหว่างรัฐและเอกชน ด้วยมาตรการจูงใจเชิงนโยบาย และการพัฒนาด้วยโมเดล BCG Economy										
โครงการการเปลี่ยนทางชีวภาพของผลิตผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเป็นสารลดแรงตึงผิวชีวภาพที่มีมูลค่าโดยแบคทีเรียชนิดต่าง: จากระดับปฏิบัติการสู่ระดับนำร่อง	1) สูตรอาหารเลี้ยงเชื้อที่เหมาะสมสำหรับการผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพโดยใช้ผลิตผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋อง เป็นสารตั้งต้น จำนวน 1 สูตร	ดร.ณิชากร คอนติ มหาวิทยาลัยรัตนนคร	1,450 ล้านบาท (งบดำเนินงาน)	1,450	-	-	-	-	-	1. เพื่อผลิตสารลดแรงตึงผิวชีวภาพจากแบคทีเรียชนิดต่างโดยใช้ผลิตผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมสับปะรดกระป๋องเป็นสารตั้งต้น 2. เพื่อพัฒนาวิธีการเก็บเกี่ยวสารลดแรงตึงผิว

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
	2) กระบวนการกระตุ้น การผลิตสารลดแรงตึง ผิวชีวภาพด้วยสภาวะ เครียดจากความเป็น ต่างสูง จำนวน 1 กระบวนการ								ชีวภาพระดับ ห้องปฏิบัติการ 3. เพื่อศึกษาโครงสร้าง ทางเคมีและคุณสมบัติของ สารลดแรงตึงผิวชีวภาพที่ ผลิตได้
การขับเคลื่อนโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์สับปะรดแบบครบวงจร เพื่อสร้างคุณค่าและ ความยั่งยืนแก่เกษตรกรไทยสู่สากล	โซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ สับปะรด เน้นเส้นใย สับปะรด จำนวน 1 ฉบับ	ดร. รังสิมา ชลคุป สถาบันค้นคว้าและพัฒนา ผลิตผลทางการเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตร	0.500 ล้านบาท สำนักงานการ วิจัยแห่งชาติ (วช.)	0.500	-	-	-	-	วิเคราะห์โซ่อุปทานของ สับปะรด (ผล เส้นใย และ การใช้ประโยชน์จากของ เหลือทิ้ง) ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ต้นทางจนถึง ปลายทาง
กลยุทธ์ที่ 4 สร้างปัจจัยพื้นฐานที่เหมาะสมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด									
แผนงานพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการเพิ่มขีดความสามารถของโรงงานแปรรูปสับปะรด									
การทบทวนความเหมาะสมของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมน้ำผลไม้ : น้ำ สับปะรด (มอก. 112-2549) สับปะรดกระป๋อง (มอก. 51-2530)	เพื่อทบทวนและปรับปรุง มาตรฐานของน้ำสับปะรด และสับปะรดกระป๋องให้ มีคุณภาพ	สำนักงานมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)		-	1 ครั้ง จำนวน 2 เล่ม	-	-	-	ไม่ได้ใช้งบประมาณ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3

การเสริมสร้างขีดความสามารถในการเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายสับปะรดคุณภาพระดับโลก

1. แนวคิดและหลักการ

- 1) การปรับปรุงและพัฒนาระเบียบทางการค้าที่เอื้อต่อการส่งออกสับปะรด
- 2) การรักษาสตาดเดิมและแสวงหาตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ
- 3) การใช้กลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาการค้าสับปะรดของไทย
- 4) การเพิ่มขีดความสามารถของผู้ส่งออกสับปะรดและผลิตภัณฑ์

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนานโยบาย กลไก ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบกิจการแปรรูปและส่งออกสับปะรด ให้แข่งขันได้
- 2) เพื่อยกระดับสับปะรดของประเทศไทยให้เติบโตทั้งคุณค่าและมูลค่า โดยมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมเกษตรกรรม และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
- 3) เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดของสับปะรดไทยจากตลาดส่งออกใหม่

3. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์ยุทธศาสตร์ (Goal)	ตัวชี้วัด (ผู้รับผิดชอบ)	ปีฐาน	เป้าหมาย				
			2566	2567	2568	2569	2570
3.1 การส่งออกสับปะรดไทย เติบโตอย่างต่อเนื่อง	มูลค่าการส่งออกสับปะรด บริโภคสดและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 1.5 ต่อปี (สก. คต. จร.)	23,700 ลบ. (ปี 65)	24,060 ลบ.	24,420 ลบ.	24,790 ลบ.	25,160 ลบ.	25,540 ลบ.
3.2 ตลาดสับปะรดบริโภคสด ในประเทศเติบโตอย่าง มีประสิทธิภาพ	ราคาสับปะรดบริโภคสดที่ เกษตรกรขายได้เฉลี่ยรายปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี (คน. สพจ. ทป.)	9.61 บ./กก. (เฉลี่ย ปี 61 - 64)	9.89 บ./กก.	10.19 บ./กก.	10.50 บ./กก.	10.81 บ./กก.	11.13 บ./กก.

4. กลยุทธ์ มาตรการ

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมด้านการตลาดต่างประเทศ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (สค.) / กรมการค้าต่างประเทศ (คต.) / กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (จร.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) ส่งเสริมการเจรจาการค้าสินค้าสับปะรดผ่านโครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจ หรือผ่านการนัดหมายผ่านสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ
- 2) ส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ
- 3) ส่งเสริมการส่งออกสินค้าสับปะรดในกลุ่มตลาดประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมด้านการตลาดภายในประเทศ ผ่านกลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กรมการค้าภายใน (คน.) / สำนักงานพาณิชย์จังหวัด (สพจ.) / กรมทรัพย์สินทางปัญญา (ทป.))

มาตรการและแนวทางการปฏิบัติ

- 1) รณรงค์เพิ่มการใช้และการบริโภคสับปะรดภายในประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์สับปะรดในภาพรวม
- 2) ผลักดันให้มีการเชื่อมโยงซื้อขายสับปะรดล่วงหน้า รวมทั้งเชื่อมโยงกระจายออกนอกแหล่งผลิตเพื่อลดปัญหาในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก
- 3) ส่งเสริมด้านการตลาดสับปะรด GI
- 4) เสริมสภาพคล่องให้กับผู้รวบรวมรับซื้อสับปะรดจากเกษตรกร

5. แผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนแผนพัฒนาห้าปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมด้านการตลาดต่างประเทศ									
1.1 ส่งเสริมการเจรจาการค้าสินค้าสัปดาห์ผ่านโครงการเจรจาจับคู่ธุรกิจ หรือผ่านการนัดหมายผ่านสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ									
(1) โครงการเจรจาการค้าจับคู่ธุรกิจสินค้าผลไม้สดและผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูป	75 ราย (8 ราย)	กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ	งบปกติ	6.100 (0.610)	6.100 (0.610)	6.100 (0.610)	6.100 (0.610)	6.100 (0.610)	- ดำเนินการในภาพรวมสินค้า อาหารและผลไม้ (รวมสัปดาห์) - งบประมาณปี 2567 - 2570 เป็นการประมาณการ - ดำเนินการตามงบบฯ ที่ได้รับ จัดสรรจริง
1.2 ส่งเสริมการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ									
(1) โครงการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ THAIFEX-ANUGA	500 ราย (15 ราย)	กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ	งบปกติ	80 (2.400)	80 (2.400)	80 (2.400)	80 (2.400)	80 (2.400)	
(2) โครงการงานแสดงสินค้า SIAL, ANUGA	180 ราย (6 ราย)	กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ	งบปกติ	30 (0.900)	30 (0.900)	30 (0.900)	30 (0.900)	30 (0.900)	
1.3 ส่งเสริมการส่งออกสินค้าสัปดาห์ในกลุ่มตลาดประเทศเพื่อนบ้าน									
(1) โครงการขยายการค้าการลงทุนชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ	1 ครั้ง	กรมการค้า ต่างประเทศ	งบรายจ่ายอื่น	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	- สินค้าผลไม้ทุกประเภทสามารถ เข้าร่วมโครงการฯ ได้ - งบประมาณปี 2567 - 2570 เป็นการประมาณการ - ดำเนินการตามงบบฯ ที่ได้รับ จัดสรรจริง - โครงการดำเนินการภายใต้ แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาพื้นที่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ใน 10 จังหวัด ได้แก่ ตาก สระแก้ว สงขลา หนองคาย นครพนม มุกดาหาร ตราด กาญจนบุรี เชียงราย และนราธิวาส

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมด้านการตลาดภายในประเทศ ผ่านกลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง									
2.1 มาตรการเพิ่มการใช้และการบริโภคสับปะรดภายในประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์สับปะรดในภาพรวม									
(1) กิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และเพิ่มการบริโภคผลไม้ ผ่านช่องทางออฟไลน์ และออนไลน์ ควบคู่กับการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว	3 ชิ้นงาน	กรมการค้าภายใน / สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด	งบรายจ่ายอื่น	7	7	7	7	7	- ดำเนินการในภาพรวมผลไม้ (รวมสับปะรด) - งบประมาณปี 2567 - 2570 เป็นการประมาณการ - ดำเนินการตามงบฯ ที่ได้รับ จัดสรรจริง
(2) กิจกรรมจัดงานแสดงและจำหน่ายผลไม้และผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีอัตลักษณ์ประจำท้องถิ่น ของแต่ละภูมิภาคในห้างสรรพสินค้า	4 ครั้ง	กรมการค้าภายใน / สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด	งบรายจ่ายอื่น	12	12	12	12	12	
(3) กิจกรรมสร้างค่านิยมและเครือข่ายผู้บริโภคผลไม้แก่เยาวชน	เยาวชน 500 คน	กรมการค้าภายใน	งบรายจ่ายอื่น	6	6	6	6	6	
(4) กิจกรรมสนับสนุนการจำหน่ายสับปะรดสู่ผู้บริโภคโดยตรงผ่านช่องทางไปรษณีย์	50 ตัน	กรมการค้าภายใน / สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด/บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	กองทุน คชก.	15	15	15	15	15	
2.2 ผลักดันให้มีการเชื่อมโยงซื้อขายสับปะรดล่วงหน้า รวมทั้งเชื่อมโยงกระจายออกนอกแหล่งผลิต เพื่อลดปัญหาในช่วงฤดูกาลที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก									
(1) กิจกรรมจับคู่เจรจาธุรกิจ (Business Matching) และการซื้อขายล่วงหน้า (อิมก้อยโมเดล) ระหว่างเกษตรกรกับอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น ห้างสรรพสินค้า ผู้รวบรวม ผู้ส่งออก โรงแรม ร้านอาหาร โรงงานแปรรูป ฯลฯ	600 ตัน	กรมการค้าภายใน / สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด/ ทีมเซลล์แมน จังหวัด	งบรายจ่ายอื่น	3	3	3	3	3	- ดำเนินการในภาพรวมผลไม้ (รวมสับปะรด) - งบประมาณปี 2567 - 2570 เป็นการประมาณการ - ดำเนินการตามงบฯ ที่ได้รับ จัดสรรจริง
(2) กิจกรรมผลักดันการเชื่อมโยงสับปะรดออกนอกแหล่งผลิต โดยสนับสนุนค่าบริการจัดการ ในการรวบรวมกระจาย	80,000 ตัน (5,000 ตัน)	สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด / กรมการค้า ภายใน	กองทุน คชก.	240 (15)	240 (15)	240 (15)	240 (15)	240 (15)	
(3) กิจกรรมเชื่อมโยงจำหน่ายสับปะรดให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง ผ่านช่องทางรถ Mobile / รถเร่	12,000 ตัน (250 ตัน)	กรมการค้าภายใน / สำนักงานพาณิชย์ จังหวัด	กองทุน คชก.	30 (0.600)	30 (0.600)	30 (0.600)	30 (0.600)	30 (0.600)	

กลยุทธ์ / โครงการ / กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	ผลผลิต ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบหลัก	งบประมาณ (ที่มา)	ระยะเวลาดำเนินงาน (หน่วย : ล้านบาท)					หมายเหตุ
				2566	2567	2568	2569	2570	
2.3 ส่งเสริมด้านการตลาดสับปะรด GI									
(1) โครงการส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยจัดงานส่งเสริมและขยายช่องทางการตลาดภายในประเทศ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการผู้ผลิตสินค้า GI และวางภาพลักษณ์สินค้า GI ในระบบ Premium	5 ครั้ง	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	งบปกติ	17	18	18	18	18	- ดำเนินงานสำหรับสินค้า GI ในภาพรวม - งบประมาณปี 2567 - 2570 เป็นการประมาณการ - ดำเนินการตามงบบฯ ที่ได้รับจัดสรรจริง
(2) กิจกรรมจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้า GI ระดับภาค (รวมสับปะรด)	4 ครั้ง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด / จังหวัด	งบปกติ	5.900	5.900	5.900	5.900	5.900	
(3) กิจกรรมจับคู่เจรจาธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ผลิตสินค้า GI และผู้ประกอบการ (รวมสับปะรด) ในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์	3 ครั้ง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	งบปกติ	0.900	0.900	0.900	0.900	0.900	
(4) กิจกรรมอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการตลาดให้กับสินค้า GI (รวมสับปะรด)	3 ครั้ง	สำนักงานพาณิชย์จังหวัด	งบปกติ	1.950	1.950	1.950	1.950	1.950	
2.4 เสริมสภาพคล่องให้กับผู้รวบรวมรับซื้อสับปะรดจากเกษตรกร									
(1) โครงการชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้สำหรับผู้ที่ยืมเงินจากธนาคารเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการรับซื้อสับปะรดจากเกษตรกร	ผู้เข้าร่วมโครงการรับซื้อสับปะรดจากเกษตรกรไม่น้อยกว่า 10,000 ตัน	กรมการค้าภายใน	กองทุน คชก.	25 (1.800)	25 (1.800)	25 (1.800)	25 (1.800)	25 (1.800)	- ดำเนินการในภาพรวมผลไม้ (รวมสับปะรด) - งบประมาณปี 2567 - 2570 เป็นการประมาณการ - ดำเนินการตามงบบฯ ที่ได้รับจัดสรรจริง

บทที่ 5

การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ การติดตาม และประเมินผล

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามประเด็นการพัฒนาดังกล่าว จำเป็นต้องมีมาตรการและกำหนดแนวทางการแปลงแผนพัฒนาฯ ไปสู่การปฏิบัติและสามารถติดตามประเมินผลได้ โดยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาฉบับปรด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกร ดังนี้

5.1 เสริมสร้างความเข้าใจในแผนการพัฒนาด้านฉบับปรด พร้อมกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการที่บูรณาการ การจัดการความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันขององค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก ให้มีความพร้อมและมีส่วนร่วมในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

1) จัดเวทีสร้างความเข้าใจในการกิจ เป้าหมาย และประเด็นการพัฒนาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงบทบาท ความรับผิดชอบ ที่จะสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดผล

2) ผลักดันระบบงบประมาณ เพื่อรองรับความจำเป็นในการขับเคลื่อนแผนฯ

3) พัฒนาสมรรถนะบุคลากรในระบบห่วงโซ่อุปทานฉบับปรดให้สอดคล้องกับแนวทางของแผนงาน และโครงการในแต่ละกลยุทธ์ โดยเน้นผลลัพธ์ของการดำเนินงานเป็นหลัก

4) ปรับวิธีการวางแผน การจัดการของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกัน บูรณาการการจัดทำงบประมาณ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายร่วมกัน (Area/Function/Participation: AFP) เน้นการมีส่วนร่วมและการได้รับประโยชน์ของการจัดการตามแผนพัฒนาฯ เป็นหลัก

5) ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการด้านฉบับปรดให้สอดคล้องกับแผนหลัก สามารถเชื่อมโยง และประเมินผลงานตามที่กำหนดไว้

6) จัดให้มีการลงนามคำรับรองการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนแผนฯ เพื่อสร้างพันธสัญญาทางยุทธศาสตร์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเชื่อมโยงผลงานสู่การประเมินผล และสนับสนุนทรัพยากรอย่างเหมาะสมต่อไป

7) ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง และผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

5.2 พัฒนาระบบการจัดการจัดทำแผน/โครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในลักษณะบูรณาการ พร้อมมีการจัดลำดับความสำคัญ เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานแผนไปสู่การปฏิบัติ

1) สนับสนุนการจัดทำแผน/โครงการพัฒนาฉบับปรดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ในลักษณะบูรณาการ

2) กำหนดขั้นตอนกระบวนการดำเนินการให้ชัดเจน มุ่งสร้างกระบวนทัศน์ใหม่ (Paradigm Shift) จัดลำดับความสำคัญของภารกิจ และกิจกรรมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์กับกระบวนการจัดสรรงบประมาณ

3) ติดตาม ตรวจสอบ ผลการดำเนินแผนงาน/โครงการ สามารถตอบสนองต่อกลยุทธ์ รวมทั้งสามารถติดตาม และประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3 พัฒนาระบบและกลไกการติดตามประเมินผล รวมทั้งกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในแต่ละประเด็น โดย

1) สนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการติดตามประเมินผลแผนงาน/โครงการ มีการกำหนดตัวชี้วัดและระบบประเมินผลงานที่เน้นผลลัพธ์เป็นหลัก ประสานติดตามประเมินผลและตรวจสอบผลงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

2) พัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องการติดตามประเมินผลและการกำหนดดัชนีชี้วัดแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

3) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ โดยเฉพาะฐานข้อมูล เพื่อประกอบการจัดทำแผนงาน/โครงการ และการติดตามประเมินผล เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายและใช้ประโยชน์ร่วมกันทุกระดับ

4) เสริมสร้างศักยภาพผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ ให้สามารถบริหารจัดการกลยุทธ์ศาสตร์ติดตามความก้าวหน้า และประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

5) กำหนดให้มีการติดตามความก้าวหน้า ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ทุกไตรมาส และนำผลได้จากการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการอย่างต่อเนื่อง

แบบรายงาน
ผลการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาด้านสับปรด
ปีงบประมาณ (ไตรมาสที่.....)

กรม / สำนัก

- ประเด็นการพัฒนาที่ 1.....
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2.....
- ประเด็นการพัฒนาที่ 3.....

กลยุทธ์ที่ :

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด เป้าหมาย หน่วยนับ	งบประมาณ ที่ได้รับจริง (ล้านบาท)	ผลการดำเนินการ (เดือน.....ถึง.....)	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)		ปัญหา / อุปสรรค
					ปี 2565	สะสม (โครงการต่อเนื่อง)	
โครงการ..... กิจกรรม.....							

กลยุทธ์ที่ :

โครงการ/กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	ตัวชี้วัด เป้าหมาย หน่วยนับ	งบประมาณ ที่ได้รับจริง (ล้านบาท)	ผลการดำเนินการ (เดือน.....ถึง.....)	เปรียบเทียบกับเป้าหมาย (ร้อยละ)		ปัญหา / อุปสรรค
					ปี 2565	สะสม (โครงการต่อเนื่อง)	
โครงการ..... กิจกรรม.....							

แบบรายงาน
ผลการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาด้านสัปดาห์
ปีงบประมาณ (ไตรมาสที่.....)

กรม / สำนัก

ประเด็นการพัฒนาที่ 1	ผลดำเนินการ (< 50%)	ผลดำเนินการ (51 - 75%)	ผลดำเนินการ (76-99%)	ผลดำเนินการ (100%)	รวม
กลยุทธ์ที่.....	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ
กลยุทธ์ที่.....					
กลยุทธ์ที่.....					
รวม	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2	ผลดำเนินการ (< 50%)	ผลดำเนินการ (51 - 75%)	ผลดำเนินการ (76-99%)	ผลดำเนินการ (100%)	รวม
กลยุทธ์ที่.....	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ
กลยุทธ์ที่.....					
กลยุทธ์ที่.....					
รวม	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3	ผลดำเนินการ (< 50%)	ผลดำเนินการ (51 - 75%)	ผลดำเนินการ (76-99%)	ผลดำเนินการ (100%)	รวม
กลยุทธ์ที่.....	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ
กลยุทธ์ที่.....					
กลยุทธ์ที่.....					
รวม	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ	...โครงการ

ภาคผนวก

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ
ที่ ๑ /๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด

ด้วยคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด เพื่อพัฒนาด้านการผลิต ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป ด้านการตลาดและส่งออกสับปะรด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาสับปะรดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อาศัยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ข้อ ๕ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรด โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานอนุกรรมการร่วม
(ด้านการผลิต)
๒. ปลัดกระทรวงพาณิชย์	ประธานอนุกรรมการร่วม
(ด้านการตลาดและส่งออก)
๓. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	ประธานอนุกรรมการร่วม
(ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป)
๔. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรม	อนุกรรมการ
๗. อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๘. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๙. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๒. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๓. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕. อธิบดีกรมการค้าภายใน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๖. อธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๗. อธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๘. อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๙. ผู้อำนวยการสถาบันอาหาร หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๐. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ

๒๑. อธิบดี...

-๒-

๒๑. อธิบดีกรมการจัดหางาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๒. อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๓. อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๔. ผู้แทนธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๒๕. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๒๖. นายกสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๒๗. ผู้แทนสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย (ภาคตะวันออก)	อนุกรรมการ
๒๘. ผู้แทนสมาคมชาวไร่สับปะรดไทย (ภาคเหนือ)	อนุกรรมการ
๒๙. นายกสมาคมพัฒนาสับปะรดไทยภาคตะวันออก หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๐. ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๑. นายกสมาคมผู้ผลิตอาหารสำเร็จรูป หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๒. นายกสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย หรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๓๓. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม (ด้านการผลิต)
๓๔. ผู้แทนกรมการค้าภายใน	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม (ด้านการตลาดและส่งออก)
๓๕. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม (ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป)

อำนาจหน้าที่

๑. กำกับดูแล และขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านสับปะรด
 ๒. ติดตามสถานการณ์และเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านการผลิต ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป ด้านการตลาดและส่งออกสับปะรด และการรักษาเสถียรภาพราคาสับปะรด
 ๓. ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทุก ๖ เดือน
 ๔. แต่งตั้งคณะทำงาน หรือเชิญบุคคล ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อมาชี้แจงหรือให้ข้อมูลต่อคณะอนุกรรมการตามความจำเป็น
 ๕. ประสานงานหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเชิญบุคคล คณะบุคคล หรือผู้แทนหน่วยงานมาให้คำปรึกษาและให้ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
 ๖. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ

คำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาต่างประเทศแห่งชาติ
ที่ ๑ /๒๕๖๕

เรื่อง ปรับปรุงองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาต่างประเทศ

ตามที่คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาต่างประเทศแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาต่างประเทศ ไปแล้วนั้น

เพื่อให้การบริหารจัดการต่างประเทศทั้งระบบมีประสิทธิภาพ และให้สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องดำเนินการ อาศัยอำนาจคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาต่างประเทศแห่งชาติ ข้อ ๕ และมติคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาต่างประเทศแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ จึงปรับปรุงองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาต่างประเทศ ตามคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาต่างประเทศแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ ดังต่อไปนี้

๑. แต่งตั้ง เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือผู้แทน เป็นอนุกรรมการเพิ่มเติม

๒. ยกเลิกอำนาจหน้าที่ ข้อ ๑ และใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “๑. จัดทำแผนพัฒนาด้านต่างประเทศ และทบทวนแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งกำกับดูแล และขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ ภายใต้แผนพัฒนาด้านต่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ”

นอกจากที่แก้ไข ให้เป็นไปตามคำสั่งเดิมทุกประการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายและพัฒนาต่างประเทศแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการ ขับเคลื่อนการพัฒนาสู่แปรรูป

